

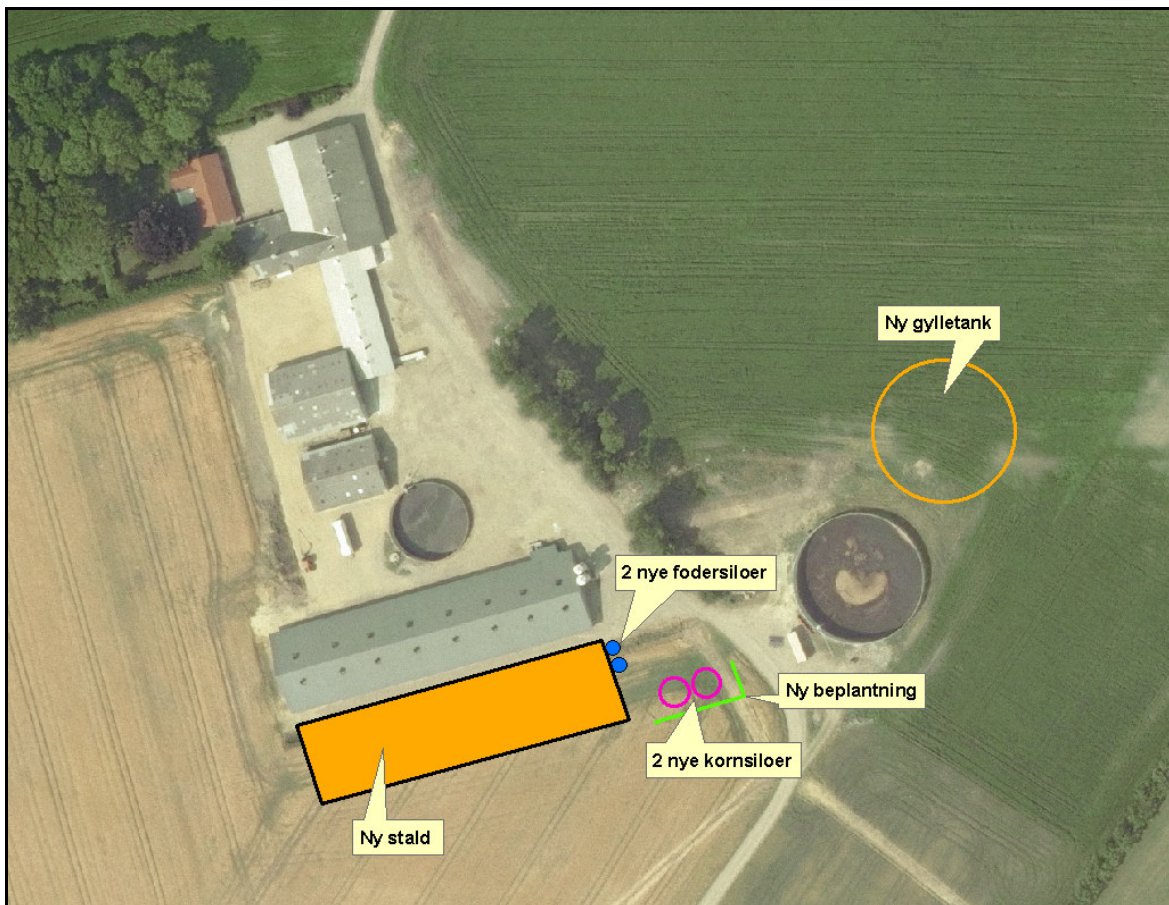

Varde Kommune

MILJØGODKENDELSE
af Svinebrug på Troesmosegård,
Troesmosevej 24,
6800 Varde

I henhold til § 12 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006
om miljøgodkendelse af husdyrbrug

Godkendt den 17. august 2010

Udarbejdet af:

Miljø
Toften 2
6818 Årre

Sagsbehandler: Stine Larsen
Direkte tlf. 7994 7115
E-mail: stla@varde.dk

VARDE KOMMUNE
Teknik og Miljø
Bytoften 2
6800 Varde

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

Sagsnr. 502084

Indholdsfortegnelse:

1	INDLEDNING	5
2	BAGGRUND FOR MILJØGODKENDELSE	6
2.1	DATABLAD.....	6
2.2	BAGGRUND.....	6
2.3	BEMÆRKNINGER I IDEFASEN	6
3	GODKENDELSE	8
3.1	BESKRIVELSE AF PROJEKTET.....	8
3.2	RETSBESKYTTELSE OG REVURDERING.....	8
3.3	SUPPLERENDE OPLYSNINGER.....	9
3.4	FORUDSÆTNINGER.....	9
4	VILKÅR FOR GODKENDELSEN	10
4.1	ÅRSPRODUKTION.....	10
4.2	DRIFT OG INDRETNING	10
4.3	LANDSKABSINTERESSER	11
4.4	INFORMATION OG ÆNDRINGER PÅ HUSDYRBRUGET.....	11
4.5	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG OG FODER.....	11
4.6	OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING	12
4.7	LUGT.....	12
4.8	STØJ	13
4.9	STØV	14
4.10	TRANSPORT.....	14
4.11	SKADEDYR.....	14
4.12	SPILDEVAND OG OVERFLADEVAND.....	14
4.13	MARKVANDINGSBORING	14
4.14	OPLAG AF OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER	14
4.15	AFFALD	15
4.16	LYS	15
4.17	EGENKONTROL.....	15
4.18	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	15
4.19	UHELD OG RISICI.....	16
4.20	OPHØR.....	16
5	KLAGEVEJLEDNING	17
6	OFFENTLIGGØRELSE	18
7	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	19
7.1	BELIGGENHED.....	19
7.2	AFSTANDSKRAV	20
7.3	LANDSKAB OG KULTURMILJØ	20
7.4	DYREHOLDETS STØRRELSE FØR OG EFTER UDVIDELSEN	22
7.5	INDRETNING.....	23
7.6	FORBRUG AF VAND OG ENERGI.....	26
7.7	FAST AFFALD OG KEMIKALIER.....	27
7.8	OPLAG AF OLIE	27
7.9	HUSDYRGØDNING - PRODUKTION, OPBEVARING OG UDBRINGNING	27
7.10	FODEROPBEVARING OG FODRING	28
7.11	LUGT.....	29
7.12	STØJ	30
7.13	STØV	30
7.14	SKADEDYR.....	30

7.15	DØDE DYR	31
7.16	LYS	31
7.17	TRANSPORT	31
7.18	SPILDEVAND	33
7.19	DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD	33
7.20	BESKYTTEDE NATUROMRÅDER OMKRING EJENDOMMEN - AMMONIAK	33
7.21	HARMONI OG AREALKRAV	38
7.22	KG N OG P TILFØRT UDSPREDNINGSAREALET	38
7.23	PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER)	38
7.24	BAT - MANAGEMENT	39
7.25	BAT - FODER	40
7.26	BAT - STALDINDRETNING	41
7.27	BAT - FORBRUG AF VAND OG ENERGI	43
7.28	BAT - OPBEVARING	44
7.29	BAT - UDBRINGNING	45
7.30	SAMLET BAT-VURDERING	45
8	EGENKONTROL	46
9	FORANSTALTNINGER VED OPHØR AF PRODUKTION	46
10	ALTERNATIVE MULIGHEDER	46
11	NABOHØRING	47
12	SAMLET VURDERING	49
	BILAG 1 – VEJ MED TIDSBEGRÆNSNING FOR GYLLEKØRSEL	50

1 Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af svineholdet på Troesmosevej 24, 6800 Varde i Varde Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse, har Varde Kommune udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår, se afsnit 4.

Udkast til miljøgodkendelse skal give offentligheden og beslutningstagerne et fælles grundlag for at debattere projektet, inden der tages endelig stilling til om det skal kunne realiseres.

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort i ugeaviserne i Varde Kommune d. 8. og 9. december 2009. Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger.

Udkast til miljøgodkendelsen er fremlagt i høring i 6 uger, hvor der er mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Når høringsperioden er slut vil alle indkomne bidrag blive vurderet af Varde Kommune, inden der tages stilling til om der kan meddeles miljøgodkendelse.

2 Baggrund for miljøgodkendelse

2.1 Datablad

Husdyrbrugets ejer/ Ansøger:	Poul Quist Iversen, Knoldeflodvej 75, 6800 Varde
Kontaktperson:	Poul Quist Iversen, tlf. 7676 7172 / 4063 9092, e-mail: quist@os.dk
Husdyrbrugets navn og adresse:	Troesmosegård, Troesmosevej 24, 6800 Varde
Matrikel nr. og ejerlav:	10 a m.fl. Næsbjerg By, Næsbjerg
Virksomhedens art:	Husdyrbrug
Ejendomsnummer:	5730114465
CHR-nummer:	45468
CVR-Nummer:	25802691
Konsulent:	KHL v/ Poul Friis Krabbe, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding. Tlf.7634 1793. Mail: pfk@khl.dk
Tilsynsmyndighed:	Varde Kommune
Ekstern Rådgiver:	ALECTIA A/S
Udkast i nabohøring:	23. juni til den 4. august 2010
Godkendelsesdato:	17. august 2010

2.2 Baggrund

Kolding Herreds Landbrugsforening har på vegne af Poul Quist Iversen søgt om miljøgodkendelse ved udvidelsen af svineproduktionen på Troesmosegård, Troesmosevej 24, 6800 Varde.

Ansøgningen er modtaget af Varde Kommune den 31. december 2008, og er indgivet på baggrund af, at Poul Quist Iversen ønsker at udvide svineproduktionen på Troesmosegård, Troesmosevej 24, 6800 Varde. I forbindelse med sagsbehandlingen er der indhentet supplerende oplysninger. Miljøgodkendelsen er lavet ud fra ansøgning nr. 9854, version 9 som er indsendt den 16. juni 2010.

2.3 Bemærkninger i idefasen

Der er indkommet bemærkning fra nabo Egon Søndergård, Ulvemosevej 9, 6800 Varde i forbindelse med den offentlige annoncering der blev foretaget den 8. og 9. december 2009. Den indkomne bemærkning er gengivet i figur 1 herunder.

Miljø, Varde Kommune
Bytoften 2
6800 Varde

Næsbjerg, den 21. december 2009

Som nærmeste nabo til ejendommen Troesmosevej 24, Næsbjerg, 6800 Varde, har jeg følgende kommentarer til udvidelsen af besætningen, yderligere staldbygning, gylletank m.v.

Troesmosevej går i dag lige op af vores ejendom beliggende Ulvemosevej 9, Næsbjerg. Vejen er en smal grusvej, som tidligere mest har været benyttet af tankbil til mælk og alm. kørsel med traktor. De senere år, hvor Troesmosevej 24 er gået fra kvægejendom til grise er transporten blevet væsentlig anderledes med mange store og tunge køretøjer med foder og ikke mindst gylle udkørsel. Såfremt besætningen udvides yderligere vil denne transport blive endnu større og være til stor gene for os.

Jeg har tidligere talt med Poul Quist Iversen ang. dette og har foreslået, at vejen flyttes længere mod vest – f.eks. vest for den lille gravhøj.

Med venlig hilsen

Egon Søndergård
Ulvemosevej 9, Næsbjerg
6800 Varde

Figur 1: Bemærkning fra nabo Egon Søndergård, Ulvemosevej 9, 6800 Varde i forbindelse med den offentlige annoncering

Egon Søndergård har i idefasen, efter offentlig annoncering, udtrykt stor bekymring for, at et øget antal transporter vil være til gene for hans beboels.

Varde Kommune og ansøger Poul Q. Iversen har i forbindelse med sagsbehandlingen undersøgt muligheden for at flytte grusvejen om på vest-siden af den eksisterende gravhøj. I den forbindelse har Varde Museum anbefalet at vejen ikke flyttes til den ansøgte placering og Varde Kommunes Team Natur og Park har derfor den 16. juli 2010 givet afslag på den

ansøgte placering. Sagsbehandlings videre forløb i forbindelse med flytning af vejen, står beskrevet under afsnit 11.

3 Godkendelse

Varde Kommune har afgjort, at husdyrbruget på Troesmosegård, Troesmosevej 24, 6800 Varde kan udvides som ansøgt. Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den efterfølgende miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Miljøgodkendelsen meddeles efter § 12 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug på en række nærmere angivne vilkår i afsnit 4.

Et udkast til afgørelse om miljøgodkendelse af husdyrbruget var sendt til ansøgeren og berørte naboer til udtalelse fra den 23. juni til den 4. august 2010.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at tilladelse og godkendelser der vedrører anden lovgivning skal indhentes særskilt.

Henvendelse om godkendelsen kan ske til Varde Kommune, Miljø.

Opmærksomheden henledes på, at eventuelle udvidelser og ændringer af husdyrbrugets anlæg og arealer skal meddeles Varde Kommune, hvis disse afviger fra de oplysninger, der fremgår af miljøgodkendelsen. Udvidelse og ændringer skal forinden godkendes af Varde Kommune.

3.1 Beskrivelse af projektet

Svineproduktionen ønskes udvidet fra de nuværende 9.400 smågrise (7,3-32 kg) og 6.850 slagtesvin (30-102 kg) svarende til 219,31 DE til 279,09 dyreenheder (DE) der fordeler sig normalt med 11.800 smågrise (7,2-30 kg), 8.700 polte (30-80 kg), 3.100 slagtesvin/polte (30-107 kg).

I projektet opføres en ny stald til polte og slagtesvin, to nye fodersiloer og 2 nye kornsiloer, en vaskeplads samt en ny gyllebeholder i forbindelse med eksisterende staldanlæg. Der etableres gyllekøling i den nye stald til polte for at reducere ammoniakfordampningen.

Da projektet skal hænge sammen med udvidelsen på Knoldeflodvej 75 ønskes udvidelsen foretaget i trin således etablering af den nye stald påbegyndes indenfor 3 år og driften starter indenfor 4 år efter tilladelse er meddelt. Den nye gyllebeholder opføres indenfor 5 år efter godkendelsen er meddelt.

Ejendommen drives sammen med ejendommen på Knoldeflodvej 75, 6800 Varde, hvor der er ansøgt om en svineproduktion på 279,04 DE. Den samlede ansøgte svineproduktion er således på i alt 558,13 DE. Der er fremsendt en ansøgning om miljøgodkendelse af svineproduktionen på Knoldeflodvej 75. Markdriften og vurdering af udspretningsarealer fremgår af ansøgningen på Knoldeflodvej 75.

3.2 Retsbeskyttelse og revurdering

Godkendelsen er jf. § 40 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug retsbeskyttet i 8 år efter godkendelsens dato. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 17. august 2018.

Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, j.f. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2018.

3.3 Supplerende oplysninger

I forbindelse med godkendelsesarbejdet af Troesmosevej 24, 6800 Varde har Varde Kommune orienteret og indhentet oplysninger fra følgende:

- Idefasen ved offentlig annoncering af ansøgningen
- Høring ved Team Natur og Park i Varde Kommune om byggeri i værdifuldt landskabsområde
- Nabohøring ved berørte parter (Indenfor 942,5 m, som er genekriteriet til byzone)
- Høring ved Team Natur og Park og Team Vej angående flytning af vej ved Ulvemosevej 9, 6800 Varde

3.4 Forudsætninger

Varde Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen nr. 9854 version 9. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 og § 29 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug opfyldes.

4 Vilkår for Godkendelsen

4.1 Årsproduktion

- a. Husdyrbruget har tilladelse til et dyrehold på maksimalt 279,09 dyreenheder (DE) der fordeler sig normalt med 11.800 smågrise (7,2-30 kg), 8.700 polte (30-80 kg), 3.100 slagtesvin/polte (30-107 kg) på ejendommen på Troesmosevej 24, 6800 Varde. Årsproduktion opgøres på basis af planåret (1.august til 31.juli).
- b. Det tillades, at der i de enkelte dyregrupper kan forekomme afvigelse i DE på plus, minus 10 %, så længe det maksimale antal DE på 279,09 ikke overskrides.

4.2 Drift og Indretning

- a. Husdyrbrugets drift og indretning skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse, med mindre andet fremgår af godkendelsens vilkår.
- b. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Troesmosevej 24. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 45468.
- c. Varde Kommune tillader, at byggeriet og besætningsudvidelsen kan ske over en femårig periode.
- d. Bygningen af den nye stald (bygning 3) til slagtesvin og polte med drænet gulv og spalter (33/67) samt gyllekøling skal være påbegyndt senest 3 år fra denne miljøgodkendelsen er trådt i kraft. Etablering skal ske efter gældende byggeblad.
- e. Den nye stalds (bygning 3) gyllekanaler skal forsynes med gyllekølingsanlæg, i alt 1.290 m². Etablering skal ske jf. Miljøstyrelsens BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde".
- f. Produktionen skal være opstartet senest 4 år efter denne miljøgodkendelse er trådt i kraft.
- g. Den nye gyllebeholder (bygning 8) skal være færdigopført senest 5 år efter denne miljøgodkendelse er trådt i kraft.
- h. De to nye fodersiloer skal være opført senest 5 år fra denne miljøgodkendelse er trådt i kraft.
- i. De to nye kornsiloer skal være opført senest 5 år fra denne miljøgodkendelse er trådt i kraft.
- j. Foderblandinger til alle dyregrupper skal være tilsat fytase, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for den enkelte dyregruppe, med undtagelse af avlsdyr, må ikke overstige BREF-notens samlede indhold af fosfor pr. foderenhed for den tilhørende dyregruppe.
- k. Vaske- og fyldepladsen ved den nye gyllebeholder skal etableres efter gældende byggeblad.

4.3 Landskabsinteresser

- a. Udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelse i ansøgningsmaterialet. Den nye stald og gyllebeholder skal opføres i elementer af søsten. Den nye stalds grundplan må højst være ca. 1.780 m² og højden ca. 8 m. Gyllebeholderen må maksimalt kunne rumme 4.700 m³.
- b. Bygningerne skal opføres i afdæmpede farver og i ikke reflekterende materiale.
- c. Den eksisterende beplantning og læhegn omkring gårdanlægget skal forsøges bevaret. Hvis dette ikke er muligt, skal der genplantes med hjemmehørende og egnskarakteristiske træer og buske. Plantningen og vedligeholdelsen af beplantningen skal foregå efter de retningslinjer, som fremgår af Skov -info nr. 13 om træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplanter fra Skov- og Naturstyrelsen

4.4 Information og ændringer på husdyrbruget

- a. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til Varde Kommune senest 1. måned efter, det har fundet sted.
- b. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til Varde Kommune inden gennemførelsen. Varde Kommune vurderer om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.
- c. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift.

4.5 Ammoniakreducerende tiltag og foder

- a. For at kunne opnå en reduktion på 25 % i den nye stald (bygning 3) til polte skal der i gennemsnit over året køles med 28,3 W/m². Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på mindst 56,3 kW.
- b. Anlægget for gyllekøling skal være i drift 8.760 timer/år og være forsynet med en timetæller på varmepumpen. Gennemsnitligt skal varmepumpens faktiske driftstid være 6.200 timer pr. år. Den månedlige driftstid, hvor varmepumpen kører, skal indføres i en driftsjournal.
- c. Der skal anvendes type 2 foderkorrektioner i foderet til polte og slagtesvin for at nedbringe ammoniakemissionen. Korrektionen er baseret på at foderet er justeret til 148 g råprotein pr. FE mod en norm på 157,6 g råprotein pr. FE (2005/2006 norm). FE pr kg tilvækst er ikke justeret, her er det normen på 2,87 FE pr kg tilvækst (2005/2006). Hvis der ændres på råprotein, FE pr. kg tilvækst samt på vægtinterval skal korrektionsfaktoren fastholdes.
- d. Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak for polte og slagtesvin (30-80 kg) må højst være 0,99 beregnet efter følgende formel:
$$\frac{((FEsv \text{ pr prod gris} \times g \text{ råprotein}/FEsv)/6,25 \times g \text{ råprotein pr g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr kg tilvækst}))}{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))}$$
- e. Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak for polte og slagtesvin (30-107 kg) må højst være 0,88 beregnet efter følgende formel:
$$\frac{((FEsv \text{ pr prod gris} \times g \text{ råprotein}/FEsv)/6,25 \times g \text{ råprotein pr g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr kg tilvækst}))}{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))}$$

- f. Foderblandinger til alle dyregrupper skal være tilsat fytase, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for den enkelte dyregruppe, med undtagelse af avlsdyr, ikke må overstige BREF-notens samlede indhold af fosfor pr. foderenhed for den tilhørende dyregruppe.

4.6 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- a. Gyllebeholderne skal jævnligt, og mindst én gang årligt, visuelt kontrolleres for skader og brud, herunder kabelbrud. Evt. brud eller skader skal straks udbedres.
- b. Udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener søges begrænset mest muligt.
- c. Påfyldning af gylle til gyllevogn o.l. skal altid ske under opsyn.
- d. I forbindelse med påfyldning af gylle fra gyllebeholdere må der ikke spildes gylle således, at der er fare for forurening af grund- eller overfladevand - herunder vandløb eller søer.

4.7 Lugt

- a. Husdyrbrugets drift må ikke medføre lugtgener, der af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige uden for virksomhedens skel.
- b. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at luft- og lugtgener begrænses mest muligt.
- c. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Virksomheden afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.

4.8 Støj

- a. Husdyrbruget bidrag til støjbelastningen må, ved udendørs opholdsarealer ved boliger beliggende i landzone uden for eget skel, ikke overskride de anførte værdier 1,5 meter over terræn i frit felt:

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Tabel 1. Støjgrænser

- b. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser.
- c. Ved dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal der ses bort fra kortvarig sæsonafhængig kørsel udenfor ejendommen f.eks. pløjning og høst.
- d. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, skal husdyrbruget dokumentere, at støjvilkåret er overholdt. Dokumentationen skal belyse støjbelastningen med husdyrbruget i fuld repræsentativ drift. Dette kan dog højst kræves en gang årligt, såfremt støjgrænserne i tabel 1 overholdes.

Dokumentationen skal ske i form af resultat af en støjmåling udført efter retningslinierne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984, eller efter en beregning udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Ved ændringer skal den nyeste vejledning anvendes.

Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Er dokumentationen udført som måling, skal driftsforholdene under målingen beskrives. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A).

- e. Målingerne eller beregningerne skal udføres af en person eller et laboratorium, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Måling - ekstern støj".
- f. Resultaterne skal sendes til tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter målingernes gennemførelse.

4.9 Støv

- a. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

4.10 Transport

- a. Transport til og fra husdyrbruget skal fortrinsvis foregå i dagtimerne. I forbindelse med kortvarige sæsonbetonede arbejder som f.eks. høst og gødningsudkørsel tillades kørsel udenfor dagtimerne, disse transporter i højsæsonen skal så vidt muligt tilrettelægges udenfor de tidlige og sene timer.
- b. På den sydligste del af grusvejen i mellem staldanlægget på Troesmosevej 24, 6800 Varde og asfaltvejen, Ulvemosevej (se bilag 1) må de 99 ekstra gylletransporter kun køres i dagtimerne i mellem kl. 07.00 og 18.00. Kørslerne skal fortrinsvis foregå på hverdage.
- c. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild af gylle, skal dette straks opsamles.

4.11 Skadedyr

- a. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- b. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

4.12 Spildevand og overfladevand

- a. Der skal ved udledning af tagvand til vandløb og dræn forefindes en udledningstilladelse. Ansøgningen herom skal være Varde Kommune i hænde senest 2 måneder efter denne godkendelses meddelelse.
- b. Der skal ved udledning af tagvand til nedsivningsanlæg forefindes en nedsivningstilladelse. Ansøgningen herom skal være Varde Kommune i hænde senest 2 måneder efter denne godkendelses meddelelse.

4.13 Markvandingsboring

- a. Markvandingsboring beliggende ved eksisterende stald, bygning 1 skal sløjfes. De fornødne anmeldelser m.v. om dette, skal sendes til relevant afdeling i Varde Kommune senest en måned efter meddelelse af miljøgodkendelsen.

4.14 Oplag af olie, pesticider og øvrige kemikalier

- b. Opbevaring af kemikalier, samt spildolie og kemikalieaffald, skal foregå i rum med fast bund og uden mulighed for forurening af jord, afløbssystem, grundvand og vandløb.
- c. Opbevaring af diesel /fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- d. Olie- og kemikalieaffald samt andet farligt affald skal afleveres til godkendt modtager, jf. Varde Kommunes regulativ for farligt affald.

4.15 Affald

- a. Animalsk affald og døde dyr skal fjernes fra ejendommen inden der opstår kadaverøse forandringer, der kan give anledning til lugtgener eller andre uhygiejniske forhold. Affaldet skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt.
- b. Medicinrester og tom medicinemballage leveres retur til dyrlæge, apotek eller anden godkendt modtager. Klinisk affald (sprøjte og kanyler og andre skarpe genstande) skal afhentes/ afleveres efter behov, dog mindst 1 gang årligt.
- c. Erhvervsaffald skal håndteres i overensstemmelse med Varde Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald.
- d. Dagrenovation skal håndteres i overensstemmelse med Varde Kommunes til enhver tid gældende regulativ for dagrenovation.

4.16 Lys

- a. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener uden for ejendommens eget areal.
- b. Udendørs lyskilder ved anlæggene skal påmonteres bevægelsescensor. Udendørs lyskilder skal endvidere være afskærmet mod opadrettede lysstråler, så lysforurening af nattehimlen undgås

4.17 Egenkontrol

- a. Dokumentation skal opbevares samlet, i papirform eller elektronisk, og være lettilgængelige for tilsynsmyndigheden.
- b. Dokumentation skal fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende og skal gemmes minimum 5 år
- c. Der skal være dokumentation for ejendommens produktion samt afsat og udbragt husdyrgødning.
- d. Der skal ske en årlig registrering af vand- og elforbrug.
- e. Gyllekølingsanlæg skal holdes intakt og der føres logbog over timetæller, drift og service. Enhver type af driftsstop noteres sammen med årsagen dertil. Logbog opbevares i 5 år og skal fremvises ved forespørgsel af tilsynsmyndigheden.

4.18 Bedste tilgængelige teknik

- a. Anlæg der er særligt energiforbrugende skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- b. Der skal etableres gyllekøling i stald 3 i henhold til BAT-blad: Køling af gylle i svinestalde (Sv.St.01).
- c. I eksisterende stald (stald 2) skal der implementeres, hvad Miljøstyrelsen anerkender som værende BAT ved næste gennemgribende renovering.

4.19 Uheld og Risici

- a.** Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder evt. spild på udendørs arealer, der kan medføre forøget forurening eller indebære fare herfor, skal straks meddeles alarmcentralen (tlf.: 112) og efterfølgende Varde Kommune, Miljø (7994 6800).
- b.** Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften

4.20 Ophør

- a.** Ophører udnyttelse af godkendelsen helt eller delvist i tre på hinanden følgende år bortfalder den del der ikke har været udnyttet de seneste tre år. Dog er der mulighed for sanering af besætningen over maksimalt en 12 måneders periode med efterfølgende produktionsnedgang til følge. Dette anses ikke for at være manglende udnyttelse af godkendelsen. Varde kommune skal orienteres ved sanering af besætningen.
- b.** Ved ophør af driften, skal tilsynsmyndigheden orienteres.
- c.** Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranståetninger for at undgå forureningsfare, alle opbevaringsanlæg tømmes og rengøres og ejendommen skal fremstå i miljømæssig god stand.

5 Klagevejledning

Godkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet i henhold til § 76 i loven om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug af de klageberettigede, der fremgår af lovens §§ 84 -87.

Eventuel klage stiles skriftlig til Miljøklagenævnet, men sendes til Varde Kommune, Bytoften 2, 6800 Varde. Klagen skal være Varde Kommune i hænde senest den 15. september 2010, kl. 15:30 (4 uger efter offentliggørelsen). Varde Kommune sender klagen til Miljøklagenævnet umiddelbart efter klagefristens udløb.

Der gøres opmærksom på, at klage over godkendelsen ikke har opsættende virkning på muligheden for at anvende godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse samt være i overensstemmelse med § 26 i Forvaltningsloven.

6 Offentliggørelse

Godkendelsen vil blive annonceret i ugeaviserne i Varde Kommune den 17. og 18. august 2010.

På Varde Kommunes vegne den 9. august 2010

Stine Larsen

Jordbrugsteknolog

Kopi sendt til:

- Poul Friis, KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding, e-mail: pkf@khl.dk
- Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, e-mail: post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, e-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v. Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 Kbh.V., e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 Kbh.K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 Kbh.N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Friluftsrådet, v/Hanne Kristensen, H. Drachmanns Allé 15, 6700 Esbjerg, fam.voetmann@mail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh.V., e-mail: natur@dof.dk samt lokalforeningen for sydvestjylland e-mail: varde@dof.dk

7 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Beliggenhed, Landskab og kulturmiljø

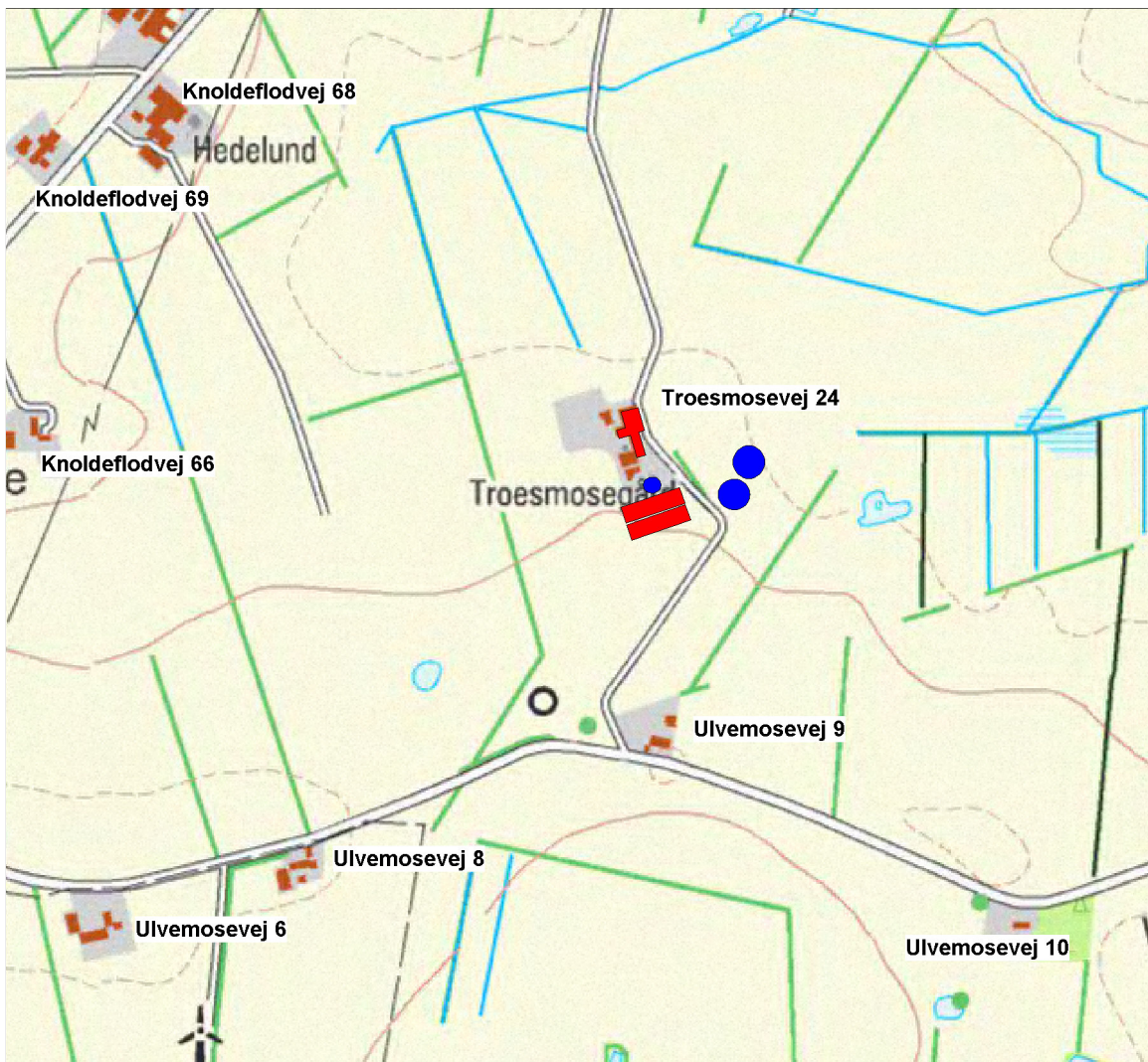
7.1 Beliggenhed

Husdyrbrugets anlæg ligger ifølge Kommuneplan 2010-2022 for Varde Kommune i værdifuldt landbrugsområde samt i værdifuldt landskabsområde.

Anlægget ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser.

Der er ingen lokalplan gældende for området.

Husdyrbruget ligger på Troesmosevej 24, 6800 Varde. Nærmeste nabobeboelse er Ulvemosevej 9, der ligger ca. 250 m sydøst for staldanlægget og er med landbrugspligt. Nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger på Ulvemosevej 10 ca. 740 meter fra husdyrbruget. Nærmeste samlede bebyggelse og byzone er Næsbjerg der ligger ca. 1,2 km nord for staldanlægget.

Figur 2: Nærmeste nabobeboelser omkring ejendommen på Troesmosevej 24, 6800 Varde

7.2 Afstandskrav

	Afstand fra anlægget	Lovkrav (minimum)
Skel	> 30 m	30 m
Offentlig vej/privat fællesvej	> 15 m	15 m
Beboelse på samme ejendom	> 15 m	15 m
Levnedsvirksomhed	> 25 m	25 m
Vandløb/dræn/søer	> 15 m	15 m
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	> 25 m	25 m

Tabel 2: Afstande

Lovens § 6, der omhandler afstand til nabobeboelse, byzone- eller sommerhusområde, blandet bolig og erhverv mv., er overholdt.

Lovens § 8, der omhandler placering af stalde og opbevaringsanlæg i forhold til vandløb, dræn, søer, offentlig vej, privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på samme ejendom og til naboskel, er overholdt.

Der er mindre end 25 meter fra markvandingsboring med nr. DGU 122.393 til husdyrbrugets eksisterende staldanlæg, bygning 1. Ansøger har oplyst, at boringen ønskes sløjfet. Dermed vil afstandskravet være overholdt. Der stilles forudsætningsvilkår om at sløjfe boringen samt at foretage de fornødne anmeldelser om dette til relevant afdeling i Varde Kommune.

7.3 Landskab og kulturmiljø

Husdyrbrugets bygninger ligger i et område, der er vurderet som værdifuldt landbrugsområde. Den nye stald til polte, den nye gyllebeholder de to nye fodersiloer, vaske/fyldepladsen samt de to nye kornsiloer skal etableres i sammenhæng med det eksisterende byggeri og vil ligge forholdsvist langt fra nærmeste nabo på Ulvemosevej 9, ca. 280 meter. Fodersiloerne placeres ved den nye stalds gavl, der vender mod nordøst. De to nye kornsiloer placeres ligeledes ved denne gavl, dog med en afstand hertil, se figur 3 herunder. Vaske/fyldepladsen etableres i umiddelbar sammenhæng med den nye og den eksisterende gyllebeholder.

Området omkring ejendommen på Troesmosevej 24 ligger ifølge Kommuneplanen 2010-2022 for Varde Kommune i værdifuldt landskabsområde.

Ansøger oplyser at terrænet er fladt og landskabet er domineret af landbrug og en del læhegn. Den nye stald og gyllebeholder etableres i sammenhæng med det eksisterende byggeri. Mod offentlig vej er driftsområdet afskærmet med et levende hegn. Ansøger har ikke planlagt yderligere beplantning i forbindelse med projektet.

Den nye stald og gyllebeholder vil blive opført i elementer af søsten som den nyeste eksisterende stald og gyllebeholder. Staldens grundplan bliver ca. 1.780 m² og gyllebeholderen skal rumme 4.700 m³. Taget er mørkegråt til lyssort på det eksisterende og det vil taget vil på den nye stald i projektet også blive. Der kan blive tale om nuanceforskelle afhængig af om taget bliver opført i eternit eller stål, men nuancen vil være over i det mørke.

Højden på den nye stald bliver ca. 8 m tilsvarende højden på den stald den kommer til at ligge ved siden af.

De to nye kornsiloer bliver ca. 12 m i diameter og 12 m høje. Siloerne bliver opført i galvaniseret materiale der bliver mat med tiden. Der etableres beplantning omkring siloerne.

Der er foretaget intern høring hos Natur og Park i Varde Kommune, som har følgende udtalelse om landskabstype og terræn samt om anlæggets tilpasning til terræn og eksisterende forhold:

- **Landskabstype og terræn.** Gårdanlægget er beliggende på Esbjerg Bakkeø, som er præget især af let bølget terræn, der opdeles i overvejende store intensive dyrkede flader afgrænset af levende hegn, vandløb og enkelte diger. De levende hegn er overvejende lange sammenhængende løvtræshegn, visse steder dog med fragmenteret karakter. Digerne er overvejende præget af sammenhængende hegnsbeplantninger. Bebyggelsen er karakteriseret ved overvejende middelstore gårde. De karaktergivende elementer skaber overordnet set et enkelt jordbrugslandskab. Selve gårdanlægget, Troesmosevej 24, er placeret på et let skrånende terræn, der skråner ned mod nordøst.
- **Anlæggets tilpasning til terræn og eksisterende forhold.** I det ansøgte forslag, vil udvidelsen af gårdanlægget ske i umiddelbar nærhed af de eksisterende bygninger. Den nye staldbygning vil blive placeret på kote 25 over havets overflade, med de eksisterende bygninger placeret mellem kote 24 og 24,5 over havet. I forbindelse med udvidelsen på Troesmosevej 24 stiller Natur og Park krav om at den eksisterende beplantning og læhegn omkring gårdanlægget forsøges bevaret. Hvis dette ikke er muligt, skal der genplantes med hjemmehørende og egnskarakteristiske træer og buske.

Figur 3: Bygningsoversigt og beplantning

Varde Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg, efter udbygningen, vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Varde kommune har ved tilladelse om opførelsen af den eksisterende gyllebeholder på husdyrbruget på Troesmosevej 24 den 7. september 2005 vurderet, at den ligger i tilknytning til det eksisterende staldbyggeri. Derfor vurderer Varde kommune at den nye gyllebeholder ligger i tilknytning til det eksisterende byggeri, da den har en afstand til den eksisterende gyllebeholder på ca. 10 m. Det vurderedes tillige, at den nye stald, fodersiloer, kornsiloer, vaskeplads og gyllebeholder ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Der stilles vilkår til at udformning, arkitektur og materialevalg er i stil med det eksisterende byggeri på ejendommen.

Udvidelsen sker i øvrigt udenfor beskyttelseslinierne såsom åbeskyttelseslinie, fredede fortidsminder, sten- og jorddiger samt øvrige fredede områder.

Husdyrhold og drift

7.4 Dyreholdets størrelse før og efter udvidelsen

Den 4. oktober 2006 lavede Ribe Amt en VVM-screening af husdyrbruget på Troesmosevej 24, 6800 Varde. Ribe Amt afgjorde at der ikke var VVM-pligt på ejendommen. Det intastede dyrehold i ansøgningen til miljøgodkendelse efter Husdyrloven, stemmer overens med det godkendte i VVM-screeningen fra 2006.

I tabel 3 ses antal dyr før og efter udvidelsen. Dyreholdet består af svin.

Dyreart	Før udvidelse			Efter udvidelsen		
	Antal	Stipladser	DE	Antal	Stipladser	DE
Smågrise (7,2-30 kg)	9.400	1.450	43,38	11.800	1.875	54,46
Slagtesvin eller polte (30-80 kg)	-	-	-	8.700	2.824	137,26
Slagtesvin eller polte (30-107 kg)	-	-	-	3.100	775	87,37
Slagtesvin eller polte (32-102 kg)	6.850	1.700	175,93	-	-	-
I alt			249,9			279,09

Tabel 3: Antal dyr før og efter udvidelsen

Ansøger ønsker mulighed for at størrelsen af de enkelte dyregrupper indenfor en given planperiode kan variere plus minus 10 %, dog uden at den samlede størrelse af besætningen overstiger 243,01 DE. Ansøger har supplerende oplyst om produktionsformen med opformering på Knoldeflodvej 75 og Troesmosevej 24:

I opformeringsdelen produceres grise som er Landrace krydset med Yorkshire også kaldet YL sopolte som sælges til moderdyr i produktionsbesætninger. Galtene og ikke egnede sopolte sælges ved 7 kg eller 30 kg eller slagtes, hvorfor forholdet mellem grise til videresalg og grise til slagting kan variere en del. Der er forskel på belægning i stierne afhængigt om det er YL polte til salg eller galte til slagting. Derudover stilles der yderligere krav om sundhed, idet der ved en infektion kan være nødvendigt helt eller delvis at tømme staldene. Hvis her havde været tale om en produktionsbesætning som leverede smågrise eller grise til slagteri så ville der kun ske små udsving i antal søer og grise samt afgangsvægt, da det ville være slagteriets afregningssystem der vil skabe afgangsvægt og antal. Det ændres med få kg over lang tid.

På Troesmosevej 24 er der behov for fleksibilitet, da der er en række faktorer, såsom regler for afsætningsvilkår, som kan ændre ved produktivitet og afgangsvægt. Her kan nævnes:

Fordeling mellem antal søer i opformering, hvis der skal anvendes andre racer som moderdyr, ændret generationsinterval og variation i avlsdyrsmarkedet

Der stilles vilkår til maksimal produktion på 279,09 DE og variation inden for den enkelte dyregruppe.

7.5 Indretning

Der opføres en ny polte-slagtesvinestald med drænet gulv og gyllekøling, samt en ny gyllebeholder og to nye kornsiloer. Der sker ikke ændringer i det nuværende staldanlæg.

Staldafsnit*)	Staldsystem/gulvtype før	Staldsystem/gulvtype efter	Stipladser efter**)
1 Ca. 1.500 m ²	Smågrisestald med delvis spaltegulv og 2-klima	Uændret	1.875
2 Ca. 1.780 m ²	Polte-/slagtesvinestald med drænet gulv	Uændret	2.224
3 Ca. 1.780 m ²	-	Ny polte-slagtesvinestald med drænet gulv. Der installeres gyllekøling.	600
4 1.400 m ³	Eksisterende gyllebeholder	-	-
5 4.700 m ³	Eksisterende gyllebeholder	-	-
6 468 m ²	Lade	-	
7 344 m ²	Maskinhal	-	
8 4.700 m ³	Ny gyllebeholder	-	
9	Nye fodersiloer	-	
10	Nye kornsiloer	-	

Tabel 4: bygninger og anvendelse

*) nr. referer til IT-ansøgningskema

**) Stipladser er excl. flyttepladser og sygestier

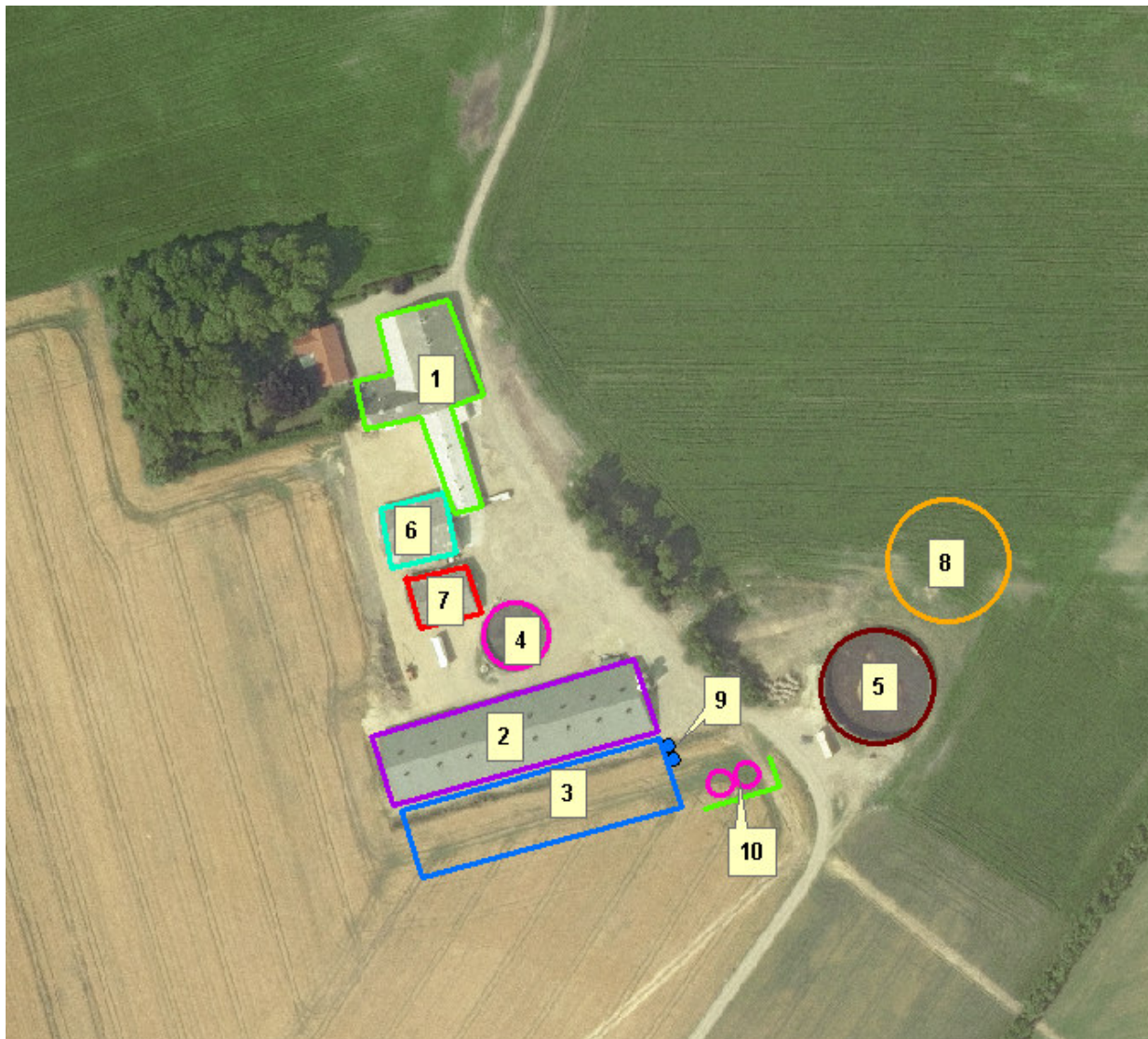
Der er ansøgt om at byggeriet kan opføres inden for en 5-årig periode. Da projektet skal hænger sammen med udvidelsen på Knoldeflodvej 75 ønskes udvidelsen foretaget i trin således etablering af den nye stald påbegyndes indenfor 3 år og driften starter indenfor 4 år efter tilladelse er meddelt. Den nye gyllebeholder opføres indenfor 5 år efter tilladelse er meddelt. Der er stillet vilkår til at denne udvidelsesplan følges.

Der etableres gyllekøling med en ammoniakreducerende effekt på 25 % i den nye poltestald (bygning 3).

Ansøger har oplyst følgende om gyllekølingsanlægget: Der monteres et anlæg på 75 kW med ca. 8.400 m køleslanger. Gyllekummens areal med træk og slip er dimensioneret til 1.290 m². For at opnå en reduktion i ammoniakfordampningen på 25 % skal der køles med en gennemsnitlig køleeffekt på 28,3 W/ m². Dette opnås ved en faktisk driftstid for anlægget på

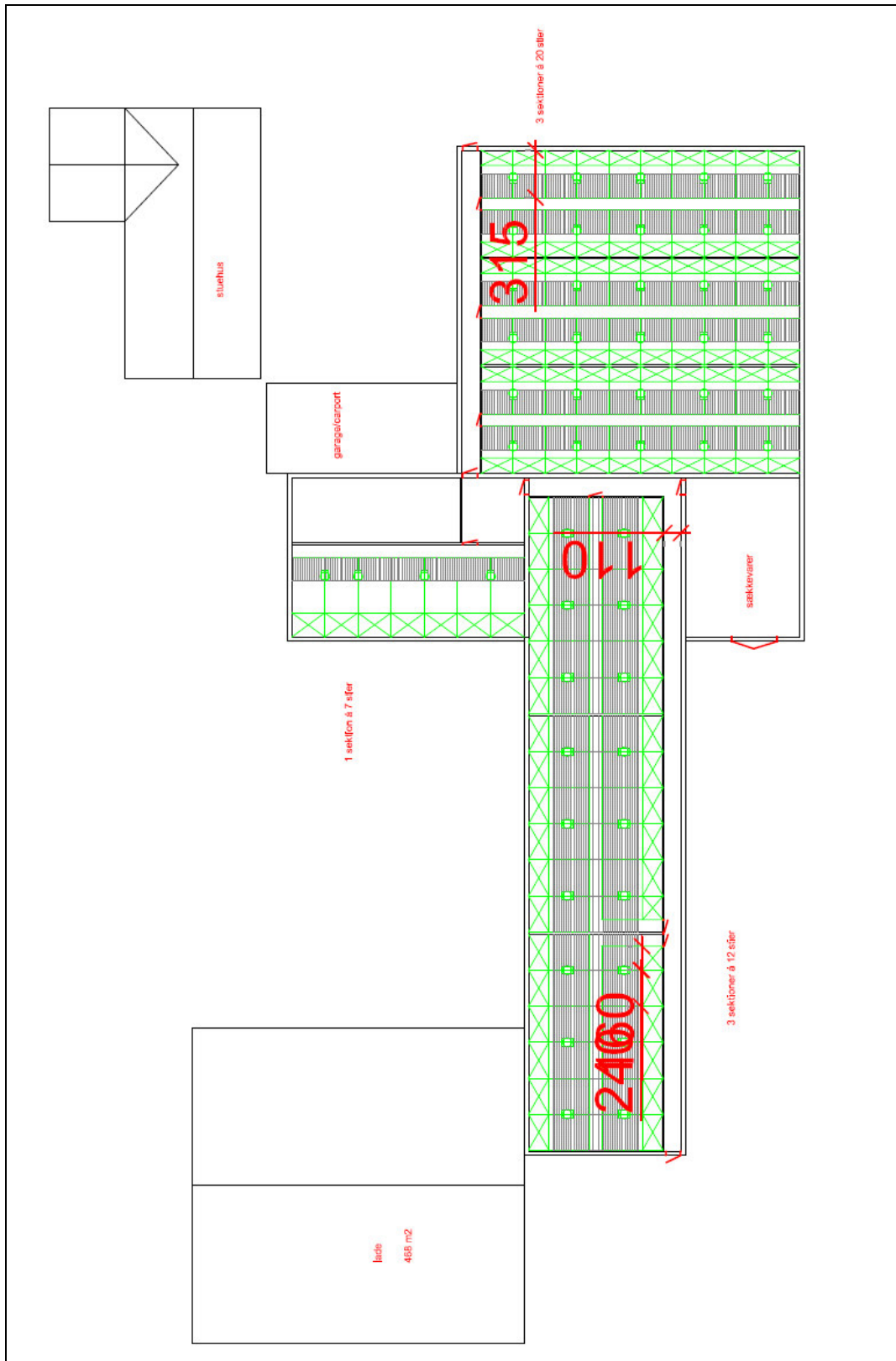
6.200 timer pr. år og varmepumpen skal kunne levere en køleydelse på minimum 56,3 kW. Varmepumpen er i drift hele året, svarende til en driftstid på 8.760 timer pr. år.

For situationsplan samt oversigt over staldindretning se da figur 4, 5 og 6.

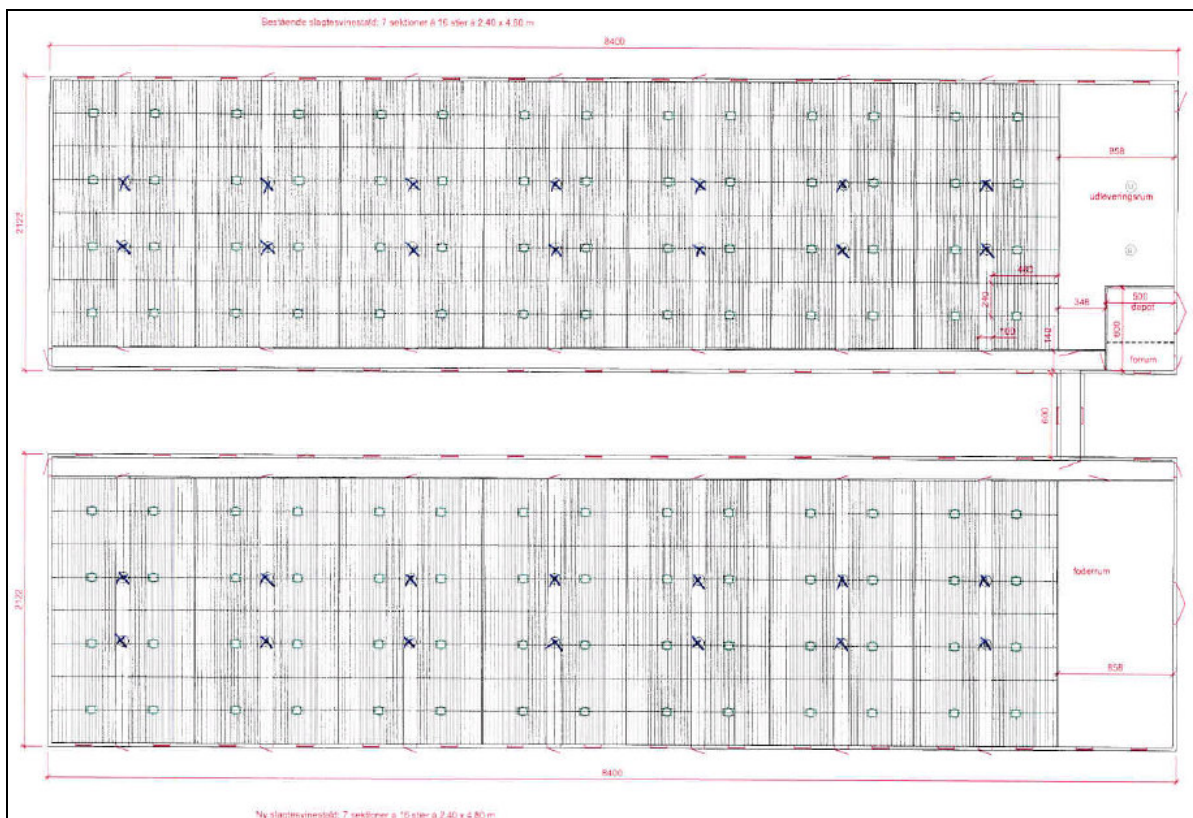

Figur 4: Eksisterende og nyt byggeri på Troesmosevej 24

Figur 5: Indretning stald 1, eksisterende smågrisestald

Figur 6: Indretning stald 2 og 3, eksisterende og ny polte- og slagtesvinestald

Varde Kommune vurderer at indretningen er tilstrækkelig beskrevet. Der stilles generelle vilkår; bl.a., at husdyrbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse.

Der stilles vilkår om etablering af gyllekøling. Vilkår relateret til drift af gyllekøling stilles under ammoniakreducerende tiltag.

7.6 Forbrug af vand og energi

Ansøger anslår følgende årligt forbrug af vand og energi, se tabel 3.

	Før udvidelsen (mængde/år)	Efter udvidelsen (mængde/år)	Ændring (mængde/år)	Ændring %
Elforbrug (kWh)	176.200	235.400	59.200	34 %
Vandforbrug (m3, stalde) – heraf:	5.408,5	7.811,0	2.402,5	44 %
Drikkevand	4.280	6200	1920	45 %
Vandspild	736	1070	334	45 %
Vaskevand	394	535	141	36 %
Forbrug fyringsolie (l)	32.000	5.000	-27.000	- 84 %

Tabel 5. Ejendommens forbrug af el, vand og olie

Ejendommen forsynes med vand fra Helle Vest Vandværk.

Forbruget af fyringsolie vil blive reduceret, da gyllekølingsanlægget kan levere energi til opvarmning. Se øvrige vand- og energisparende tiltag i afsnit 7.25 under BAT.

7.7 Fast affald og kemikalier

Fast affald opbevares i container og afleveres på Kommunal Miljøstation i overensstemmelse med Varde Kommunes regulativ.

Afbrænding af affald er ikke tilladt. Jævnfør § 1, stk. 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1317 af 20. november 2006 (med senere ændringer) om "Forbud mod markafbrænding af halm mv." er det dog tilladt at foretage afbrænding af våde halmballer og halm, der har været anvendt til overdækning og lignende. Brandmyndigheden skal orienteres inden afbrændingen iværksættes.

7.8 Oplag af olie

Der forefindes to tanke til oplag af olie på Troesmosevej 24, 6800 Varde. En tank på fast gulv uden afløb i bygning 2, og en tank ved bygning 2.

1.800 l dieseltank fra 2005.

4.000 l olietank til fyringsolie fra 2007.

7.9 Husdyrgødning - produktion, opbevaring og udbringning

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning på Troesmosevej 24, 6800 Varde forventes at stige fra 4.511 m³ til 7.873 m³.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle. Der tilledes ikke vand til gyllebeholdere fra befæstede arealer el.lign. Produktionen af husdyrgødning før og efter udvidelsen fremgår af tabel 6.

Husdyrgødning	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)	Ændring (m ³)
Gylle	4.511	5.873	+ 1.362
Ekstra tilløb	0	2.00	+ 2.000
Flydende husdyrgødning i alt	4.511	7.873	+ 3.362
Fast husdyrgødning i alt	-	-	-

Tabel 6. Årlig produktion af husdyrgødning på Troesmosevej 24, 6800 Varde før og efter udvidelsen

På husdyrbruget vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 10.880 m³, svarende til ca. 16 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten til den flydende husdyrgødning fremgår af tabel 7.

Opbevaringsanlæg	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)	Opførselsår/10 års beholderkontrol
Gylletank 1	1.479	1.479	1987 /2000
Gylletank 2	4.700 m ³ – heraf bruges 1.200 m ³ til gylle fra Knoldeflodvej 75, 6800 Varde	4.700	2004
Ny gyllebeholder 3	-	4.700	
I alt	4.980	10.880	

Tabel 7. Ejendommens opbevaringskapacitet på Troesmosevej 24, 6800 Varde før og efter udvidelsen

7.10 Foderopbevaring og Fodring

Foderet opbevares i udendørs fodersiloer samt i foderlade. Der etableres to ny kornsiloer med indbygget tørreri.

Der er på ansøgningstidspunktet i henhold til screeningafgørelse af den 4. oktober 2006, pålagt ejendommen, at foderet til slagtesvinene maksimalt må have et indhold på 159 g råprotein/FE og 4,2 g fosfor/FE. Dette fremgår også af ansøgningen.

Der anvendes foder (tørfoder) indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer angivet i BREF-noten om foder relateret til BAT.

Ved korrektion vedrørende ammoniak er foderet til polte og slagtesvin i ansøgt drift justeret til 148 g råprotein/FE mod en norm på 157,6 g råprotein/FE (2005/2006 norm). FE/kg tilvækst er ikke justeret, her er det normen på 2,87 FE pr kg tilvækst (2005/2006).

Med hensyn til fosforproblematikken oplyser ansøger, at det først og fremmest er meget vigtigt at polte og orner kan formålsfodres, da tilstrækkeligt med næringsstoffer, vitaminer og mineraler er en forudsætning for en høj kvalitet af avlsdyr. Avlsdyr til levebrug (i modsætning til dyr til slagtning) har behov for tilstrækkeligt med især fosfor og calcium til sikring af en god knogleopbygning og en stabil vækst med fokus på bl.a. holdbarhed. Derudover er der indlagt en "sikkerhedsfaktor" på grund af følsomheden for især fosformangel. Ved brug af fasefodring kan der i perioder ske en mindre forskydning i det færdige foders indhold af fosfor og kombineret med almindelig blandeusikkerhed, kan der ske en mindre underforsyning.

Ansøger foreslår, at der kan sættes et vilkår op om at foderblandinger til alle dyregrupper skal være tilsat fytase, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for den enkelte dyregruppe, med undtagelse af avlsdyr, ikke må overstige BREF-notens samlede indhold af fosfor pr. foderenhed for den tilhørende dyregruppe.

Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak for polte og slagtesvin (30-80 kg) må højst være 0,99 beregnet efter følgende formel: $((\text{FEsv pr prod gris} \times \text{g råprotein/FEsv}) / 6,25 \text{ g råprotein pr g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$.

Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak for polte og slagtesvin (30-107 kg) må højst være 0,88 beregnet efter følgende formel: $((\text{FEsv pr prod gris} \times \text{g råprotein/FEsv}) / 6,25 \text{ g råprotein pr g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$.

Formlen til beregning af korrektionsfaktoren er fra vilkårskataloget til den "Den gode miljøgodkendelse"¹ udformet af medarbejdere fra kommunerne i samarbejde med Miljøstyrelsen, Dansk Naturfredningsforening og Landbrug og Fødevarer.

Korrektionsfaktoren er beregnet ud fra de værdier, der er angivet i ansøgningen. De indtastede foderforbrug, proteinindhold og vægtinterval er ikke bindende, men hvis ansøger ændrer på en af de tre faktorer skal det sikres at korrektionsfaktoren er overholdt.

I ovenstående formel er beregnet: (N ab dyr i gram med egne tal)/(N ab dyr i gram ifølge reference-ligning for samme vægtinterval).

---

¹ http://www.kl.dk/ImageVault/Images/id_38426/ImageVaultHandler.aspx

Størrelsen på korrektionsfaktoren er fremkommet ved at indsætte de indtastede tal fra ansøgningen i ovenstående vilkårslikning, som følger:

- $((50 \text{ kg tv} \times 2,87 \text{ FEsv/kg tilvækst} \times 148 \text{ g råprotein pr. FEsv} / 6,25) - ((50 \text{ kg tilvækst}) \times 28 \text{ g N pr. kg tilvækst})) / ((80-30) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) = 0,99$
- $((77 \text{ kg tv} \times 2,87 \text{ FEsv/kg tv} \times 148 \text{ g råprotein pr. FEsv} / 6,25) - ((77 \text{ kg tv}) \times 28 \text{ g N pr. kg tilvækst})) / ((107-30) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) = 0,88$

Varde Kommune vurderer, med baggrund i ansøgers redegørelse for formålsfodring og forslag til vilkår, at der stilles vilkår om at foderblandinger til alle dyregrupper skal være tilsat fytase, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for den enkelte dyregruppe, med undtagelse af avlsdyr, ikke må overstige BREF-notens samlede indhold af fosfor pr. foderenhed for den tilhørende dyregruppe.

Desuden skal der anvendes foderkorrektioner i foderet til slagtesvin for at nedbringe ammoniakemissionen (type 2 foderkorrektion).

Vilkår er stillet under afsnit 4.5, Ammoniakreducerende tiltag og foder.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

7.11 Lugt

Lugt stammer fra opbevaring, transport, staldene og udspreddning af husdyrgødning.

I bekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgeneafstandene beregnes i ansøgningssystemet efter to forskellige metoder, hhv. den ny lugtvejledning, der er beskrevet i "Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, og FMK-vejledningen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK, 2. udgave). Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Ifølge beregningerne udført i ansøgningsskemaet vil geneafstandene i forhold til byzone være 943 m, samlet bebyggelse 727 m og enkelt bolig 370 m. Genekriterierne er overholdt, da der ikke er en nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone indenfor 1,2 gange geneafstanden (Se tabel 8). Ved lugtberegning regnes fra midten af den samlede bygningsmasse med dyr. Derfor er afstanden anderledes end i figur 1.

Områdetype	Geneafstand, ansøgt drift, meter	Ejendommens afstand til områdetype, meter	Genekriterie overholdt?
Byzone (Næsbjerg)	943	1.155	Ja
Samlet bebyggelse (Rousthøje)	727	1.158	Ja
Enkelt bolig (Ulvemosevej 10)	370	750	Ja

Tabel 8. Beregnet geneafstand fra ejendommen efter planlagt udvidelse

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt, der er langt til nærmeste naboer. Varde Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Ejendommens gyllebeholdere skal være dækket af lovpligtige intakte flydelag, der giver nogen beskyttelse for lugtafgivelse. Det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til gene for naboerne.

Når gyllen skal omrøres, transporteres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at der tages tilstrækkeligt hensyn til naboer og øvrige, da udbringning af husdyrgødning foregår efter de generelle regler og udbringes på veletablerede afgrøder.

Det forventes derfor ikke, at lugt fra ejendommens husdyrproduktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, m.m. vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres for beboelser i det åbne land.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

7.12 Støj

Ansøger oplyser følgende om støjklender på ejendommen:

- Der vil være støj fra male-blandeanlægget i forbindelse med foderfremstillingen, fra levering og afhentning af svin samt ved transport af foder og gylle.
- Male-blandeanlægget er placeret inde i foderladen, så støj herfra til omgivelserne vil være minimalt.
- Der vil desuden være et permanent støjbidrag fra ventilationen.
- Forventet driftsperioder: kl. 07:00-17:30 alle årets dage - dog længere i høst og ved udbringning af gylle.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende enkeltbolig bør anvende de grænseværdier, som er gældende for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i denne godkendelse.

Det vurderes, at støjgrænserne er overholdt, da afstanden til naboer er stor.

7.13 Støv

Der vil være støv i forbindelse med foderfremstilling samt indblæsning af foder i siloer. Foderfremstilling foregår i en lukket foderlade, så der vil ikke være støvgener herfra. Der er en cyklon med støvopsamler således støv til omgivelserne undgås.

Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være aktiviteter, som vil medføre væsentlige støvgener. Der fastsættes vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener.

7.14 Skadedyr

Ejendommen har aftale med ISS om observation og bekæmpelse af skadedyr. Observeres skadedyr iværksættes bekæmpelse efter retningslinierne fra Statens Skadedyrsbekæmpelse.

Varde Kommune vurderer, at der udføres tilstrækkelig forebyggende bekæmpelse. Dog fastsættes vilkår til opbevaring af foder og om at foretage fluebekæmpelse efter retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Retningslinier angiver en række afprøvede metoder og opdateres løbende.

7.15 Døde dyr

Døde dyr opbevares i kølecontainer eller under kadaverdække på Troesmosevej 24, hvorfra de afhentes.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr. Der er dog, i forbindelse med opbevaring af affald, stillet et generelt vilkår til forebyggelse af uhygiejniske forhold.

7.16 Lys

Der er opsat lys ved læsseramper, maskinhus og indgang. Lyset tændes efter behov.

Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med ejendommens belysning. Dog stilles et generelt vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener.

7.17 Transport

Transporter forekommer i forbindelse med udbringning af gylle og levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transport i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Transporterne fordeler sig som vist i tabel 9. Én transport til og fra ejendommen svarer til én transport.

Transporttype	Antal transport/år, nudrift	Antal transport/år, ansøgt drift	Ændring
Afhentning af levende dyr			
a. polte	200	200	-
b. slagtesvin	52	52	-
Leverance af indkøbt foder	104	104	-
Gylle (al kørsel foretages af maskinstation)	181	280	+ 99
Affald	52	52	-
Andet (fragtbil o.l.)	52	52	-
Transporter i alt	641	740	+ 99

Tabel 9: Oversigt over det årlige antal transport til og fra Troesmosevej 24, 6800 Varde

Antallet af transport, som følge af udvidelsen, forventes at stige med 99 gyllekørsler årligt - svarende til en stigning på ca. 15 % af det totale antal transport. Ansøger oplyser, at de 99 øgede antal transport vil være med gylle og vil derfor hovedsageligt foregå i sæsonen for gylleudkørsel. Disse 99 transport vil øge sæsonkørslen med ca. 3 til 5 dage om året (formentlig højt sat). Ansøger oplyser at transporterne foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. I højsæsonen vil det være nødvendigt med transport i weekenden og uden for normal arbejdstid.

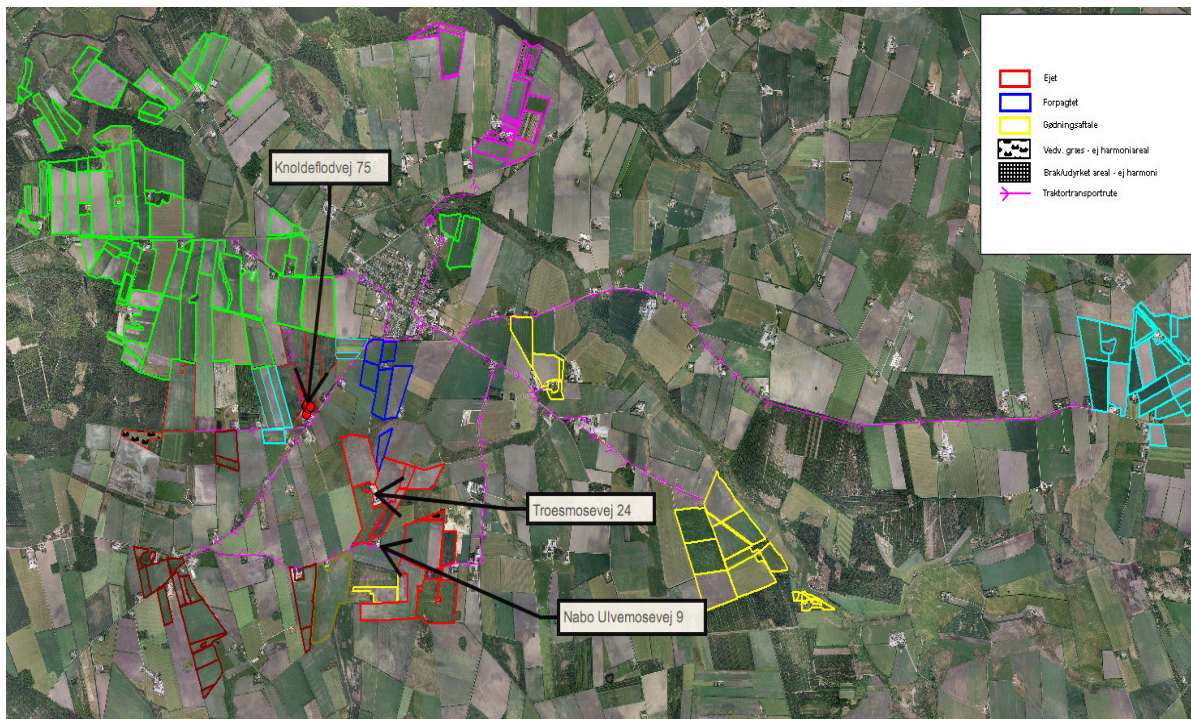
I forbindelse med sagsbehandlingen er der indkommet bemærkning fra Egon Søndergård på Ulvemosevej 9, 6800 Varde. Han bor ca. 285 meter fra det ansøgte byggeri og bemærker at transporterne til og fra ejendommen er vokset de seneste år som følge af at kvægbruget på Troesmosevej 24 blev omlagt til svineproduktion. Egon Søndergård forventer at udvidelsen af husdyrbruget på Troesmosevej 24, vil betyde en forøget mængde af transport og dermed

øgede gener. Se de indsendte bemærkninger fra Egon Søndergårs under afsnit 2.2 samt et resume af sagsgangen i forbindelse med de indsendte bemærkninger af Egon Søndergård under afsnit 11.

Der er i forbindelse med sagsbehandlingen undersøgt forskellige muligheder for at flytte vejen længere væk fra beboelsen på Ulvemosevej 9, 6800 Varde. Dette har indtil videre ikke været muligt (se begrundelserne under afsnit 11 og afsnit 2.3).

Figur 7 viser en oversigt over de transportveje, der bruges i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Figur 7: Transportveje i forbindelse med udbringning af husdyrgødning angivet med pink

Stigningen i transporter skyldes udelukkende et øget antal af transporter med husdyrgødning. Der stilles vilkår om at transporterne normalt skal foregå i dagtimerne og på hverdage. Nødvendige gylletransporter i højsæsonen skal så vidt muligt tilrettelægges udenfor de tidlige og sene timer.

Der stilles skærpede vilkår til de 99 ekstra gylletransporter, der kommer i den ansøgte drift, på den sydligste del af grusvejen der går i mellem staldanlægget på Troesmosevej 24 og asfalten, Ulvemosevej (se bilag 1), se afsnit 4.

Varde Kommune vurderer, at det øgede antal transporter samlet set er en uvæsentlig stigning. Dette begrundes af Varde Kommune med, at antallet af transporter går fra 641 til 740, hvilket kun er en stigning på 99 transporter svarende til ca. 15 % ekstra i forhold til nudriften. Transporterne er af en karakter, der begrænser sig til få dage om året. Antallet af dage, hvor der er gylletransporter på den pågældende vej, øges kun med 3-5 dage om året (højt sat). Disse forhold gør at Varde Kommune, med de stillede vilkår, vurderer at det øgede antal transporter ikke vil være af væsentlig betydning. Varde Kommune vurderer, at de stillede vilkår vil sikre at der tages hensyn til beboelsen på Ulvemosevej 9, 6800 Varde.

Ved dokumenteret støj fra transporterne kan Varde Kommune skærpe vilkårene til kørselsmønstret.

7.18 Spildevand

Sanitært spildevand

Afledes til trixtank med afløb til nedsivningsanlæg og via sandfang til dræn. Der foreligger tilladelse fra 2005 til at udlede rensat husspildevand fra ejendommen til Troesmose Bæk.

Processpildevand

Spildevand fra vask af stalde ledes til gyllebeholder.

Tagvand

Tagvand afledes via dræn til Troesmose Bæk.

Hvis der ikke findes en tilladelse til at udlede tagvand til dræn eller nedsive tagvandet via faksine eller anden nedsivningsforanstaltning, skal der indsendes en ansøgning til Varde kommunen senest 2 måneder efter denne miljøgodkendelse er meddelt. Dette er stillet som vilkår.

7.19 Driftsforstyrrelser eller Uheld

Der vil altid være en vis risiko ved opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Beholdere kan springe læk, vogne kan vælte, igangsatte pumper kan blive glemt.

Opbevaring af olie og kemikalier kan medføre risiko for lækager og nedsivende stoffer til grundvandet.

Gyllebeholdernes styrke og tæthed sikres gennem den 10-årige beholderkontrolordning.

Olietanke er placeret på fast bund uden afløb og kemikalier opbevares frostfrit i rum med fast bund uden afløb.

Varde Kommune vurderer, at der f.eks. ved udslip af gylle kan ske forurening af vandløb via dræn. Der stilles derfor vilkår om at der bliver udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

7.20 Beskyttede naturområder omkring ejendommen - Ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbårent kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i hht. godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 4.216 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 4.566 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 350 kg kvælstof pr. år.

Kravet er, at der skal ske en reduktion på 20 % for de stalde hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregninger i ansøgningsmaterialet viser at det generelle beskyttelsesniveau er overholdt.

For at imødekomme krav om reduktion af ammoniakemission fra stald og lager etableres der gyllekøling i den nye poltestald. Desuden laves der ammoniakreducerende korrektioner af foderet til slagtesvinene/poltene.

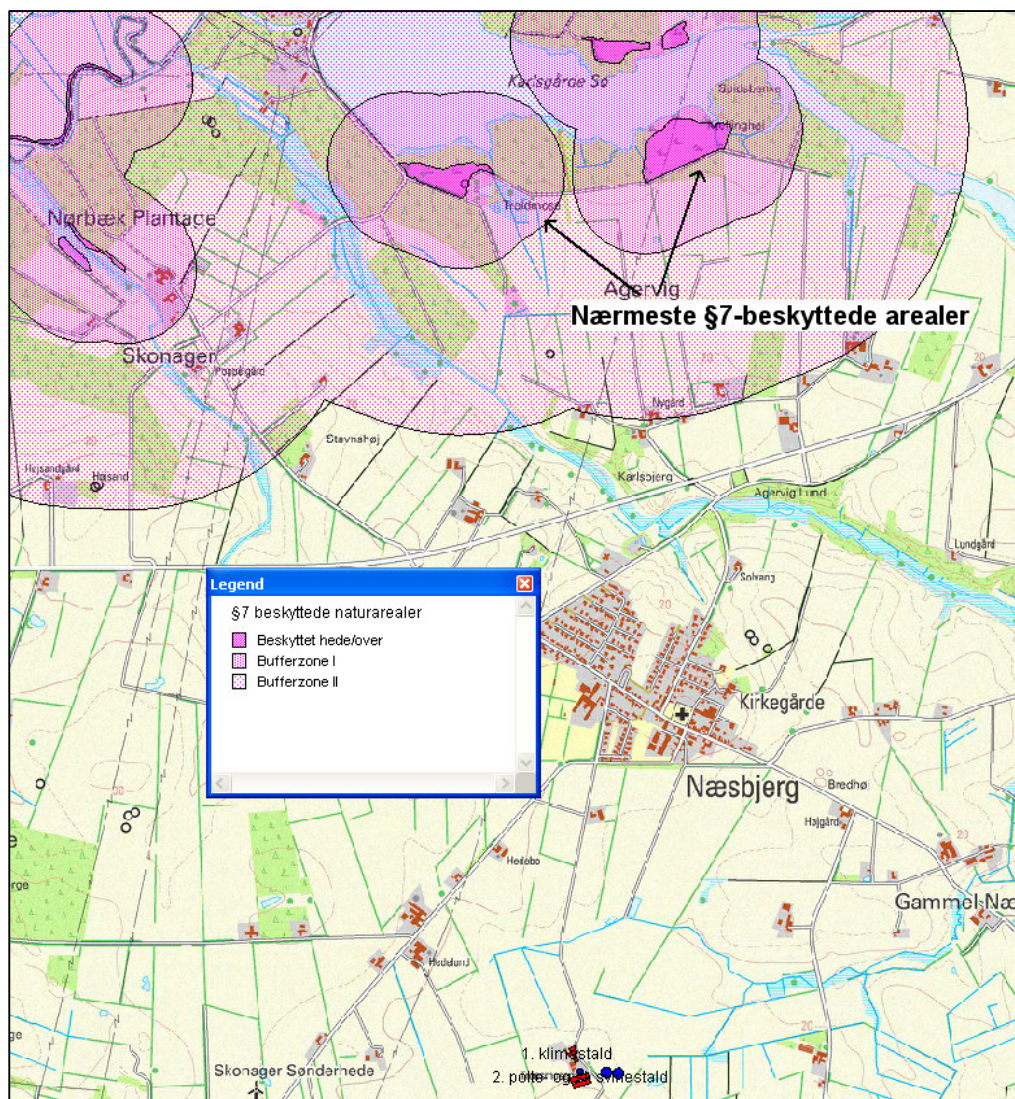
Der stilles vilkår om til de ammoniakreducerende tiltag.

§ 7 områder

I henhold til §§ 7 og 21 i lov om miljøgodkendelse m.v. må ammoniakfordampning fra det samlede anlæg ikke øges som følge af den ansøgte etablering, ændring eller udvidelse af husdyrbruget, hvis anlægget ligger helt eller delvist indenfor 300 meter fra de i § 7 nævnte naturtyper.

Anlægget på Troesmosevej 24 er placeret ca. 3,6 km fra de nærmeste naturområde, der i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" er omfattet af § 7. Der er tale om 3 hedearealer beliggende ned til Karlsgårde Sø. Se figur 8.

Ammoniakudledningen fra stald og lager vil stige med ca. 350 kg ammoniak som følge af udvidelsen. Det vurderes at der kun vil forekomme en ubetydelig ammoniakdeposition på § 7 området fra anlægget blandt andet på grund af den store afstand. Afstanden og opblandingen af ammoniak med den resterende atmosfæriske luft gør, at Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være nogen målbar belastning af § 7 området og at udvidelsen af dyreholdet ikke vil påvirke § 7 området negativt.

Figur 8: Nærmeste § 7 område

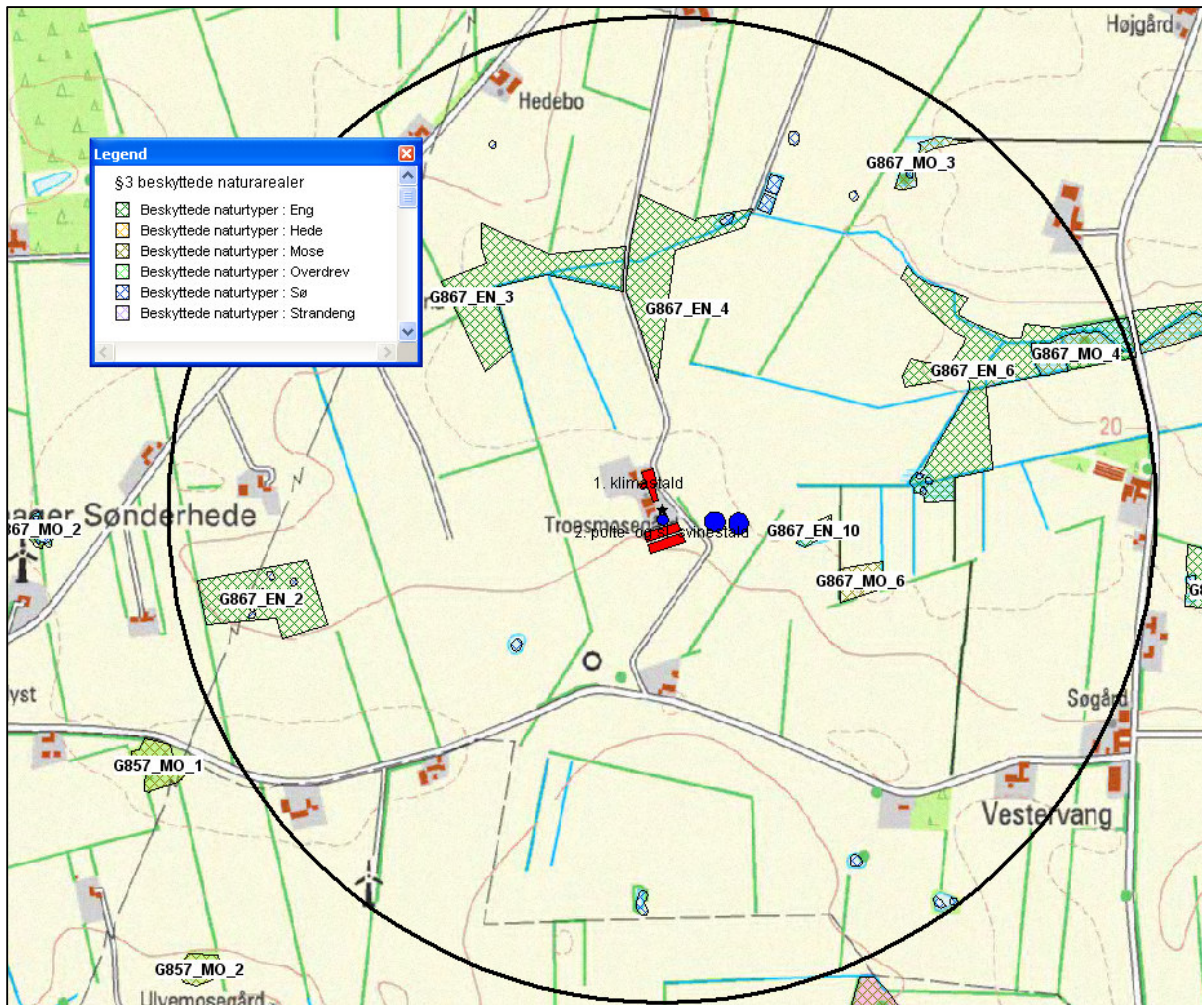
§ 3 områder

Områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, beliggende indenfor en afstand af 1000 m fra anlægget på Troesmosevej 24, 6800 Varde fremgår af figur 9 og tabel 10 herunder.

§ 3 lokalitet	Type	Værdi-sætning	Mål-sætning	N-følsom	Afstand (m)	Bemærkninger i naturregistrering
G867_MO_3	Mose	C	C	Ikke N-følsom	804	Krattilvokset lavning med sø
G867_EN_6	Eng	C	C	Ikke N-følsom	350	Ensartede kultur- og mosebunkeenge
G867_MO_4	Mose	C	C	Uoplyst	700	Lille mose i stor kultureng. Tilgroet i pilekrat
G867_MO_6	Mose	C	C	Ikke N-følsom	210	Fugtig lavning i mark. Lokaliteten er omlagt kultureng
G867_EN_4	Eng	C	C	Ikke N-følsom	180	Omlagt kultureng
G867_EN_3	Eng	C	C	Ikke N-følsom	380	Omlagte kultureng
G867_EN_10	Eng	C	C	Ikke N-følsom	120	Hele lokaliteten er gødsket og dele er omlagt. Omgivelser til gravede søer
G867_EN_2	Eng	C	C	Uoplyst	710	Mindre kultureng omkring vandhuller i agerlandet

Tabel 10. § 3 områder indenfor 1000 m fra Troesmosevej 24

Figur 9: De nærmeste § 3 beskyttede arealer inden for 1000 meter af ejendommen på Troesmosevej 24

Desuden er der registreret 20 mindre søer inden for 1000 meter af stald og lager på Troesmosevej 24. Ingen af disse er registrerede som kvælstoffølsomme eller værdisatte.

Der er fem engarealer inden for 1000 meter, G867_EN_6, G867_EN_4, G867_EN_3, G867_EN_10 og G867_EN_2. Disse arealer er alle registrerede som C værdisatte og er vurderede som ikke kvælstoffølsomme eller med uoplyst kvælstoffølsomhed. Tre moser G867_MO_3, G867_MO_4 og G867_MO_6 er ligeledes registrerede som ikke kvælstoffølsom eller med uoplyst kvælstoffølsomhed og C værdisatte.

Naturtyper af forskellige arter har alle en tålegrænse for hvor meget ammoniakdeposition de kan tåle før der sker ændringer på den enkelte naturtype. Naturtyperne inddeles i 5 kategorier, hvor hver kategori har en bestemt tålegrænse, se tabel 11 herunder.

N-følsomhed	Tålegrænse
Uoplyst	Uoplyst
Ikke N-følsom	>30 kg N/ha/år
Mindre N-følsom	20-30 kg N/ha/år
Moderat N-følsom	10-20 kg N/ha/år
Særlig N-følsom	5-10 kg N/ha/år

Tabel 11: Oversigt over de 5 kategorier for N-følsomhed og deres tålegrænser

Baggrundsbelastningen er i henhold til tal fra SNS fra årene 2000, 2003 og 2004 for det gamle Helle Kommune på 17,8 kg N/ha.

Nyeste tal fra DMU fra 2007 angiver en baggrundsbelastning for ny Varde Kommune på 15,0 kg N/ha.

Da alle § 3 områder, der ligger i en afstand op til 1000 m fra anlægget, alle har en uoplyst N-følsomhed eller er ikke N-følsomme, vurderer Varde kommune at merbelastningen med ammoniakemission fra anlægget på 350 kg, ikke vil påvirke § 3 områderne negativt. Samtidig bemærker Varde kommune at § 3 områderne alle er C værdi- og målsatte, hvilket karakteriseres som en lav værdi- og målsætning. Varde kommune vurderer således, at merbelastningen fra anlæg og lager i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet på Troesmosevej 24, 6800 Varde ikke vil påvirke de omkringliggende § 3 områder negativt.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

I henhold til § 8 og § 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" (Bek nr. 408 af 1. maj 2007) skal Varde Kommunes vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter, jf. bekendtgørelsens § 7 og § 11.

Der er ca. 3,6 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde). På grund af afstanden og en forholdsvis lille merudledning af ammoniak i ansøgt drift, vurderer Varde kommune at den forøgede ammoniakemission ikke vil kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område. Varde kommune vurderer at der således ikke grund til at foretage konsekvensvurdering efter § 7 i bekendtgørelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

7.21 Harmoni og arealkrav

Der indgår ikke arealer i denne miljøgodkendelse af husdyrbruget på Troesmosevej 24, 6800 Varde. Arealerne behandles og vurderes særskilt i miljøgodkendelsen af ansøgers andet husdyrbrug beliggende på Knoldeflodvej 75, 6800 Varde eftersom ansøgers ejede og forpagtede arealer har det samme cvr-nummer.

7.22 Kg N og P tilført udspretningsarealet

Husdyrgødning fra Troesmosevej 24 afsættes til arealerne tilhørende Knoldeflodvej 75. Tabel 12 viser produceret mængde N og P i nudrift og i ansøgt drift på Troesmosevej 24.

Husdyrgødning	Kg N		Kg P		DE	
	Nudrift	Planlagt	Nudrift	Planlagt	Nudrift	Planlagt
Svinegylle	23.944	29.838	4.419	6.087	219,31	279,09

Tabel 12: Produceret mængde N og P i nudrift og i planlagt drift

7.23 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

I henhold til § 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelige udbredt i Varde Kommune. Spidssnudet frø forventes at forekomme i forbindelse med naturområder i Varde Kommune, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudedede frøer. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 3,5 km nordvest for ejendommen. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT) og management

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektiv giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Ved Varde Kommunes vurdering i relation til BAT indgår Miljøstyrelsens "BAT-blade oversigt"², vejledningen fra Skov- og Naturstyrelsen "Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug", bilag 3 (teknologilisten)³ samt kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument)⁴. Vurderingerne for anvendelse af BAT i forhold til §§ 11 og 12 miljøgodkendelser, skal ske i forhold til følgende:

- Management
- Fodringsstrategier
- Staldsystemer
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning

I de følgende afsnit følger ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT, samt Varde Kommunes vurdering af om ansøger lever op til det niveau, som Varde Kommune fastlægger som BAT-standard for projektet.

7.24 BAT - Management

Ansøgers tiltag:

- Uddannelse af medarbejdere. Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- Journal. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning. Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Forbruget af vand registreres således en gang om året i forbindelse med aflæsning. Strøm aflæses en gang om måneden. Forbrug af pesticider og handelsgødning er planlagt ud fra planternes behov afstemt efter lovgivningen og foretages i samarbejde med planteavlskonsulent. Indkøbt foder registreres og der følges løbende med i forbruget, så der til stadighed er fokus på foderstatus.
- Reparations- og vedligeholdelsesprogram. Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. En del af det daglige arbejde er at bemærke om der er lækager eller lignende, der så repareres hurtigt. Som en del af den faste rutine er der på et centralt sted placeret en notesbog hvor medarbejdere noterer ideer til bedre arbejdsgange og påpeger reparationer der er nært forestående. På den måde minimeres pludselige og overraskende reparationer, og det sikres at produktionsapparatet er vedligeholdt.
- Planlægning af logistik. Logistikken i forbindelse med aflevering af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

---

² Miljøstyrelsens "BAT-blade oversigt" kan ses på http://www.mst.dk/Landbrug/BAT-blade_oversigt.htm

³ Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen kan ses på <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/DE149C78-68E4-4319-BA62-849C62D14774/32976/Vejledninggomtilladelseogmilj%C3%B8godkendelsemvafhusdyr.pdf>

⁴ BREF-dokumentet kan ses på <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/26ACA4B3-026B-4761-95D7-963A23BF54BD/0/Intensivfjerkrægogsvineproduktionresume.pdf>

- Planlægge korrekt gødsning af markerne. Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning noteres og dokumenteres og er afpasset efter sædskifte, jordtype og vandingsforhold.

Forslag til BAT for svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Uddannelse af medarbejdere
- Journal over forbruget af vand, energi, foder, spild samt spredning af gødning på markerne
- Nødfremgangsmåde til at håndtere uheld
- Reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikrer driften og renholdelse af bygninger og udstyr
- Planlægning af logistik såsom levering af materiale og fjernelse af produkter og spild
- Planlægge korrekt gødsning af markerne

I projektet er der fokus på inddragelse og uddannelse af medarbejdere, der føres driftsregnskab over bl.a. forbrug af vand og el, reparations- og vedligeholdelsesprogram er en del af det daglige arbejde, logistik i forbindelse med levering og blanding af foder samt afpasning samt planlægning af markgødsning ud fra gødningsplaner og gødningsregnskab. Varde Kommune vurderer at der hermed leves op til BREF-punkterne om management.

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet management lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-standard for projektet blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT for punktet management.

7.25 BAT – Foder

Ansøgers tiltag:

Der anvendes foder (tørfoder) indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Der er på ansøgningstidspunktet pålagt ejendommen, at foderet til slagtesvinene maksimalt må have et indhold på 159 g Råprotein/FE og 4,2 g fosfor/FE.

For svin angiver BREF-dokumentet følgende tiltag på punktet foder som værende BAT:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder)	Samlet fosforindhold (% i foder)
So	Drægtighed	13 - 15	0,43 - 0,51
So	Diegivning	16 - 17	0,57 - 0,65
Pattegrise	Op til 10 kg	19 - 21	0,75 - 0,85
Smågrise	Op til 25 kg	17,5 - 19,5	0,60 - 0,70
Slagtesvin	25 - 50 kg	15 - 17	0,45 - 0,55
Slagtesvin	50 - 110 kg	14 - 15	0,38 - 0,49

Forslag til BAT ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

Benzoesyre (Sv.Fo.01) - Fytasetilsætning (Sv.Fo.02) - Reduceret råprotein til slagtesvin (Sl.Fo.01) - Fasefodring og reduceret råprotein til søer (So.Fo.01).

Som beskrevet i afsnit 7.10 stilles der vilkår om at foderblandinger til alle dyregrupper skal være tilsat fytase, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for den enkelte dyregruppe,

med undtagelse af avlsdyr, ikke må overstige BREF-notens samlede indhold af fosfor pr. foderenhed for den tilhørende dyregruppe. Desuden skal der anvendes foderkorrektioner i foderet til slagtesvin for at nedbringe ammoniakemissionen (type 2 foderkorrektion).

Varde Kommunen vurderer, at ansøgers tiltag på punktet foder lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-standard for projektet, blandt andet vurderet ud fra BREF-dokumentet.

7.26 BAT - Staldindretning

Ansøgers tiltag og fravalg:

I den nye stald til polte etableres gyllekøling. I stedet for skrabeanlæg er det valgt at justere gyllehøjden i kanalerne ved hyppig udslusning af gylle. Derved undgås at gyllen lagdeler og det sikres, at kølingen foregår effektivt.

I dele af de eksisterende stalde, bygning 2 og bygning 1, er gyllekøling og delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv fravalgt da det ville medføre, at alle gulve og kanaler skulle brydes op og reetableres, hvilket ikke synes proportionalt dels ud fra udvidelsens størrelse og dels det faktum, at alle produktionsbygningerne er af nyere dato.

For det eksisterende staldanlæg, bygning 2, gælder, at der er tale om udvidelse i eksisterende stalde og det er på nuværende tidspunkt ikke aktuelt at ændre på andelen af spaltegulv eller etablere køling og skrabere. Begge dele vil kræve en total reovering af staldene.

Ansøger har telefonisk oplyst, at delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv er fravalgt, da det vil øge svineriet på gulvet. Ansøgers besætning er en opformeringsbesætning, hvor der produceres avlsdyr til videresalg. Ansøger oplyser, at ved svineri på det fastegulv, i sær i sommer halvåret, vil der opstå et øget smittetryk med specielt salmonella bakterier. Ansøger oplyser derfor, at da der er tale om en opformeringsbesætning som lever af at sælge avlsdyr, er BAT gulvet (delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv) fravalgt pga. den høje risiko for at dyrene smitter hinanden med sygdomme der reducerer deres salgsværdi væsentligt.

Gylleforsuring er ligeledes fravalgt, da syretilsætning er ikke realistisk på grund af et kanalsystem, der ikke er kontinuert og gyllesystemerne i de enkelte afsnit ikke koblet sammen.

Luftvasker er også fravalgt, da det økonomisk vurderes ikke at være proportional med effekten grundet besætning er opstaldet i flere af hinanden uafhængige staldafsnit.

Når staldene en gang skal reoveres, vil der blive taget højde for hvilke muligheder der er for at leve op til det, som til pågældende tidspunkt er BAT for staldsystemer. Der forventes ikke at skulle udføres større reoveringer før om 15-20 år.

Der etableres gyllekøling i den nye stald til polte, hvilket er BAT I henhold til BAT-blad Køling af gylle i svinestalde (Sv.St.01).

For svin angiver BREF-dokumentet følgende tiltag som værende BAT:

- Spaltegulve, hvor spalterne er af metal eller plastik i stedet for beton.
- Fuldspaltegulv med vacuumsystem til hyppig udmugning.
- Køling af gyllen, gødningsskraber under gulvene, udslylningsrender eller -rør under gulvet er BAT teknik, hvis det findes i forvejen, men kan ikke kræves for nye stalde.
- For diegivende søer bokse med jern- eller plastikgulv og udslylningsystem under spalterne.

Forslag til BAT ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

- Køling af gylle i svinestalde. Ammoniakfordampning er afhængig af staldtype (Sv.St.01)
- Luftrensning med syre. Ammoniakfordampning op til 90 % (Sv.St.03)
- Luftrensning med syre til slagtesvin. (St.02: v2 05-09)
- Svovlsyrebehandling af svinegylle. Ammoniakfordampning 65-70 % (Sv.St.02)
- Svovlsyrebehandling af svinegylle i slagtesvinestalde. Ammoniakfordampning 65-70 % (Sl.St.01: v1 05-09)
- Biologisk luftrensning (Sv.St.04)

Desuden findes der BAT-byggeblade omhandlende:

- Drægtighedsstald med delvist spaltegulv samt skraberanlæg og gyllekøling. Ammoniakfordampningen reduceres med 30 % i forhold til delvis spaltegulv uden køling (106.01-51)
- Farestier med delvis spaltegulv. Ammoniakfordampningen reduceres med 50 % i forhold til fuldspaltegulv (106.02-51)
- To-klimastald med delvist spaltegulv til smågrise (106.03-52)
- Slagtesvinestald med delvist spaltegulv med 1/3 spalter. Ammoniakfordampning 15 % i forhold til drænet gulv (106.04-52)
- Slagtesvinestald med delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund. Ammoniakfordampning 40 % ift drænet (106.04-53)

Varde kommunes vurdering

Ansøger har herover redegjort for til- og fravalg af BAT-teknologier på staldsystemerne. Varde kommune har herunder listet de forskellige dyregrupper, staldsystem samt om BREF-dokumentet, MST og BAT-byggebladene har listet staldtypen som forslag til BAT.

Dyregruppe	Stipladser	Staldtype	Eksisterende stald (ja eller nej)	BAT jf. BREF/MST/BAT-byggeblade (ja eller nej)
Smågrise (7,2-30 kg)	1.875	Delvis spaltegulv	Ja	Ja / Ja / Ja
Slagtesvin eller polte (30-80 kg)	2.824	Drænet gulv og spalter (33/67) + gyllekøling i den nye stald	Ja – (2.284 stipladser) Nej – (600 stipladser)	Ja / Ja (pga. gyllekøling) / Nej
Slagtesvin eller polte (30-107 kg)	775	Drænet gulv og spalter (33/67) + gyllekøling	Nej	Ja / Ja / Nej

Ansøger lever op til Miljøstyrelsens liste over BAT ved etablering af gyllekøling i den nye stald samt ved delvis spaltegulv i den eksisterende klimastald (stald 1). Varde Kommune vurderer at gyllekøling og to-klimastald med delvist spaltegulve er BAT-standard for projektet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet staldindretning.

Ansøger lever ikke op til BAT kravet for den eksisterende stald til slagtesvin/polte (stald 2) med drænet gulv og spaltegulv (33/67 fordeling). Ansøger har redegjort for fravalg af teknologier. Varde Kommune accepterer disse fravalg, da der ved en fremtidig renovering, vil der blive taget højde for hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemerne. Da der ikke er planlagt en renovering af de eksisterende stalde indenfor de næste 8 år (næste revurdering) vil Varde Kommune ved næste revurdering tage stilling til, om der skal sættes en tidsfrist for implementering af BAT i de eksisterende stalde. Varde kommune bemærker de særlige forhold der er i forbindelse med dyreholdet, hvor der er

tale om en opformeringsbesætning med salg af avlsdyr som en del af indtægtskilden. Specielt denne situation gør, at Varde kommune fastsætter gyllekøling som BAT-standard i den nye stald uden at have BAT krav til staldgulvet grundet ansøgers redegørelse for fravalg. I den eksisterende stald (stald 2) vurderer Varde kommune at drænet gulv med spalter (33/67) er BAT-standard for projektet. I smågrisestalden (stald 1) er delvist spaltegulv BAT-standard for projektet. Miljøstyrelsen lister i øvrigt delvis spaltegulv til smågrise som værende BAT gulv.

7.27 BAT - Forbrug af vand og energi

Ansøgers tiltag:

- Der er installeret vertikale ventilator, der har et lavere energiforbrug end horisontale ventilator.
- Ventilation er frekvensstyret.
- Der etableres gyllekøling (BAT) i de nye stalde, der reducerer forbruget af olie til opvarmning.
- Udendørs belysning er dagslysstyret og med bevægelsessensorer.
- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest mulig forbrug af energi.
- I alle stalde er der undertryksventilation, som er mere strømbesparende end fx ligetryksventilation.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringsystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.
- Klimastalden vaskes hver 8. uge herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget til ventilation.
- Vandforbruget registreres.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandbesparelse opnås ved drikkenipler som sidder over fodertruget (integreret i foderautomaten) og ved drikkekopper.
- Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med varmt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Forslag til BAT til svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Reduktion af vandforbruget ved at anvende højtryksrensere til rengøring af staldene
- Registrering af vandforbrug
- Regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget
- Detektion og reparation af lækager
- Naturlig ventilation
- Optimering af ventilationssystemet
- Hyppige eftersyn og rengøring af luftkanaler
- Anvendelse af lav-energibelysning

I projektet lægges hovedvægten på at der er drikkenipler og drikkekopper installeret og at staldene i blødsættes og vaskes med højtryksrensere. Desuden registreres vandforbruget og der installeres gyllekøling i nogle af staldene, der reducerer brugen af olie til opvarmning.

Varde Kommunen vurderer, at ansøgers tiltag på punktet forbrug af vand og energi lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-standard for projektet blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet forbrug af vand og energi.

7.28 BAT - Opbevaring

Ansøgers tiltag:

- Der er tale om en stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholderens bund og vægge er tætte
- Al gylle overpumpes via neddykket rør
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- Beholderne er overdækkede med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning)
- Beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Ansøger oplyser følgende om væsentlige alternativer til BAT:

Overdækning af gyllebeholder er fravalgt, da der opretholdes effektivt og tæt naturligt flydelag ved at tilføre halm. Der føres logbog og jævnligt opsyn med flydelagets tæthed.

Forslag til BAT til svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Stabil og tæt gyllebeholder, der efterses hvert år
- Omrøring kun lige før tømning
- Fast låg
- Flydelag
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg
- Placering af markstak langt fra naboer, vandløb og markdræn
- Mekanisk adskillelse af gyllen
- Anaerob behandling i et biogasanlæg
- Aerob behandling af den flydende del

Forslag til BAT ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

- Forsuring af kvæggylle og svinegylle
- Flydebarrierer
- Overdækning af separationsprodukter
- Overdækning
- Gylleseparation

BAT-standard på punktet opbevaring:

Ansøger lever op til punkterne om stabile og tætte gyllebeholdere, der efterses hvert år og der omrøres kun lige før tømning som BREF-dokumentet lister som værende BAT. Ansøger lever ikke op til nogle af punkterne som Miljøstyrelsens "BAT-blade oversigt" lister. Ansøger har redegjort for hvorfor overdækning er fravalgt. Varde Kommune vurderer at dette fravalg er i overensstemmelse med lovgivningen de øvrige teknologier (forsuring m.m.) er ikke relevant for projektet, da der er etableret gyllekøling. Varde Kommune vurderer de valgte tiltag er BAT-standard for projektet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet opbevaring.

7.29 BAT - Udbringning

Ansøgers tiltag:

- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.
- Det er typisk gylleleverandørerne, der står for gylleudbringningen. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger eller nedfælder. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.
- Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Forslag til BAT til svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Nedfældning og slangeudlægning med hurtig indarbejdelse i jorden
- Ikke at tilføre gødning til marker, der er vandmættede, frosne, snedækkede, stejlt hældende eller støder lige op til vandløb
- Gødning spredes på et tidspunkt tæt på maksimal afgrødevækst.
- Gødning spredes på hverdage
- Gødning spredes under hensyntagen til vindretning i forhold til nabobeboelser

Forslag til BAT ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

- Nedfældning i afgrøder
- Forsuring af kvæggylle og svinegylle

I projektet lægges hovedvægten på at der laves gødningsplanlægning og at gyllen aldrig udbringes på frosne, oversvømmede eller vandmættede jorder og gyllen udbringes på hverdage. Desuden udlægges gyllen med slæbeslanger eller nedfælder på veletablerede afgrøder.

Varde Kommunen vurderer, at ansøgers tiltag på punktet udbringning lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-standard for projektet blandt andet baseret på BREF-dokumentet samt Miljøstyrelsens "BAT-blade oversigt" og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav til BAT på punktet udbringning.

7.30 Samlet BAT-vurdering

Varde Kommune vurderer, at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger så som at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige, ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Ansøger lever op til Varde Kommunes fastsatte niveau for BAT-standard for projektet på alle 6 punkter. Varde Kommune vurderer derfor at ansøger lever op til lovgivningens krav om BAT.

8 Egenkontrol

Produktionens størrelse, fordeling af næringsstoffer på harmoniarealet, samt andelen af efterafgrøder fremgår af gødningsregnskabet.

Der føres logbog over gyllebeholdernes flydelag.

Af driftsregnskabet fremgår råvareforbruget samt salg af smågrise. Forbruget af vand registreres en gang om året i forbindelse med aflæsning. Strøm aflæses en gang om måneden.

Der stilles vilkår om egenkontrol til dokumentation af ejendommens produktion, til registrering af afsat og udbragt husdyrgødning. Der stilles vilkår til registrering af vand- og elforbrug. Desuden stilles kontrolvilkår til gyllekølingsanlægget.

Varde kommune vurderer at dokumentationen er dækkende.

9 Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ved virksomhedens ophør rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af bygninger og gyllebeholdere vil foregå i henhold til gældende regler.

Varde Kommune vurderer, at tiltagene er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare.

10 Alternative muligheder

Ansøger oplyser at alternativet til miljøgodkendelsen af det ansøgte projekt vil være et 0-alternativ. Svineproduktion vil fortsætte uændret. Den nødvendige udvikling vil ikke ske på ejendommen, og reelt set vil en bæredygtig landbrugsproduktion afvikles indenfor en overskuelig årrække. Produktionen vil ikke blive omfattet af de generelle regler for reduktion af bl.a. ammoniakudledning.

11 Nabohøring

Varde kommune har udvalgt beboelser, der skal parthøres ud fra geneafstanden til byzone, som er 942,5 m. Projektet er sendt til høring hos følgende naboer i perioden fra den 23. juni til den 4. august 2010:

Parter inden for genegrænsen til byzone:

- Egon Søndergård, Ulvemosevej 9, 6800 Varde
- Harald Poulsen, Ulvemosevej 8, 6800 Varde
- Preben Vagner Kristensen, Ulvemosevej 6, 6800 Varde
- Knud Erik Hofmann Jessen, Knoldeflodvej 66, 6800 Varde
- Ane P. Sørensen og Henrik H. Pape, Knoldeflodvej 69, 6800 Varde
- Anni Jepsen, Vardevej 52, 6818 Årre (Ejer af Knoldeflodvej 68, 6800 Varde)
- Niels Kristian Nørregaard, Knoldeflodvej 77, 6800 Varde
- Gunner Hougaard Jakobsen, Knoldeflodvej 70, 6800 Varde
- Ruth Madsen, Troesmosevej 21, 6800 Varde
- Jørgen Bruun, Møllebakken 42, 6800 Varde (Ejer af Vestervangvej 2, 6800 Varde)
- Lars Bruun, Møgelbjergvej 15, 6800 Varde (Ejer af Vestervangvej 2, 6800 Varde)
- Jens Møller, Vestervangvej 4, 6800 Varde
- Aage Emil Sørensen, Vestervangvej 5, 6800 Varde
- Aksel Niels Jensen, Vestervangvej 7, 6800 Varde
- Gert Wieger Wijbenga, Vestervangvej 8, 6800 Varde
- Hans Sørensen, Ulvemosevej 12, 6800 Varde
- Trine Kærgaard Andersen, Ulvemosevej 10, 6800 Varde
- Pia T. Jørgensen og Anders Søvig, Vestervangvej 6, 6800 Varde

I forbindelse med nabohøringen er der kommet bemærkninger.

Egon Søndergård (Ulvemosevej 9, 6800 Varde) mødte personligt op den 1. juli 2010 i Teknik og Miljø afdelingen i Varde Kommune. Varde Kommune (Stine Larsen) og Egon Søndergård drøftede situationen omkring flytning af vejen med udkørsel til Ulvemosevej. Det blev gennemgået forskellige scenarier for, hvad mulighederne var for at flytte vejen. Varde Kommune foreslog, at hvis Varde museum ikke ville være med til at flytte vejen og udkørslen om på vest-siden af gravhøjen, så kunne det blive aktuelt med et møde i mellem Egon Søndergård, ansøger Poul Quist Iversen og Varde kommune. På et sådan møde kunne alternative placeringer af vejen drøftes. Det blev aftalt, at Varde Kommune kontakter Egon Søndergård når det ligger fast om Varde museum kan acceptere at vejen og udkørslen, flyttes nærmere på gravhøjen.

Varde Kommunes Team Natur og Park gav den 16. juli 2010 afslag på den ansøgte placering af vejen vest for gravhøjen.

Varde Kommune og ansøger Poul Q. Iversen har været i dialog, for at finde alternative løsninger til flytning af vejen. Dette har Poul Q. Iversen hele vejen igennem sagsforløbet vist stor velvilje til samt selv udarbejdet forslag hertil. I forbindelse med at der er lavet forslag til andre placeringer af vejen, har Poul Q. Iversen undersøgt nærmere om der findes tekniske løsninger, der alligevel skulle kunne muliggøre en flytning af vejen om på vest-siden af gravhøjen, hvilket måske er tilfældet. Poul Q. Iversen har i den forbindelse mandag den 2. august 2010 afleveret en ansøgning til Varde Kommune om etablering af vejen vest for graven, som tidligere ansøgt. Vejen skal dog etableres efter andre metoder end der i første omgang blev søgt om. På godkendelsestidspunktet for denne miljøgodkendelse er det ikke afgjort i Team Natur og Park i Varde Kommune om denne placering, med den nye teknik til etablering af vejen, kan tillades.

Som aftalt den 1. juli 2010 og et senere møde i mellem Varde Kommune og Egon Søndergård, blev der i uge 30, 2010 fastsat en dato for et møde i mellem Varde Kommune, Egon Søndergård og Poul Q. Iversen. Mødet blev afholdt den 5. august 2010 ved Egon Søndergårds beboelse, Ulvemosevej 9, 6800 Varde.

På mødet var følgende tilstede: representant for Varde Kommune, Stine Larsen, Egon Søndergård, ansøger Poul Q. Iversen og tredje nabo, Harald Poulsen, Ulvemosevej 8. Mødet var sat i stand af Varde Kommune for at imødekomme Egon Søndergårds ønsker om at flytte vejen. På mødet blev det fremlagt, at Poul Q. Iversen fortsat afventer svar på, om vejen kan flyttes alligevel med de nye tekniske foranstaltninger taget i betragtning.

Varde Kommune gjorde ansøger Poul Q. Iversen og Egon Søndergård opmærksom på, at der desværre ikke kunne gives en tidshorizont for, hvornår en tilladelse eller et afslag til flytning af vejen kunne foreligge. Varde Kommune og Poul Q. Iversen gjorde Egon Søndergård opmærksom på, at der kunne findes andre løsninger ved at flytte vejen langt væk fra gravhøjen og altså finde en helt ny placering, hvilket Varde Kommune var villig til at være behjælpelig med. Dette afviste Egon Søndergård og gjorde Varde Kommune og Poul Q. Iversen klart, at han kun var interessert i den løsning der omhandlede at flytte vejen om på vest-siden af gravhøjen.

Varde Kommune gav udtryk for, at kommunen havde forståelse for Egon Søndergårds ønsker om at flytte vejen, så eventuelle støjgener fra den ansøgte drift kunne minimeres. Varde Kommune gjorde dog Egon Søndergård klart at det ikke er givet, at Varde Kommunes Team Natur og Park giver tilladelse til flytningen af vejen og at alternative muligheder kraftigt burde overvejes. Egon Søndergård gjorde Varde Kommune klart, at han ikke ønskede at drøfte andre løsninger.

Varde Kommune ridsede følgende op for de tre tilstedeværende på mødet

- Antallet af transporter vil stige fra 641 til 740, en stigning på 99 transporter (dette tal har ansøger oplyst)
- Stigningen af antal transporter begrænser sig til ca. 15 % i forhold til det samlede antal transporter i nudriften
- De 99 øgede antal transporter vil være med gylle og vil derfor hovedsageligt foregå i sæsonen for gylleudkørsel. Disse 99 transporter vil øge sæsonkørslen med ca. 3 til 5 dage om året (formentlig højt sat)

Egon Søndergård gav ved mødets afslutning udtryk for, at han ikke følte at han var blevet hørt i sagen, idet der ikke var sat krav til, at vejen skal flyttes inden ansøger Poul Q. Iversen kunne få sin miljøgodkendelse.

Varde Kommune har vurderet, at det øgede antal transportet er en uvæsentlig stigning. Dette begrundes af Varde Kommune med, at antallet af transporter går fra 641 til 740, hvilket kun er en stigning på 99 transporter svarende til ca. 15 % i forhold til nudriften. Transporterne er af en karakter, der begrænser sig til få dage om året. Antallet af dage, hvor der er gylletransporter på den pågældende vej, øges kun med 3-5 dage om året (højt sat). Disse forhold gør at Varde Kommune, med de stillede vilkår, vurderer at det øgede antal transporter ikke vil være af væsentlig betydning eller gene for de omkringboende.

12 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, naturen og naboerne sammenholdt med den nuværende produktion, hvis de i miljøgodkendelsen opstillede vilkår overholdes.

Varde Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til, at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1 – Vej med tidsbegrænsning for gyllekørsel

På det rødt-markerede stykke vej på figuren herover, må de ekstra 99 gyllekørsler kun køres i dagtimerne i mellem kl. 07.00 og 18.00. Kørslerne skal fortrinsvis foregå på hverdage. Der er sat vilkår hertil i afsnit 4.

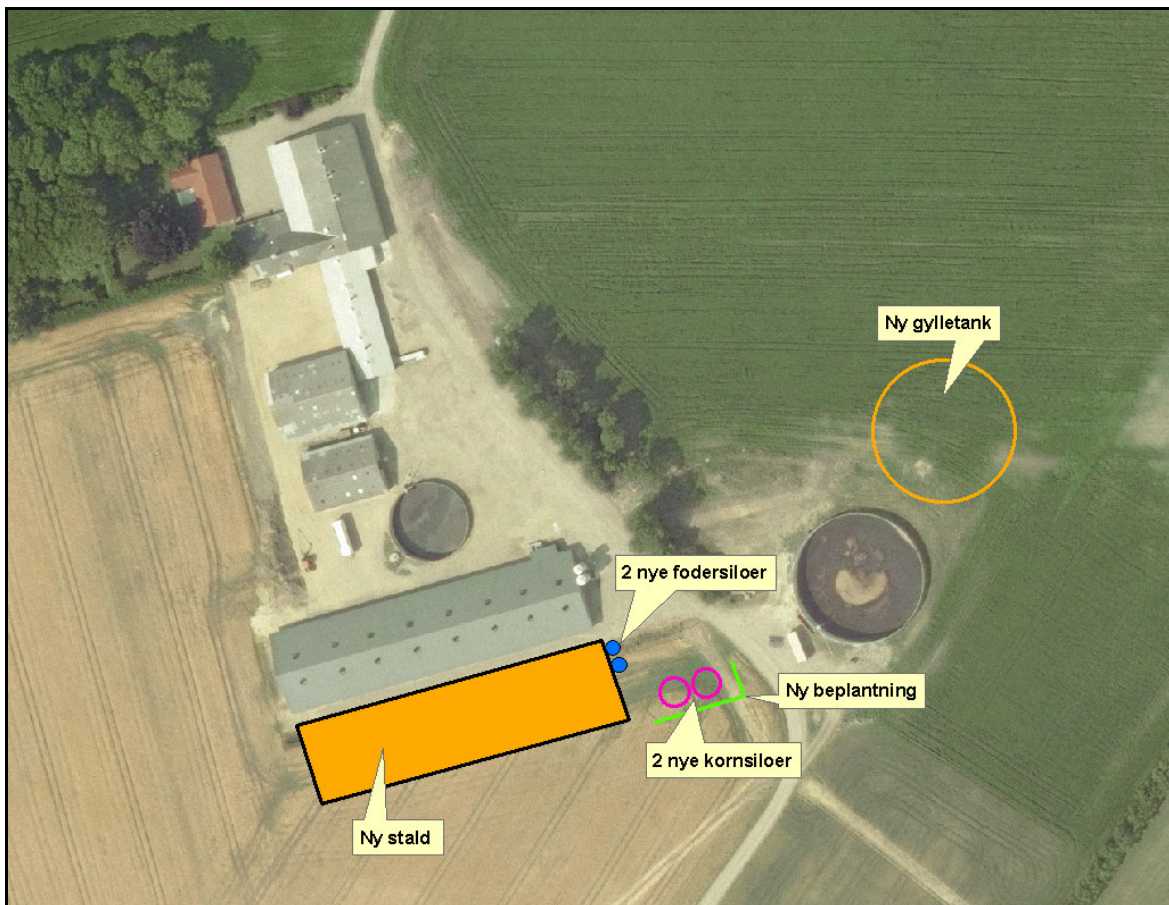

Varde Kommune

MILJØGODKENDELSE
af Svinebrug på Troesmosegård,
Troesmosevej 24,
6800 Varde

I henhold til § 12 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006
om miljøgodkendelse af husdyrbrug

Godkendt den 17. august 2010

Udarbejdet af:

Miljø
Toften 2
6818 Årre

Sagsbehandler: Stine Larsen
Direkte tlf. 7994 7115
E-mail: stla@varde.dk

VARDE KOMMUNE
Teknik og Miljø
Bytoften 2
6800 Varde

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

Sagsnr. 502084

Indholdsfortegnelse:

1	INDLEDNING	5
2	BAGGRUND FOR MILJØGODKENDELSE	6
2.1	DATABLAD.....	6
2.2	BAGGRUND.....	6
2.3	BEMÆRKNINGER I IDEFASEN.....	6
3	GODKENDELSE	8
3.1	BESKRIVELSE AF PROJEKTET.....	8
3.2	RETSBESKYTTELSE OG REVURDERING.....	8
3.3	SUPPLERENDE OPLYSNINGER.....	9
3.4	FORUDSÆTNINGER.....	9
4	VILKÅR FOR GODKENDELSEN	10
4.1	ÅRSPRODUKTION.....	10
4.2	DRIFT OG INDRETNING.....	10
4.3	LANDSKABSINTERESSER.....	11
4.4	INFORMATION OG ÆNDRINGER PÅ HUSDYRBRUGET.....	11
4.5	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG OG FODER.....	11
4.6	OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING.....	12
4.7	LUGT.....	12
4.8	STØJ.....	13
4.9	STØV.....	14
4.10	TRANSPORT.....	14
4.11	SKADEDYR.....	14
4.12	SPILDEVAND OG OVERFLADEVAND.....	14
4.13	MARKVANDINGSBORING.....	14
4.14	OPLAG AF OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER.....	14
4.15	AFFALD.....	15
4.16	LYS.....	15
4.17	EGENKONTROL.....	15
4.18	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK.....	15
4.19	UHELD OG RISICI.....	16
4.20	OPHØR.....	16
5	KLAGEVEJLEDNING	17
6	OFFENTLIGGØRELSE	18
7	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	19
7.1	BELIGGENHED.....	19
7.2	AFSTANDSKRAV.....	20
7.3	LANDSKAB OG KULTURMILJØ.....	20
7.4	DYREHOLDETS STØRRELSE FØR OG EFTER UDVIDELSEN.....	22
7.5	INDRETNING.....	23
7.6	FORBRUG AF VAND OG ENERGI.....	26
7.7	FAST AFFALD OG KEMIKALIER.....	27
7.8	OPLAG AF OLIE.....	27
7.9	HUSDYRGØDNING - PRODUKTION, OPBEVARING OG UDBRINGNING.....	27
7.10	FODEROPBEVARING OG FODRING.....	28
7.11	LUGT.....	29
7.12	STØJ.....	30
7.13	STØV.....	30
7.14	SKADEDYR.....	30

7.15	DØDE DYR	31
7.16	LYS	31
7.17	TRANSPORT	31
7.18	SPILDEVAND	33
7.19	DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD	33
7.20	BESKYTTEDE NATUROMRÅDER OMKRING EJENDOMMEN - AMMONIAK.....	33
7.21	HARMONI OG AREALKRAV	38
7.22	KG N OG P TILFØRT UDSPREDNINGSAREALET.....	38
7.23	PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER).....	38
7.24	BAT - MANAGEMENT	39
7.25	BAT - FODER.....	40
7.26	BAT - STALDINDRETNING.....	41
7.27	BAT - FORBRUG AF VAND OG ENERGI.....	43
7.28	BAT - OPBEVARING.....	44
7.29	BAT - UDBRINGNING	45
7.30	SAMLET BAT-VURDERING	45
8	EGENKONTROL.....	46
9	FORANSTALTNINGER VED OPHØR AF PRODUKTION	46
10	ALTERNATIVE MULIGHEDER.....	46
11	NABOHØRING	47
12	SAMLET VURDERING	49
	BILAG 1 – VEJ MED TIDSBEGRÆNSNING FOR GYLLEKØRSEL.....	50

1 Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af svineholdet på Troesmosevej 24, 6800 Varde i Varde Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse, har Varde Kommune udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår, se afsnit 4.

Udkast til miljøgodkendelse skal give offentligheden og beslutningstagerne et fælles grundlag for at debattere projektet, inden der tages endelig stilling til om det skal kunne realiseres.

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort i ugeaviserne i Varde Kommune d. 8. og 9. december 2009. Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger.

Udkast til miljøgodkendelsen er fremlagt i høring i 6 uger, hvor der er mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Når høringsperioden er slut vil alle indkomne bidrag blive vurderet af Varde Kommune, inden der tages stilling til om der kan meddeles miljøgodkendelse.

2 Baggrund for miljøgodkendelse

2.1 Datablad

Husdyrbrugets ejer/ Ansøger:	Poul Quist Iversen, Knoldeflodvej 75, 6800 Varde
Kontaktperson:	Poul Quist Iversen, tlf. 7676 7172 / 4063 9092, e-mail: quist@os.dk
Husdyrbrugets navn og adresse:	Troesmosegård, Troesmosevej 24, 6800 Varde
Matrikel nr. og ejerlav:	10 a m.fl. Næsbjerg By, Næsbjerg
Virksomhedens art:	Husdyrbrug
Ejendomsnummer:	5730114465
CHR-nummer:	45468
CVR-Nummer:	25802691
Konsulent:	KHL v/ Poul Friis Krabbe, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding. Tlf.7634 1793. Mail: pfk@khl.dk
Tilsynsmyndighed:	Varde Kommune
Ekstern Rådgiver:	ALECTIA A/S
Udkast i nabohøring:	23. juni til den 4. august 2010
Godkendelsesdato:	17. august 2010

2.2 Baggrund

Kolding Herreds Landbrugsforening har på vegne af Poul Quist Iversen søgt om miljøgodkendelse ved udvidelsen af svineproduktionen på Troesmosegård, Troesmosevej 24, 6800 Varde.

Ansøgningen er modtaget af Varde Kommune den 31. december 2008, og er indgivet på baggrund af, at Poul Quist Iversen ønsker at udvide svineproduktionen på Troesmosegård, Troesmosevej 24, 6800 Varde. I forbindelse med sagsbehandlingen er der indhentet supplerende oplysninger. Miljøgodkendelsen er lavet ud fra ansøgning nr. 9854, version 9 som er indsendt den 16. juni 2010.

2.3 Bemærkninger i idefasen

Der er indkommet bemærkning fra nabo Egon Søndergård, Ulvemosevej 9, 6800 Varde i forbindelse med den offentlige annoncering der blev foretaget den 8. og 9. december 2009. Den indkomne bemærkning er gengivet i figur 1 herunder.

Miljø, Varde Kommune
Bytoften 2
6800 Varde

Næsbjerg, den 21. december 2009

Som nærmeste nabo til ejendommen Troesmosevej 24, Næsbjerg, 6800 Varde, har jeg følgende kommentarer til udvidelsen af besætningen, yderligere staldbygning, gylletank m.v.

Troesmosevej går i dag lige op af vores ejendom beliggende Ulvemosevej 9, Næsbjerg. Vejen er en smal grusvej, som tidligere mest har været benyttet af tankbil til mælk og alm. kørsel med traktor. De senere år, hvor Troesmosevej 24 er gået fra kvægejendom til grise er transporten blevet væsentlig anderledes med mange store og tunge køretøjer med foder og ikke mindst gylle udkørsel. Såfremt besætningen udvides yderligere vil denne transport blive endnu større og være til stor gene for os.

Jeg har tidligere talt med Poul Quist Iversen ang. dette og har foreslået, at vejen flyttes længere mod vest – f.eks. vest for den lille gravhøj.

Med venlig hilsen

Egon Søndergård
Ulvemosevej 9, Næsbjerg
6800 Varde

Figur 1: Bemærkning fra nabo Egon Søndergård, Ulvemosevej 9, 6800 Varde i forbindelse med den offentlige annoncering

Egon Søndergård har i idefasen, efter offentlig annoncering, udtrykt stor bekymring for, at et øget antal transporter vil være til gene for hans beboels.

Varde Kommune og ansøger Poul Q. Iversen har i forbindelse med sagsbehandlingen undersøgt muligheden for at flytte grusvejen om på vest-siden af den eksisterende gravhøj. I den forbindelse har Varde Museum anbefalet at vejen ikke flyttes til den ansøgte placering og Varde Kommunes Team Natur og Park har derfor den 16. juli 2010 givet afslag på den

ansøgte placering. Sagsbehandlings videre forløb i forbindelse med flytning af vejen, står beskrevet under afsnit 11.

3 Godkendelse

Varde Kommune har afgjort, at husdyrbruget på Troesmosegård, Troesmosevej 24, 6800 Varde kan udvides som ansøgt. Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den efterfølgende miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Miljøgodkendelsen meddeles efter § 12 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug på en række nærmere angivne vilkår i afsnit 4.

Et udkast til afgørelse om miljøgodkendelse af husdyrbruget var sendt til ansøgeren og berørte naboer til udtalelse fra den 23. juni til den 4. august 2010.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at tilladelse og godkendelser der vedrører anden lovgivning skal indhentes særskilt.

Henvendelse om godkendelsen kan ske til Varde Kommune, Miljø.

Opmærksomheden henledes på, at eventuelle udvidelser og ændringer af husdyrbrugets anlæg og arealer skal meddeles Varde Kommune, hvis disse afviger fra de oplysninger, der fremgår af miljøgodkendelsen. Udvidelse og ændringer skal forinden godkendes af Varde Kommune.

3.1 Beskrivelse af projektet

Svineproduktionen ønskes udvidet fra de nuværende 9.400 smågrise (7,3-32 kg) og 6.850 slagtesvin (30-102 kg) svarende til 219,31 DE til 279,09 dyreenheder (DE) der fordeler sig normalt med 11.800 smågrise (7,2-30 kg), 8.700 polte (30-80 kg), 3.100 slagtesvin/polte (30-107 kg).

I projektet opføres en ny stald til polte og slagtesvin, to nye fodersiloer og 2 nye kornsiloer, en vaskeplads samt en ny gyllebeholder i forbindelse med eksisterende staldanlæg. Der etableres gyllekøling i den nye stald til polte for at reducere ammoniakfordampningen.

Da projektet skal hænge sammen med udvidelsen på Knoldeflodvej 75 ønskes udvidelsen foretaget i trin således etablering af den nye stald påbegyndes indenfor 3 år og driften starter indenfor 4 år efter tilladelse er meddelt. Den nye gyllebeholder opføres indenfor 5 år efter godkendelsen er meddelt.

Ejendommen drives sammen med ejendommen på Knoldeflodvej 75, 6800 Varde, hvor der er ansøgt om en svineproduktion på 279,04 DE. Den samlede ansøgte svineproduktion er således på i alt 558,13 DE. Der er fremsendt en ansøgning om miljøgodkendelse af svineproduktionen på Knoldeflodvej 75. Markdriften og vurdering af udspretningsarealer fremgår af ansøgningen på Knoldeflodvej 75.

3.2 Retsbeskyttelse og revurdering

Godkendelsen er jf. § 40 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug retsbeskyttet i 8 år efter godkendelsens dato. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 17. august 2018.

Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, j.f. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2018.

3.3 Supplerende oplysninger

I forbindelse med godkendelsesarbejdet af Troesmosevej 24, 6800 Varde har Varde Kommune orienteret og indhentet oplysninger fra følgende:

- Idefasen ved offentlig annoncering af ansøgningen
- Høring ved Team Natur og Park i Varde Kommune om byggeri i værdifuldt landskabsområde
- Nabohøring ved berørte parter (Indenfor 942,5 m, som er genekriteriet til byzone)
- Høring ved Team Natur og Park og Team Vej angående flytning af vej ved Ulvemosevej 9, 6800 Varde

3.4 Forudsætninger

Varde Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen nr. 9854 version 9. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 og § 29 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug opfyldes.

4 Vilkår for Godkendelsen

4.1 Årsproduktion

- a. Husdyrbruget har tilladelse til et dyrehold på maksimalt 279,09 dyreenheder (DE) der fordeler sig normalt med 11.800 smågrise (7,2-30 kg), 8.700 polte (30-80 kg), 3.100 slagtesvin/polte (30-107 kg) på ejendommen på Troesmosevej 24, 6800 Varde. Årsproduktion opgøres på basis af planåret (1.august til 31.juli).
- b. Det tillades, at der i de enkelte dyregrupper kan forekomme afvigelse i DE på plus, minus 10 %, så længe det maksimale antal DE på 279,09 ikke overskrides.

4.2 Drift og Indretning

- a. Husdyrbrugets drift og indretning skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse, med mindre andet fremgår af godkendelsens vilkår.
- b. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Troesmosevej 24. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 45468.
- c. Varde Kommune tillader, at byggeriet og besætningsudvidelsen kan ske over en femårig periode.
- d. Bygningen af den nye stald (bygning 3) til slagtesvin og polte med drænet gulv og spalter (33/67) samt gyllekøling skal være påbegyndt senest 3 år fra denne miljøgodkendelsen er trådt i kraft. Etablering skal ske efter gældende byggeblad.
- e. Den nye stalds (bygning 3) gyllekanaler skal forsynes med gyllekølingsanlæg, i alt 1.290 m². Etablering skal ske jf. Miljøstyrelsens BAT-blad "Køling af gyllen i svinestalde".
- f. Produktionen skal være opstartet senest 4 år efter denne miljøgodkendelse er trådt i kraft.
- g. Den nye gyllebeholder (bygning 8) skal være færdigopført senest 5 år efter denne miljøgodkendelse er trådt i kraft.
- h. De to nye fodersiloer skal være opført senest 5 år fra denne miljøgodkendelse er trådt i kraft.
- i. De to nye kornsiloer skal være opført senest 5 år fra denne miljøgodkendelse er trådt i kraft.
- j. Foderblandinger til alle dyregrupper skal være tilsat fytase, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for den enkelte dyregruppe, med undtagelse af avlsdyr, må ikke overstige BREF-notens samlede indhold af fosfor pr. foderenhed for den tilhørende dyregruppe.
- k. Vaske- og fyldepladsen ved den nye gyllebeholder skal etableres efter gældende byggeblad.

4.3 Landskabsinteresser

- a. Udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelse i ansøgningsmaterialet. Den nye stald og gyllebeholder skal opføres i elementer af søsten. Den nye stalds grundplan må højst være ca. 1.780 m² og højden ca. 8 m. Gyllebeholderen må maksimalt kunne rumme 4.700 m³.
- b. Bygningerne skal opføres i afdæmpede farver og i ikke reflekterende materiale.
- c. Den eksisterende beplantning og læhegn omkring gårdanlægget skal forsøges bevaret. Hvis dette ikke er muligt, skal der genplantes med hjemmehørende og egnskarakteristiske træer og buske. Plantningen og vedligeholdelsen af beplantningen skal foregå efter de retningslinjer, som fremgår af Skov -info nr. 13 om træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplanter fra Skov- og Naturstyrelsen

4.4 Information og ændringer på husdyrbruget

- a. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til Varde Kommune senest 1. måned efter, det har fundet sted.
- b. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til Varde Kommune inden gennemførelsen. Varde Kommune vurderer om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.
- c. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift.

4.5 Ammoniakreducerende tiltag og foder

- a. For at kunne opnå en reduktion på 25 % i den nye stald (bygning 3) til polte skal der i gennemsnit over året køles med 28,3 W/m². Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på mindst 56,3 kW.
- b. Anlægget for gyllekøling skal være i drift 8.760 timer/år og være forsynet med en timetæller på varmepumpen. Gennemsnitligt skal varmepumpens faktiske driftstid være 6.200 timer pr. år. Den månedlige driftstid, hvor varmepumpen kører, skal indføres i en driftsjournal.
- c. Der skal anvendes type 2 foderkorrektioner i foderet til polte og slagtesvin for at nedbringe ammoniakemissionen. Korrektionen er baseret på at foderet er justeret til 148 g råprotein pr. FE mod en norm på 157,6 g råprotein pr. FE (2005/2006 norm). FE pr kg tilvækst er ikke justeret, her er det normen på 2,87 FE pr kg tilvækst (2005/2006). Hvis der ændres på råprotein, FE pr. kg tilvækst samt på vægtinterval skal korrektionsfaktoren fastholdes.
- d. Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak for polte og slagtesvin (30-80 kg) må højst være 0,99 beregnet efter følgende formel:
$$\frac{((FEsv \text{ pr prod gris} \times g \text{ råprotein}/FEsv)/6,25 \text{ g råprotein pr g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr kg tilvækst}))}{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))}$$
- e. Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak for polte og slagtesvin (30-107 kg) må højst være 0,88 beregnet efter følgende formel:
$$\frac{((FEsv \text{ pr prod gris} \times g \text{ råprotein}/FEsv)/6,25 \text{ g råprotein pr g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr kg tilvækst}))}{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))}$$

- f. Foderblandinger til alle dyregrupper skal være tilsat fytase, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for den enkelte dyregruppe, med undtagelse af avlsdyr, ikke må overstige BREF-notens samlede indhold af fosfor pr. foderenhed for den tilhørende dyregruppe.

4.6 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- a. Gyllebeholderne skal jævnligt, og mindst én gang årligt, visuelt kontrolleres for skader og brud, herunder kabelbrud. Evt. brud eller skader skal straks udbedres.
- b. Udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener søges begrænset mest muligt.
- c. Påfyldning af gylle til gyllevogn o.l. skal altid ske under opsyn.
- d. I forbindelse med påfyldning af gylle fra gyllebeholdere må der ikke spildes gylle således, at der er fare for forurening af grund- eller overfladevand - herunder vandløb eller søer.

4.7 Lugt

- a. Husdyrbrugets drift må ikke medføre lugtgener, der af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige uden for virksomhedens skel.
- b. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at luft- og lugtgener begrænses mest muligt.
- c. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Virksomheden afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.

4.8 Støj

- a. Husdyrbruget bidrag til støjbelastningen må, ved udendørs opholdsarealer ved boliger beliggende i landzone uden for eget skel, ikke overskride de anførte værdier 1,5 meter over terræn i frit felt:

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Tabel 1. Støjgrænser

- b. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser.
- c. Ved dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal der ses bort fra kortvarig sæsonafhængig kørsel udenfor ejendommen f.eks. pløjning og høst.
- d. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer det nødvendigt, skal husdyrbruget dokumentere, at støjvilkåret er overholdt. Dokumentationen skal belyse støjbelastningen med husdyrbruget i fuld repræsentativ drift. Dette kan dog højst kræves en gang årligt, såfremt støjgrænserne i tabel 1 overholdes.

Dokumentationen skal ske i form af resultat af en støjmåling udført efter retningslinierne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984, eller efter en beregning udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Ved ændringer skal den nyeste vejledning anvendes.

Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Er dokumentationen udført som måling, skal driftsforholdene under målingen beskrives. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A).

- e. Målingerne eller beregningerne skal udføres af en person eller et laboratorium, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Måling - ekstern støj".
- f. Resultaterne skal sendes til tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter målingernes gennemførelse.

4.9 Støv

- a. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

4.10 Transport

- a. Transport til og fra husdyrbruget skal fortrinsvis foregå i dagtimerne. I forbindelse med kortvarige sæsonbetonede arbejder som f.eks. høst og gødningsudkørsel tillades kørsel udenfor dagtimerne, disse transporter i højsæsonen skal så vidt muligt tilrettelægges udenfor de tidlige og sene timer.
- b. På den sydligste del af grusvejen i mellem staldanlægget på Troesmosevej 24, 6800 Varde og asfaltvejen, Ulvemosevej (se bilag 1) må de 99 ekstra gylletransporter kun køres i dagtimerne i mellem kl. 07.00 og 18.00. Kørslerne skal fortrinsvis foregå på hverdage.
- c. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild af gylle, skal dette straks opsamles.

4.11 Skadedyr

- a. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- b. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

4.12 Spildevand og overfladevand

- a. Der skal ved udledning af tagvand til vandløb og dræn forefindes en udledningstilladelse. Ansøgningen herom skal være Varde Kommune i hænde senest 2 måneder efter denne godkendelses meddelelse.
- b. Der skal ved udledning af tagvand til nedsivningsanlæg forefindes en nedsivningstilladelse. Ansøgningen herom skal være Varde Kommune i hænde senest 2 måneder efter denne godkendelses meddelelse.

4.13 Markvandingsboring

- a. Markvandingsboring beliggende ved eksisterende stald, bygning 1 skal sløjfes. De fornødne anmeldelser m.v. om dette, skal sendes til relevant afdeling i Varde Kommune senest en måned efter meddelelse af miljøgodkendelsen.

4.14 Oplag af olie, pesticider og øvrige kemikalier

- b. Opbevaring af kemikalier, samt spildolie og kemikalieaffald, skal foregå i rum med fast bund og uden mulighed for forurening af jord, afløbssystem, grundvand og vandløb.
- c. Opbevaring af diesel /fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- d. Olie- og kemikalieaffald samt andet farligt affald skal afleveres til godkendt modtager, jf. Varde Kommunes regulativ for farligt affald.

4.15 Affald

- a. Animalsk affald og døde dyr skal fjernes fra ejendommen inden der opstår kadaverøse forandringer, der kan give anledning til lugtgener eller andre uhygiejniske forhold. Affaldet skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt.
- b. Medicinrester og tom medicinemballage leveres retur til dyrlæge, apotek eller anden godkendt modtager. Klinisk affald (sprøjte og kanyler og andre skarpe genstande) skal afhentes/ afleveres efter behov, dog mindst 1 gang årligt.
- c. Erhvervsaffald skal håndteres i overensstemmelse med Varde Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald.
- d. Dagrenovation skal håndteres i overensstemmelse med Varde Kommunes til enhver tid gældende regulativ for dagrenovation.

4.16 Lys

- a. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener uden for ejendommens eget areal.
- b. Udendørs lyskilder ved anlæggene skal påmonteres bevægelsescensor. Udendørs lyskilder skal endvidere være afskærmet mod opadrettede lysstråler, så lysforurening af nattehimlen undgås

4.17 Egenkontrol

- a. Dokumentation skal opbevares samlet, i papirform eller elektronisk, og være lettilgængelige for tilsynsmyndigheden.
- b. Dokumentation skal fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende og skal gemmes minimum 5 år
- c. Der skal være dokumentation for ejendommens produktion samt afsat og udbragt husdyrgødning.
- d. Der skal ske en årlig registrering af vand- og elforbrug.
- e. Gyllekølingsanlæg skal holdes intakt og der føres logbog over timetæller, drift og service. Enhver type af driftsstop noteres sammen med årsagen dertil. Logbog opbevares i 5 år og skal fremvises ved forespørgsel af tilsynsmyndigheden.

4.18 Bedste tilgængelige teknik

- a. Anlæg der er særligt energiforbrugende skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- b. Der skal etableres gyllekøling i stald 3 i henhold til BAT-blad: Køling af gylle i svinestalde (Sv.St.01).
- c. I eksisterende stald (stald 2) skal der implementeres, hvad Miljøstyrelsen anerkender som værende BAT ved næste gennemgribende renovering.

4.19 Uheld og Risici

- a.** Alle uheld og driftsforstyrrelser, herunder evt. spild på udendørs arealer, der kan medføre forøget forurening eller indebære fare herfor, skal straks meddeles alarmcentralen (tlf.: 112) og efterfølgende Varde Kommune, Miljø (7994 6800).
- b.** Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften

4.20 Ophør

- a.** Ophører udnyttelse af godkendelsen helt eller delvist i tre på hinanden følgende år bortfalder den del der ikke har været udnyttet de seneste tre år. Dog er der mulighed for sanering af besætningen over maksimalt en 12 måneders periode med efterfølgende produktionsnedgang til følge. Dette anses ikke for at være manglende udnyttelse af godkendelsen. Varde kommune skal orienteres ved sanering af besætningen.
- b.** Ved ophør af driften, skal tilsynsmyndigheden orienteres.
- c.** Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranståetninger for at undgå forureningsfare, alle opbevaringsanlæg tømmes og rengøres og ejendommen skal fremstå i miljømæssig god stand.

5 Klagevejledning

Godkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet i henhold til § 76 i loven om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug af de klageberettigede, der fremgår af lovens §§ 84 -87.

Eventuel klage stiles skriftlig til Miljøklagenævnet, men sendes til Varde Kommune, Bytoften 2, 6800 Varde. Klagen skal være Varde Kommune i hænde senest den 15. september 2010, kl. 15:30 (4 uger efter offentliggørelsen). Varde Kommune sender klagen til Miljøklagenævnet umiddelbart efter klagefristens udløb.

Der gøres opmærksom på, at klage over godkendelsen ikke har opsættende virkning på muligheden for at anvende godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse samt være i overensstemmelse med § 26 i Forvaltningsloven.

6 Offentliggørelse

Godkendelsen vil blive annonceret i ugeaviserne i Varde Kommune den 17. og 18. august 2010.

På Varde Kommunes vegne den 9. august 2010

Stine Larsen

Jordbrugsteknolog

Kopi sendt til:

- Poul Friis, KHL, Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding, e-mail: pkf@khl.dk
- Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, e-mail: post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, e-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v. Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 Kbh.V., e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 Kbh.K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 Kbh.N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Friluftsrådet, v/Hanne Kristensen, H. Drachmanns Allé 15, 6700 Esbjerg, fam.voetmann@mail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh.V., e-mail: natur@dof.dk samt lokalforeningen for sydvestjylland e-mail: varde@dof.dk

7 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Beliggenhed, Landskab og kulturmiljø

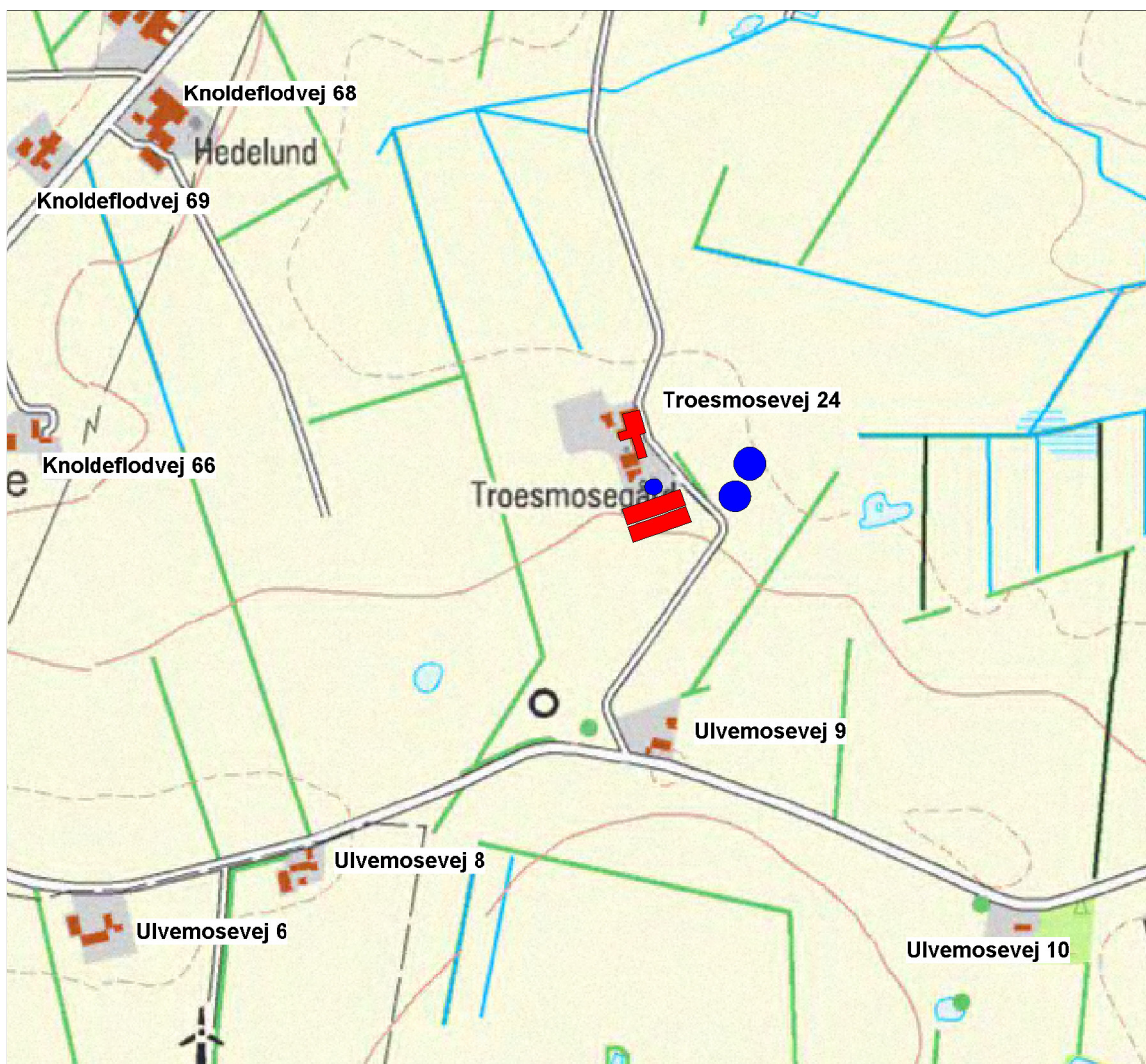
7.1 Beliggenhed

Husdyrbrugets anlæg ligger ifølge Kommuneplan 2010-2022 for Varde Kommune i værdifuldt landbrugsområde samt i værdifuldt landskabsområde.

Anlægget ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser.

Der er ingen lokalplan gældende for området.

Husdyrbruget ligger på Troesmosevej 24, 6800 Varde. Nærmeste nabobeboelse er Ulvemosevej 9, der ligger ca. 250 m sydøst for staldanlægget og er med landbrugspligt. Nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger på Ulvemosevej 10 ca. 740 meter fra husdyrbruget. Nærmeste samlede bebyggelse og byzone er Næsbjerg der ligger ca. 1,2 km nord for staldanlægget.

Figur 2: Nærmeste nabobeboelser omkring ejendommen på Troesmosevej 24, 6800 Varde

7.2 Afstandskrav

	Afstand fra anlægget	Lovkrav (minimum)
Skel	> 30 m	30 m
Offentlig vej/privat fællesvej	> 15 m	15 m
Beboelse på samme ejendom	> 15 m	15 m
Levnedsvirksomhed	> 25 m	25 m
Vandløb/dræn/søer	> 15 m	15 m
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	> 25 m	25 m

Tabel 2: Afstande

Lovens § 6, der omhandler afstand til nabobeboelse, byzone- eller sommerhusområde, blandet bolig og erhverv mv., er overholdt.

Lovens § 8, der omhandler placering af stalde og opbevaringsanlæg i forhold til vandløb, dræn, søer, offentlig vej, privat fællesvej, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på samme ejendom og til naboskel, er overholdt.

Der er mindre end 25 meter fra markvandingsboring med nr. DGU 122.393 til husdyrbrugets eksisterende staldanlæg, bygning 1. Ansøger har oplyst, at boringen ønskes sløjfet. Dermed vil afstandskravet være overholdt. Der stilles forudsætningsvilkår om at sløjfe boringen samt at foretage de fornødne anmeldelser om dette til relevant afdeling i Varde Kommune.

7.3 Landskab og kulturmiljø

Husdyrbrugets bygninger ligger i et område, der er vurderet som værdifuldt landbrugsområde. Den nye stald til polte, den nye gyllebeholder de to nye fodersiloer, vaske/fyldepladsen samt de to nye kornsiloer skal etableres i sammenhæng med det eksisterende byggeri og vil ligge forholdsvist langt fra nærmeste nabo på Ulvemosevej 9, ca. 280 meter. Fodersiloerne placeres ved den nye stalds gavl, der vender mod nordøst. De to nye kornsiloer placeres ligeledes ved denne gavl, dog med en afstand hertil, se figur 3 herunder. Vaske/fyldepladsen etableres i umiddelbar sammenhæng med den nye og den eksisterende gyllebeholder.

Området omkring ejendommen på Troesmosevej 24 ligger ifølge Kommuneplanen 2010-2022 for Varde Kommune i værdifuldt landskabsområde.

Ansøger oplyser at terrænet er fladt og landskabet er domineret af landbrug og en del læhegn. Den nye stald og gyllebeholder etableres i sammenhæng med det eksisterende byggeri. Mod offentlig vej er driftsområdet afskærmet med et levende hegn. Ansøger har ikke planlagt yderligere beplantning i forbindelse med projektet.

Den nye stald og gyllebeholder vil blive opført i elementer af søsten som den nyeste eksisterende stald og gyllebeholder. Staldens grundplan bliver ca. 1.780 m² og gyllebeholderen skal rumme 4.700 m³. Taget er mørkegråt til lyssort på det eksisterende og det vil taget vil på den nye stald i projektet også blive. Der kan blive tale om nuanceforskelle afhængig af om taget bliver opført i eternit eller stål, men nuancen vil være over i det mørke.

Højden på den nye stald bliver ca. 8 m tilsvarende højden på den stald den kommer til at ligge ved siden af.

De to nye kornsiloer bliver ca. 12 m i diameter og 12 m høje. Siloerne bliver opført i galvaniseret materiale der bliver mat med tiden. Der etableres beplantning omkring siloerne.

Der er foretaget intern høring hos Natur og Park i Varde Kommune, som har følgende udtalelse om landskabstype og terræn samt om anlæggets tilpasning til terræn og eksisterende forhold:

- **Landskabstype og terræn.** Gårdanlægget er beliggende på Esbjerg Bakkeø, som er præget især af let bølget terræn, der opdeles i overvejende store intensive dyrkede flader afgrænset af levende hegn, vandløb og enkelte diger. De levende hegn er overvejende lange sammenhængende løvtræshegn, visse steder dog med fragmenteret karakter. Digerne er overvejende præget af sammenhængende hegnsbeplantninger. Bebyggelsen er karakteriseret ved overvejende middelstore gårde. De karaktergivende elementer skaber overordnet set et enkelt jordbrugslandskab. Selve gårdanlægget, Troesmosevej 24, er placeret på et let skrånende terræn, der skråner ned mod nordøst.
- **Anlæggets tilpasning til terræn og eksisterende forhold.** I det ansøgte forslag, vil udvidelsen af gårdanlægget ske i umiddelbar nærhed af de eksisterende bygninger. Den nye staldbygning vil blive placeret på kote 25 over havets overflade, med de eksisterende bygninger placeret mellem kote 24 og 24,5 over havet. I forbindelse med udvidelsen på Troesmosevej 24 stiller Natur og Park krav om at den eksisterende beplantning og læhegn omkring gårdanlægget forsøges bevaret. Hvis dette ikke er muligt, skal der genplantes med hjemmehørende og egnskarakteristiske træer og buske.

Figur 3: Bygningsoversigt og beplantning

Varde Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg, efter udbygningen, vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Varde kommune har ved tilladelse om opførelsen af den eksisterende gyllebeholder på husdyrbruget på Troesmosevej 24 den 7. september 2005 vurderet, at den ligger i tilknytning til det eksisterende staldbyggeri. Derfor vurderer Varde kommune at den nye gyllebeholder ligger i tilknytning til det eksisterende byggeri, da den har en afstand til den eksisterende gyllebeholder på ca. 10 m. Det vurderedes tillige, at den nye stald, fodersiloer, kornsiloer, vaskeplads og gyllebeholder ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet.

Der stilles vilkår til at udformning, arkitektur og materialevalg er i stil med det eksisterende byggeri på ejendommen.

Udvidelsen sker i øvrigt udenfor beskyttelseslinierne såsom åbeskyttelseslinie, fredede fortidsminder, sten- og jorddiger samt øvrige fredede områder.

Husdyrhold og drift

7.4 Dyreholdets størrelse før og efter udvidelsen

Den 4. oktober 2006 lavede Ribe Amt en VVM-screening af husdyrbruget på Troesmosevej 24, 6800 Varde. Ribe Amt afgjorde at der ikke var VVM-pligt på ejendommen. Det intastede dyrehold i ansøgningen til miljøgodkendelse efter Husdyrloven, stemmer overens med det godkendte i VVM-screeningen fra 2006.

I tabel 3 ses antal dyr før og efter udvidelsen. Dyreholdet består af svin.

Dyreart	Før udvidelse			Efter udvidelsen		
	Antal	Stipladser	DE	Antal	Stipladser	DE
Smågrise (7,2-30 kg)	9.400	1.450	43,38	11.800	1.875	54,46
Slagtesvin eller polte (30-80 kg)	-	-	-	8.700	2.824	137,26
Slagtesvin eller polte (30-107 kg)	-	-	-	3.100	775	87,37
Slagtesvin eller polte (32-102 kg)	6.850	1.700	175,93	-	-	-
I alt			249,9			279,09

Tabel 3: Antal dyr før og efter udvidelsen

Ansøger ønsker mulighed for at størrelsen af de enkelte dyregrupper indenfor en given planperiode kan variere plus minus 10 %, dog uden at den samlede størrelse af besætningen overstiger 243,01 DE. Ansøger har supplerende oplyst om produktionsformen med opformering på Knoldeflodvej 75 og Troesmosevej 24:

I opformeringsdelen produceres grise som er Landrace krydset med Yorkshire også kaldet YL sopolte som sælges til moderdyr i produktionsbesætninger. Galtene og ikke egnede sopolte sælges ved 7 kg eller 30 kg eller slagtes, hvorfor forholdet mellem grise til videresalg og grise til slagting kan variere en del. Der er forskel på belægning i stierne afhængigt om det er YL polte til salg eller galte til slagting. Derudover stilles der yderligere krav om sundhed, idet der ved en infektion kan være nødvendigt helt eller delvis at tømme staldene. Hvis her havde været tale om en produktionsbesætning som leverede smågrise eller grise til slagteri så ville der kun ske små udsving i antal søer og grise samt afgangsvægt, da det ville være slagteriets afregningssystem der vil skabe afgangsvægt og antal. Det ændres med få kg over lang tid.

På Troesmosevej 24 er der behov for fleksibilitet, da der er en række faktorer, såsom regler for afsætningsvilkår, som kan ændre ved produktivitet og afgangsvægt. Her kan nævnes:

Fordeling mellem antal søer i opformering, hvis der skal anvendes andre racer som moderdyr, ændret generationsinterval og variation i avlsdyrsmarkedet

Der stilles vilkår til maksimal produktion på 279,09 DE og variation inden for den enkelte dyregruppe.

7.5 Indretning

Der opføres en ny polte-slagtesvinestald med drænet gulv og gyllekøling, samt en ny gyllebeholder og to nye kornsiloer. Der sker ikke ændringer i det nuværende staldanlæg.

Staldafsnit*)	Staldsystem/gulvtype før	Staldsystem/gulvtype efter	Stipladser efter**)
1 Ca. 1.500 m ²	Smågrisestald med delvis spaltegulv og 2-klima	Uændret	1.875
2 Ca. 1.780 m ²	Polte-/slagtesvinestald med drænet gulv	Uændret	2.224
3 Ca. 1.780 m ²	-	Ny polte-slagtesvinestald med drænet gulv. Der installeres gyllekøling.	600
4 1.400 m ³	Eksisterende gyllebeholder	-	-
5 4.700 m ³	Eksisterende gyllebeholder	-	-
6 468 m ²	Lade	-	
7 344 m ²	Maskinhal	-	
8 4.700 m ³	Ny gyllebeholder	-	
9	Nye fodersiloer	-	
10	Nye kornsiloer	-	

Tabel 4: bygninger og anvendelse

*) nr. referer til IT-ansøgningskema

**) Stipladser er excl. flyttepladser og sygestier

Der er ansøgt om at byggeriet kan opføres inden for en 5-årig periode. Da projektet skal hænger sammen med udvidelsen på Knoldeflodvej 75 ønskes udvidelsen foretaget i trin således etablering af den nye stald påbegyndes indenfor 3 år og driften starter indenfor 4 år efter tilladelse er meddelt. Den nye gyllebeholder opføres indenfor 5 år efter tilladelse er meddelt. Der er stillet vilkår til at denne udvidelsesplan følges.

Der etableres gyllekøling med en ammoniakreducerende effekt på 25 % i den nye poltestald (bygning 3).

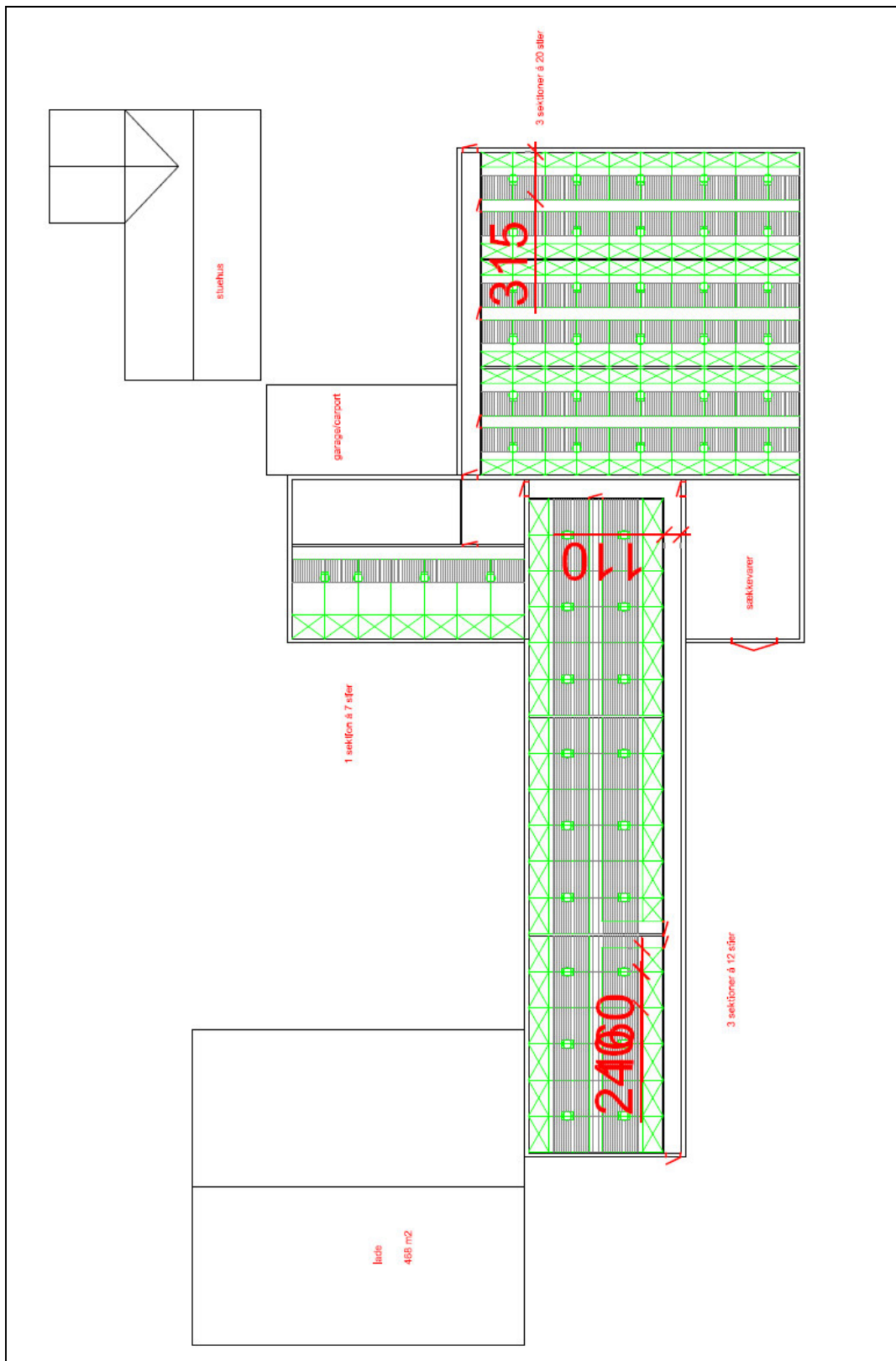
Ansøger har oplyst følgende om gyllekølingsanlægget: Der monteres et anlæg på 75 kW med ca. 8.400 m køleslanger. Gyllekummens areal med træk og slip er dimensioneret til 1.290 m². For at opnå en reduktion i ammoniakfordampningen på 25 % skal der køles med en gennemsnitlig køleeffekt på 28,3 W/ m². Dette opnås ved en faktisk driftstid for anlægget på

6.200 timer pr. år og varmepumpen skal kunne levere en køleydelse på minimum 56,3 kW. Varmepumpen er i drift hele året, svarende til en driftstid på 8.760 timer pr. år.

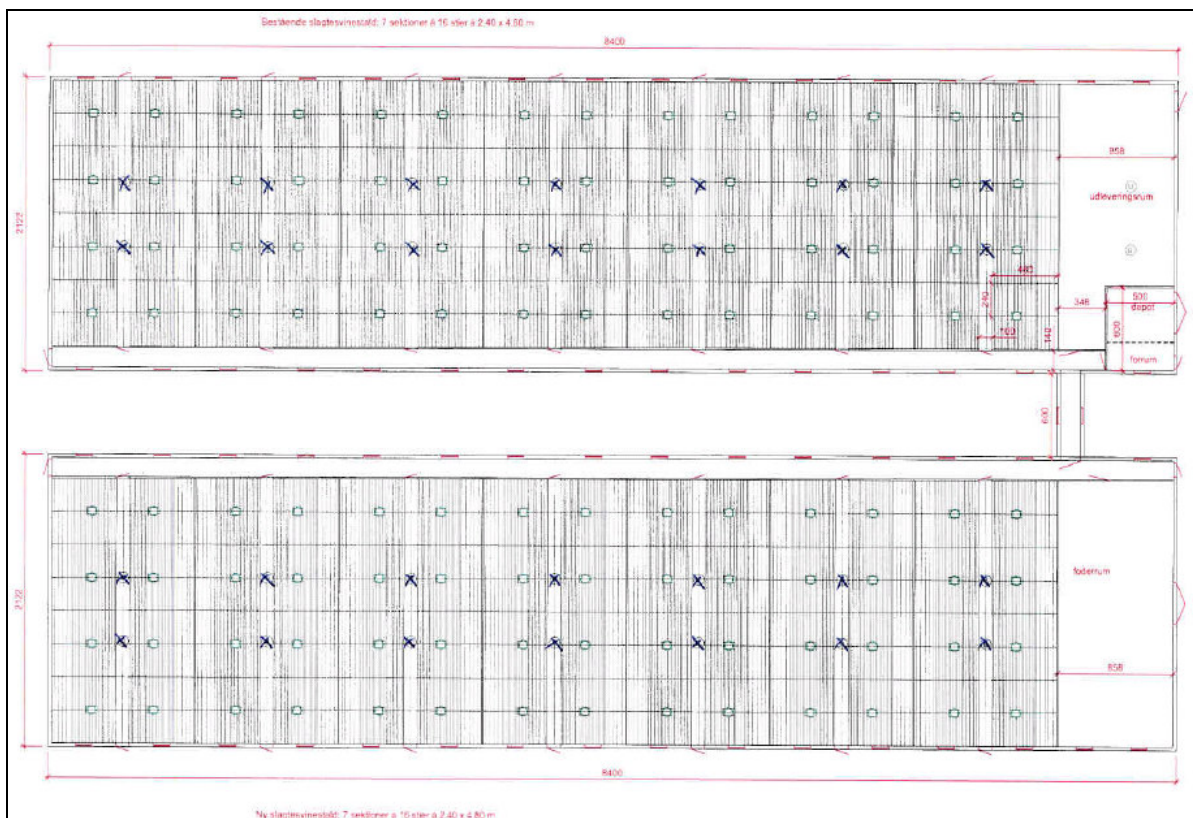
For situationsplan samt oversigt over staldindretning se da figur 4, 5 og 6.

Figur 4: Eksisterende og nyt byggeri på Troesmosevej 24

Figur 5: Indretning stald 1, eksisterende smågriseald

Figur 6: Indretning stald 2 og 3, eksisterende og ny polte- og slagtesvinestald

Varde Kommune vurderer at indretningen er tilstrækkelig beskrevet. Der stilles generelle vilkår; bl.a., at husdyrbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse.

Der stilles vilkår om etablering af gyllekøling. Vilkår relateret til drift af gyllekøling stilles under ammoniakreducerende tiltag.

7.6 Forbrug af vand og energi

Ansøger anslår følgende årligt forbrug af vand og energi, se tabel 3.

	Før udvidelsen (mængde/år)	Efter udvidelsen (mængde/år)	Ændring (mængde/år)	Ændring %
Elforbrug (kWh)	176.200	235.400	59.200	34 %
Vandforbrug (m3, stalde) – heraf:	5.408,5	7.811,0	2.402,5	44 %
Drikkevand	4.280	6200	1920	45 %
Vandspild	736	1070	334	45 %
Vaskevand	394	535	141	36 %
Forbrug fyringsolie (l)	32.000	5.000	-27.000	- 84 %

Tabel 5. Ejendommens forbrug af el, vand og olie

Ejendommen forsynes med vand fra Helle Vest Vandværk.

Forbruget af fyringsolie vil blive reduceret, da gyllekølingsanlægget kan levere energi til opvarmning. Se øvrige vand- og energisparende tiltag i afsnit 7.25 under BAT.

7.7 Fast affald og kemikalier

Fast affald opbevares i container og afleveres på Kommunal Miljøstation i overensstemmelse med Varde Kommunes regulativ.

Afbrænding af affald er ikke tilladt. Jævnfør § 1, stk. 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1317 af 20. november 2006 (med senere ændringer) om "Forbud mod markafbrænding af halm mv." er det dog tilladt at foretage afbrænding af våde halmballer og halm, der har været anvendt til overdækning og lignende. Brandmyndigheden skal orienteres inden afbrændingen iværksættes.

7.8 Oplag af olie

Der forefindes to tanke til oplag af olie på Troesmosevej 24, 6800 Varde. En tank på fast gulv uden afløb i bygning 2, og en tank ved bygning 2.

1.800 l dieseltank fra 2005.

4.000 l olietank til fyringsolie fra 2007.

7.9 Husdyrgødning - produktion, opbevaring og udbringning

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning på Troesmosevej 24, 6800 Varde forventes at stige fra 4.511 m³ til 7.873 m³.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle. Der tilledes ikke vand til gyllebeholdere fra befæstede arealer el.lign. Produktionen af husdyrgødning før og efter udvidelsen fremgår af tabel 6.

Husdyrgødning	Før udvidelsen (m3)	Efter udvidelsen (m3)	Ændring (m3)
Gylle	4.511	5.873	+ 1.362
Ekstra tilløb	0	2.00	+ 2.000
Flydende husdyrgødning i alt	4.511	7.873	+ 3.362
Fast husdyrgødning i alt	-	-	-

Tabel 6. Årlig produktion af husdyrgødning på Troesmosevej 24, 6800 Varde før og efter udvidelsen

På husdyrbruget vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 10.880 m³, svarende til ca. 16 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten til den flydende husdyrgødning fremgår af tabel 7.

Opbevaringsanlæg	Før udvidelsen (m3)	Efter udvidelsen (m3)	Opførselsår/10 års beholderkontrol
Gylletank 1	1.479	1.479	1987 /2000
Gylletank 2	4.700 m ³ – heraf bruges 1.200 m ³ til gylle fra Knoldeflodvej 75, 6800 Varde	4.700	2004
Ny gyllebeholder 3	-	4.700	
I alt	4.980	10.880	

Tabel 7. Ejendommens opbevaringskapacitet på Troesmosevej 24, 6800 Varde før og efter udvidelsen

7.10 Foderopbevaring og Fodring

Foderet opbevares i udendørs fodersiloer samt i foderlade. Der etableres to ny kornsiloer med indbygget tørreri.

Der er på ansøgningstidspunktet i henhold til screeningafgørelse af den 4. oktober 2006, pålagt ejendommen, at foderet til slagtesvinene maksimalt må have et indhold på 159 g råprotein/FE og 4,2 g fosfor/FE. Dette fremgår også af ansøgningen.

Der anvendes foder (tørfoder) indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer angivet i BREF-noten om foder relateret til BAT.

Ved korrektion vedrørende ammoniak er foderet til polte og slagtesvin i ansøgt drift justeret til 148 g råprotein/FE mod en norm på 157,6 g råprotein/FE (2005/2006 norm). FE/kg tilvækst er ikke justeret, her er det normen på 2,87 FE pr kg tilvækst (2005/2006).

Med hensyn til fosforproblematikken oplyser ansøger, at det først og fremmest er meget vigtigt at polte og orner kan formålsfodres, da tilstrækkeligt med næringsstoffer, vitaminer og mineraler er en forudsætning for en høj kvalitet af avlsdyr. Avlsdyr til levebrug (i modsætning til dyr til slagtning) har behov for tilstrækkeligt med især fosfor og calcium til sikring af en god knogleopbygning og en stabil vækst med fokus på bl.a. holdbarhed. Derudover er der indlagt en "sikkerhedsfaktor" på grund af følsomheden for især fosformangel. Ved brug af fasefodring kan der i perioder ske en mindre forskydning i det færdige foders indhold af fosfor og kombineret med almindelig blandeusikkerhed, kan der ske en mindre underforsyning.

Ansøger foreslår, at der kan sættes et vilkår op om at foderblandinger til alle dyregrupper skal være tilsat fytase, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for den enkelte dyregruppe, med undtagelse af avlsdyr, ikke må overstige BREF-notens samlede indhold af fosfor pr. foderenhed for den tilhørende dyregruppe.

Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak for polte og slagtesvin (30-80 kg) må højst være 0,99 beregnet efter følgende formel: $((\text{FEsv pr prod gris} \times \text{g råprotein/FEsv}) / 6,25 \text{ g råprotein pr g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$.

Korrektionsfaktor vedrørende ammoniak for polte og slagtesvin (30-107 kg) må højst være 0,88 beregnet efter følgende formel: $((\text{FEsv pr prod gris} \times \text{g råprotein/FEsv}) / 6,25 \text{ g råprotein pr g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$.

Formlen til beregning af korrektionsfaktoren er fra vilkårskataloget til den "Den gode miljøgodkendelse"¹ udformet af medarbejdere fra kommunerne i samarbejde med Miljøstyrelsen, Dansk Naturfredningsforening og Landbrug og Fødevarer.

Korrektionsfaktoren er beregnet ud fra de værdier, der er angivet i ansøgningen. De indtastede foderforbrug, proteinindhold og vægtinterval er ikke bindende, men hvis ansøger ændrer på en af de tre faktorer skal det sikres at korrektionsfaktoren er overholdt.

I ovenstående formel er beregnet: (N ab dyr i gram med egne tal)/(N ab dyr i gram ifølge reference-ligning for samme vægtinterval).

---

¹ http://www.kl.dk/ImageVault/Images/id_38426/ImageVaultHandler.aspx

Størrelsen på korrektionsfaktoren er fremkommet ved at indsætte de indtastede tal fra ansøgningen i ovenstående vilkårslikning, som følger:

- $((50 \text{ kg tv} \times 2,87 \text{ FEsv/kg tilvækst} \times 148 \text{ g råprotein pr. FEsv} / 6,25) - ((50 \text{ kg tilvækst}) \times 28 \text{ g N pr. kg tilvækst})) / ((80-30) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) = 0,99$
- $((77 \text{ kg tv} \times 2,87 \text{ FEsv/kg tv} \times 148 \text{ g råprotein pr. FEsv} / 6,25) - ((77 \text{ kg tv}) \times 28 \text{ g N pr. kg tilvækst})) / ((107-30) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt}))) = 0,88$

Varde Kommune vurderer, med baggrund i ansøgers redegørelse for formålsfodring og forslag til vilkår, at der stilles vilkår om at foderblandinger til alle dyregrupper skal være tilsat fytase, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for den enkelte dyregruppe, med undtagelse af avlsdyr, ikke må overstige BREF-notens samlede indhold af fosfor pr. foderenhed for den tilhørende dyregruppe.

Desuden skal der anvendes foderkorrektioner i foderet til slagtesvin for at nedbringe ammoniakemissionen (type 2 foderkorrektion).

Vilkår er stillet under afsnit 4.5, Ammoniakreducerende tiltag og foder.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

7.11 Lugt

Lugt stammer fra opbevaring, transport, staldene og udspredding af husdyrgødning.

I bekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgenæfstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgenæfstandene beregnes i ansøgningssystemet efter to forskellige metoder, hhv. den ny lugtvejledning, der er beskrevet i "Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug, og FMK-vejledningen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK, 2. udgave). Det er de længste beregnede lugtgenæfstande, der skal overholdes.

Ifølge beregningerne udført i ansøgningsskemaet vil genæfstandene i forhold til byzone være 943 m, samlet bebyggelse 727 m og enkelt bolig 370 m. Genekriterierne er overholdt, da der ikke er en nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone indenfor 1,2 gange genæfstanden (Se tabel 8). Ved lugtberegning regnes fra midten af den samlede bygningsmasse med dyr. Derfor er afstanden anderledes end i figur 1.

Områdetype	Genæfstand, ansøgt drift, meter	Ejendommens afstand til områdetype, meter	Genekriterie overholdt?
Byzone (Næsbjerg)	943	1.155	Ja
Samlet bebyggelse (Rousthøje)	727	1.158	Ja
Enkelt bolig (Ulvemosevej 10)	370	750	Ja

Tabel 8. Beregnet genæfstand fra ejendommen efter planlagt udvidelse

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt, der er langt til nærmeste naboer. Varde Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Ejendommens gyllebeholdere skal være dækket af lovpligtige intakte flydelag, der giver nogen beskyttelse for lugtafgivelse. Det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til gene for naboerne.

Når gyllen skal omrøres, transporteres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at der tages tilstrækkeligt hensyn til naboer og øvrige, da udbringning af husdyrgødning foregår efter de generelle regler og udbringes på veletablerede afgrøder.

Det forventes derfor ikke, at lugt fra ejendommens husdyrproduktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, m.m. vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres for beboelser i det åbne land.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

7.12 Støj

Ansøger oplyser følgende om støjkilder på ejendommen:

- Der vil være støj fra male-blandeanlægget i forbindelse med foderfremstillingen, fra levering og afhentning af svin samt ved transport af foder og gylle.
- Male-blandeanlægget er placeret inde i foderladen, så støj herfra til omgivelserne vil være minimalt.
- Der vil desuden være et permanent støjbidrag fra ventilationen.
- Forventet driftsperioder: kl. 07:00-17:30 alle årets dage - dog længere i høst og ved udbringning af gylle.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende enkeltbolig bør anvende de grænseværdier, som er gældende for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i denne godkendelse.

Det vurderes, at støjgrænserne er overholdt, da afstanden til naboer er stor.

7.13 Støv

Der vil være støv i forbindelse med foderfremstilling samt indblæsning af foder i siloer. Foderfremstilling foregår i en lukket foderlade, så der vil ikke være støvgener herfra. Der er en cyklon med støvopsamler således støv til omgivelserne undgås.

Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være aktiviteter, som vil medføre væsentlige støvgener. Der fastsættes vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener.

7.14 Skadedyr

Ejendommen har aftale med ISS om observation og bekæmpelse af skadedyr. Observeres skadedyr iværksættes bekæmpelse efter retningslinierne fra Statens Skadedyrsbekæmpelse.

Varde Kommune vurderer, at der udføres tilstrækkelig forebyggende bekæmpelse. Dog fastsættes vilkår til opbevaring af foder og om at foretage fluebekæmpelse efter retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Retningslinier angiver en række afprøvede metoder og opdateres løbende.

7.15 Døde dyr

Døde dyr opbevares i kølecontainer eller under kadaverdække på Troesmosevej 24, hvorfra de afhentes.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr. Der er dog, i forbindelse med opbevaring af affald, stillet et generelt vilkår til forebyggelse af uhygiejniske forhold.

7.16 Lys

Der er opsat lys ved læsseramper, maskinhus og indgang. Lyset tændes efter behov.

Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med ejendommens belysning. Dog stilles et generelt vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener.

7.17 Transport

Transporter forekommer i forbindelse med udbringning af gylle og levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transport i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Transporterne fordeler sig som vist i tabel 9. Én transport til og fra ejendommen svarer til én transport.

Transporttype	Antal transport/år, nudrift	Antal transport/år, ansøgt drift	Ændring
Afhentning af levende dyr			
a. polte	200	200	-
b. slagtesvin	52	52	-
Leverance af indkøbt foder	104	104	-
Gylle (al kørsel foretages af maskinstation)	181	280	+ 99
Affald	52	52	-
Andet (fragtbil o.l)	52	52	-
Transporter i alt	641	740	+ 99

Tabel 9: Oversigt over det årlige antal transport til og fra Troesmosevej 24, 6800 Varde

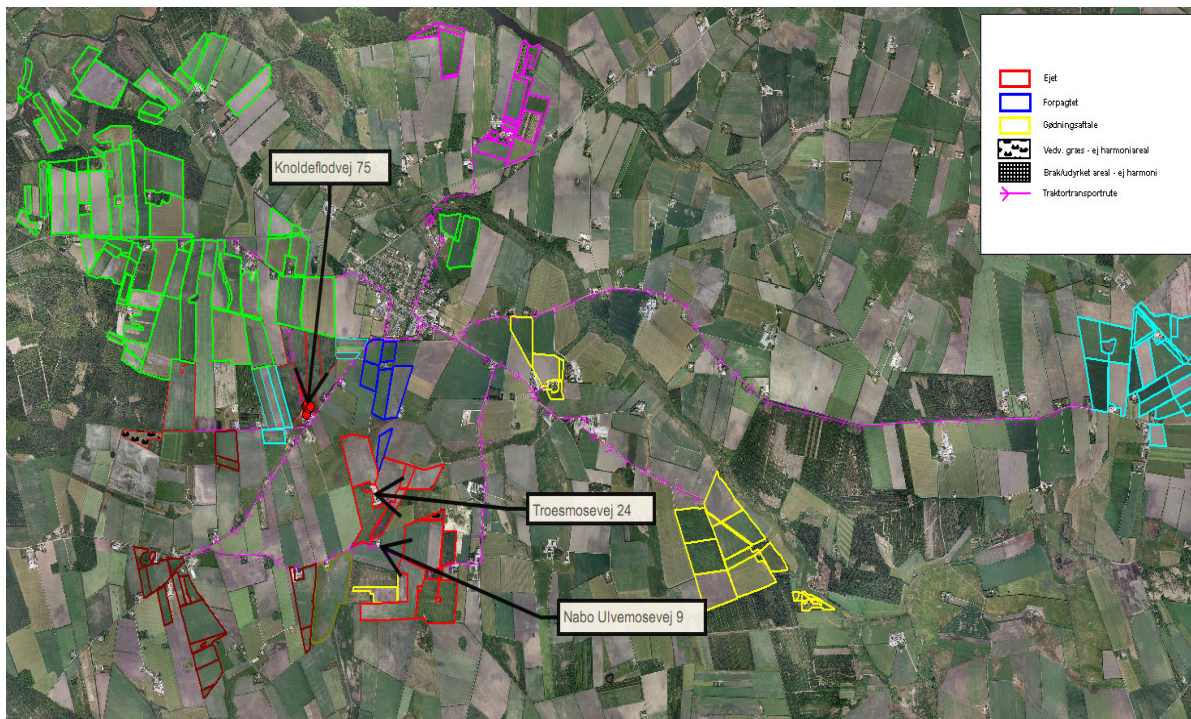
Antallet af transport, som følge af udvidelsen, forventes at stige med 99 gyllekørsler årligt - svarende til en stigning på ca. 15 % af det totale antal transport. Ansøger oplyser, at de 99 øgede antal transport vil være med gylle og vil derfor hovedsageligt foregå i sæsonen for gylleudkørsel. Disse 99 transport vil øge sæsonkørslen med ca. 3 til 5 dage om året (formentlig højt sat). Ansøger oplyser at transporterne foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. I højsæsonen vil det være nødvendigt med transport i weekenden og uden for normal arbejdstid.

I forbindelse med sagsbehandlingen er der indkommet bemærkning fra Egon Søndergård på Ulvemosevej 9, 6800 Varde. Han bor ca. 285 meter fra det ansøgte byggeri og bemærker at transporterne til og fra ejendommen er vokset de seneste år som følge af at kvægbruget på Troesmosevej 24 blev omlagt til svineproduktion. Egon Søndergård forventer at udvidelsen af husdyrbruget på Troesmosevej 24, vil betyde en forøget mængde af transport og dermed

øgede gener. Se de indsendte bemærkninger fra Egon Søndergårs under afsnit 2.2 samt et resume af sagsgangen i forbindelse med de indsendte bemærkninger af Egon Søndergård under afsnit 11.

Der er i forbindelse med sagsbehandlingen undersøgt forskellige muligheder for at flytte vejen længere væk fra beboelsen på Ulvemosevej 9, 6800 Varde. Dette har indtil videre ikke været muligt (se begrundelserne under afsnit 11 og afsnit 2.3).

Figur 7 viser en oversigt over de transportveje, der bruges i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Figur 7: Transportveje i forbindelse med udbringning af husdyrgødning angivet med pink

Stigningen i transporter skyldes udelukkende et øget antal af transporter med husdyrgødning. Der stilles vilkår om at transporterne normalt skal foregå i dagtimerne og på hverdage. Nødvendige gylletransporter i højsæsonen skal så vidt muligt tilrettelægges udenfor de tidlige og sene timer.

Der stilles skærpede vilkår til de 99 ekstra gylletransporter, der kommer i den ansøgte drift, på den sydligste del af grusvejen der går i mellem staldanlægget på Troesmosevej 24 og asfalten, Ulvemosevej (se bilag 1), se afsnit 4.

Varde Kommune vurderer, at det øgede antal transporter samlet set er en uvæsentlig stigning. Dette begrundes af Varde Kommune med, at antallet af transporter går fra 641 til 740, hvilket kun er en stigning på 99 transporter svarende til ca. 15 % ekstra i forhold til nudriften. Transporterne er af en karakter, der begrænser sig til få dage om året. Antallet af dage, hvor der er gylletransporter på den pågældende vej, øges kun med 3-5 dage om året (højt sat). Disse forhold gør at Varde Kommune, med de stillede vilkår, vurderer at det øgede antal transporter ikke vil være af væsentlig betydning. Varde Kommune vurderer, at de stillede vilkår vil sikre at der tages hensyn til beboelsen på Ulvemosevej 9, 6800 Varde.

Ved dokumenteret støj fra transporterne kan Varde Kommune skærpe vilkårene til kørselsmønstret.

7.18 Spildevand

Sanitært spildevand

Afledes til trixtank med afløb til nedsivningsanlæg og via sandfang til dræn. Der foreligger tilladelse fra 2005 til at udlede rensat husspildevand fra ejendommen til Troesmose Bæk.

Processpildevand

Spildevand fra vask af stalde ledes til gyllebeholder.

Tagvand

Tagvand afledes via dræn til Troesmose Bæk.

Hvis der ikke findes en tilladelse til at udlede tagvand til dræn eller nedsive tagvandet via faksine eller anden nedsivningsforanstaltning, skal der indsendes en ansøgning til Varde kommunen senest 2 måneder efter denne miljøgodkendelse er meddelt. Dette er stillet som vilkår.

7.19 Driftsforstyrrelser eller Uheld

Der vil altid være en vis risiko ved opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Beholdere kan springe læk, vogne kan vælte, igangsatte pumper kan blive glemt.

Opbevaring af olie og kemikalier kan medføre risiko for lækager og nedsivende stoffer til grundvandet.

Gyllebeholdernes styrke og tæthed sikres gennem den 10-årige beholderkontrolordning.

Olietanke er placeret på fast bund uden afløb og kemikalier opbevares frostfrit i rum med fast bund uden afløb.

Varde Kommune vurderer, at der f.eks. ved udslip af gylle kan ske forurening af vandløb via dræn. Der stilles derfor vilkår om at der bliver udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

7.20 Beskyttede naturområder omkring ejendommen - Ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbårent kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i hht. godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 4.216 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 4.566 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 350 kg kvælstof pr. år.

Kravet er, at der skal ske en reduktion på 20 % for de stalde hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregninger i ansøgningsmaterialet viser at det generelle beskyttelsesniveau er overholdt.

For at imødekomme krav om reduktion af ammoniakemission fra stald og lager etableres der gyllekøling i den nye poltestald. Desuden laves der ammoniakreducerende korrektioner af foderet til slagtesvinene/poltene.

Der stilles vilkår om til de ammoniakreducerende tiltag.

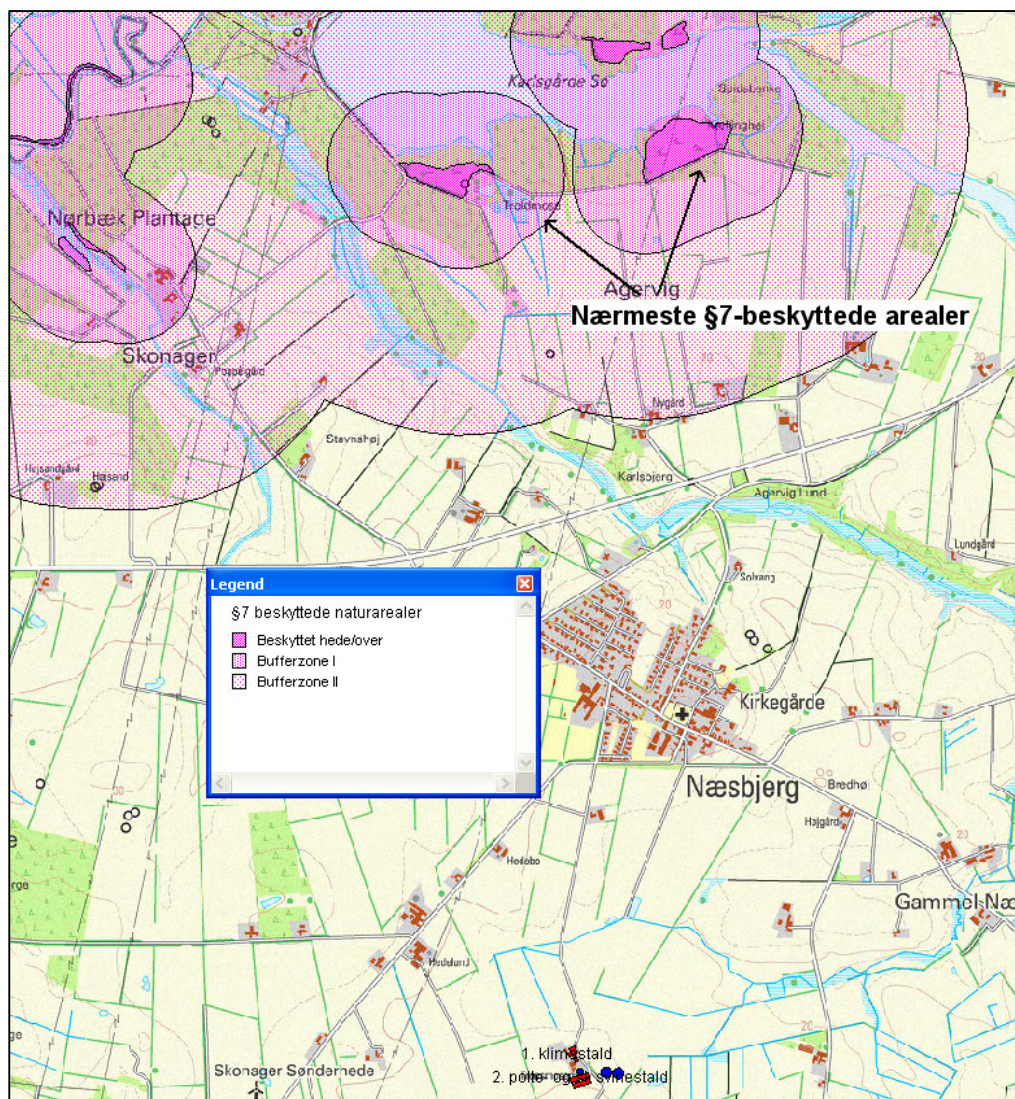

§ 7 områder

I henhold til §§ 7 og 21 i lov om miljøgodkendelse m.v. må ammoniakfordampning fra det samlede anlæg ikke øges som følge af den ansøgte etablering, ændring eller udvidelse af husdyrbruget, hvis anlægget ligger helt eller delvist indenfor 300 meter fra de i § 7 nævnte naturtyper.

Anlægget på Troesmosevej 24 er placeret ca. 3,6 km fra de nærmeste naturområde, der i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" er omfattet af § 7. Der er tale om 3 hedearealer beliggende ned til Karlsgårde Sø. Se figur 8.

Ammoniakudledningen fra stald og lager vil stige med ca. 350 kg ammoniak som følge af udvidelsen. Det vurderes at der kun vil forekomme en ubetydelig ammoniakdeposition på § 7 området fra anlægget blandt andet på grund af den store afstand. Afstanden og opblandingen af ammoniak med den resterende atmosfæriske luft gør, at Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være nogen målbar belastning af § 7 området og at udvidelsen af dyreholdet ikke vil påvirke § 7 området negativt.

Figur 8: Nærmeste § 7 område

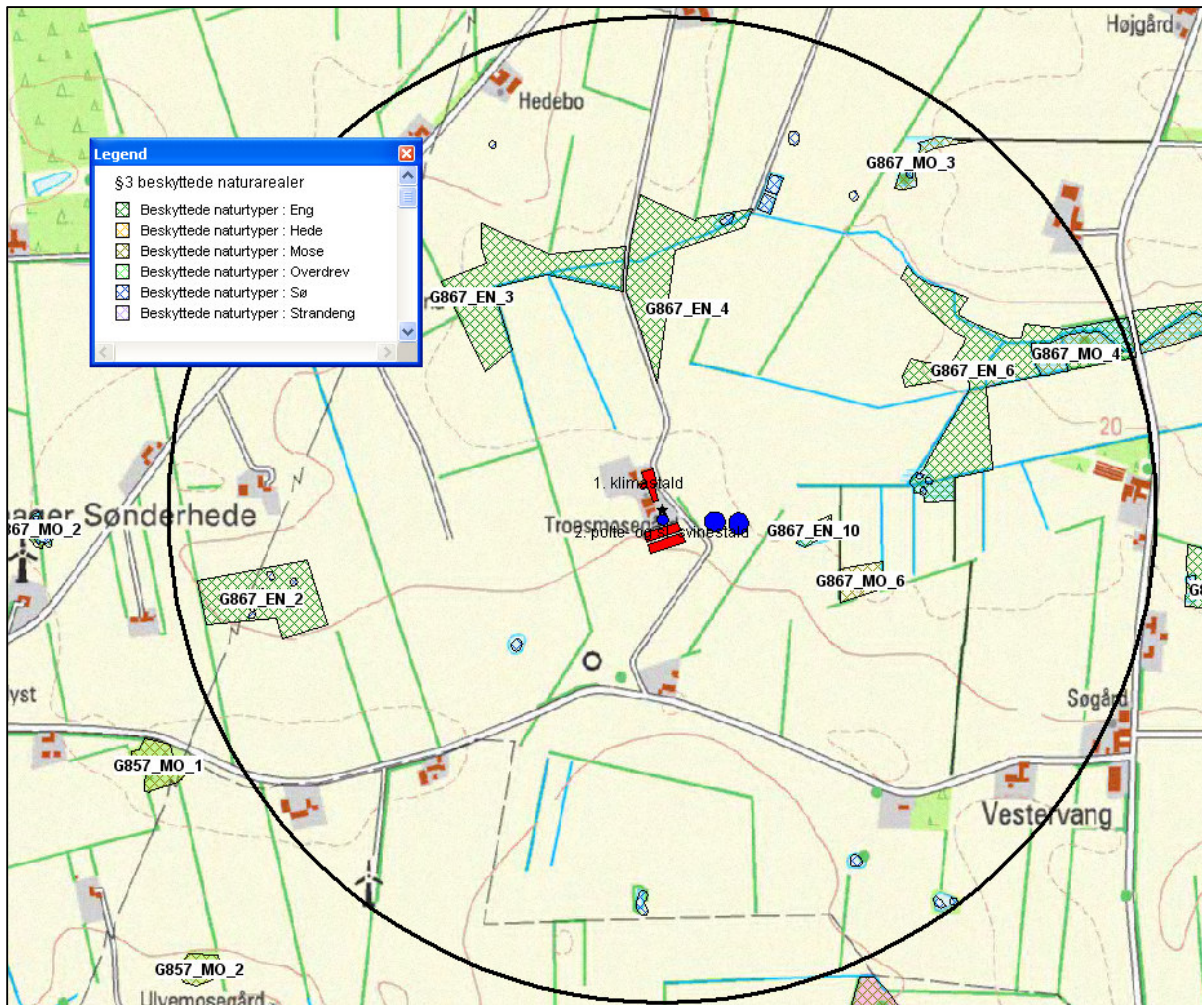
§ 3 områder

Områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, beliggende indenfor en afstand af 1000 m fra anlægget på Troesmosevej 24, 6800 Varde fremgår af figur 9 og tabel 10 herunder.

§ 3 lokalitet	Type	Værdi-sætning	Mål-sætning	N-følsom	Afstand (m)	Bemærkninger i naturregistrering
G867_MO_3	Mose	C	C	Ikke N-følsom	804	Krattilvokset lavning med sø
G867_EN_6	Eng	C	C	Ikke N-følsom	350	Ensartede kultur- og mosebunkeenge
G867_MO_4	Mose	C	C	Uoplyst	700	Lille mose i stor kultureng. Tilgroet i pilekrat
G867_MO_6	Mose	C	C	Ikke N-følsom	210	Fugtig lavning i mark. Lokalt er omlagt kultureng
G867_EN_4	Eng	C	C	Ikke N-følsom	180	Omlagt kultureng
G867_EN_3	Eng	C	C	Ikke N-følsom	380	Omlagte kultureng
G867_EN_10	Eng	C	C	Ikke N-følsom	120	Hele lokaliteten er gødsket og dele er omlagt. Omgivelser til gravede søer
G867_EN_2	Eng	C	C	Uoplyst	710	Mindre kultureng omkring vandhuller i agerlandet

Tabel 10. § 3 områder indenfor 1000 m fra Troesmosevej 24

Figur 9: De nærmeste § 3 beskyttede arealer inden for 1000 meter af ejendommen på Troesmosevej 24

Desuden er der registreret 20 mindre søer inden for 1000 meter af stald og lager på Troesmosevej 24. Ingen af disse er registrerede som kvælstoffølsomme eller værdisatte.

Der er fem engarealer inden for 1000 meter, G867_EN_6, G867_EN_4, G867_EN_3, G867_EN_10 og G867_EN_2. Disse arealer er alle registrerede som C værdisatte og er vurderede som ikke kvælstoffølsomme eller med uoplyst kvælstoffølsomhed. Tre moser G867_MO_3, G867_MO_4 og G867_MO_6 er ligeledes registrerede som ikke kvælstoffølsom eller med uoplyst kvælstoffølsomhed og C værdisatte.

Naturtyper af forskellige arter har alle en tålegrænse for hvor meget ammoniakdeposition de kan tåle før der sker ændringer på den enkelte naturtype. Naturtyperne inddeles i 5 kategorier, hvor hver kategori har en bestemt tålegrænse, se tabel 11 herunder.

N-følsomhed	Tålegrænse
Uoplyst	Uoplyst
Ikke N-følsom	>30 kg N/ha/år
Mindre N-følsom	20-30 kg N/ha/år
Moderat N-følsom	10-20 kg N/ha/år
Særlig N-følsom	5-10 kg N/ha/år

Tabel 11: Oversigt over de 5 kategorier for N-følsomhed og deres tålegrænser

Baggrundsbelastningen er i henhold til tal fra SNS fra årene 2000, 2003 og 2004 for det gamle Helle Kommune på 17,8 kg N/ha.

Nyeste tal fra DMU fra 2007 angiver en baggrundsbelastning for ny Varde Kommune på 15,0 kg N/ha.

Da alle § 3 områder, der ligger i en afstand op til 1000 m fra anlægget, alle har en uoplyst N-følsomhed eller er ikke N-følsomme, vurderer Varde kommune at merbelastningen med ammoniakemission fra anlægget på 350 kg, ikke vil påvirke § 3 områderne negativt. Samtidig bemærker Varde kommune at § 3 områderne alle er C værdi- og målsatte, hvilket karakteriseres som en lav værdi- og målsætning. Varde kommune vurderer således, at merbelastningen fra anlæg og lager i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet på Troesmosevej 24, 6800 Varde ikke vil påvirke de omkringliggende § 3 områder negativt.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

I henhold til § 8 og § 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" (Bek nr. 408 af 1. maj 2007) skal Varde Kommunes vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter, jf. bekendtgørelsens § 7 og § 11.

Der er ca. 3,6 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde). På grund af afstanden og en forholdsvis lille merudledning af ammoniak i ansøgt drift, vurderer Varde kommune at den forøgede ammoniakemission ikke vil kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område. Varde kommune vurderer at der således ikke grund til at foretage konsekvensvurdering efter § 7 i bekendtgørelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

7.21 Harmoni og arealkrav

Der indgår ikke arealer i denne miljøgodkendelse af husdyrbruget på Troesmosevej 24, 6800 Varde. Arealerne behandles og vurderes særskilt i miljøgodkendelsen af ansøgers andet husdyrbrug beliggende på Knoldeflodvej 75, 6800 Varde eftersom ansøgers ejede og forpagtede arealer har det samme cvr-nummer.

7.22 Kg N og P tilført udspretningsarealet

Husdyrgødning fra Troesmosevej 24 afsættes til arealerne tilhørende Knoldeflodvej 75. Tabel 12 viser produceret mængde N og P i nudrift og i ansøgt drift på Troesmosevej 24.

Husdyrgødning	Kg N		Kg P		DE	
	Nudrift	Planlagt	Nudrift	Planlagt	Nudrift	Planlagt
Svinegylle	23.944	29.838	4.419	6.087	219,31	279,09

Tabel 12: Produceret mængde N og P i nudrift og i planlagt drift

7.23 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

I henhold til § 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter" er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelige udbredt i Varde Kommune. Spidssnudet frø forventes at forekomme i forbindelse med naturområder i Varde Kommune, hvor der er egnede leveforhold for spidssnudedede frøer. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 3,5 km nordvest for ejendommen. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT) og management

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektiv giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Ved Varde Kommunes vurdering i relation til BAT indgår Miljøstyrelsens "BAT-blade oversigt"², vejledningen fra Skov- og Naturstyrelsen "Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug", bilag 3 (teknologilisten)³ samt kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument)⁴. Vurderingerne for anvendelse af BAT i forhold til §§ 11 og 12 miljøgodkendelser, skal ske i forhold til følgende:

- Management
- Fodringsstrategier
- Staldsystemer
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning

I de følgende afsnit følger ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT, samt Varde Kommunes vurdering af om ansøger lever op til det niveau, som Varde Kommune fastlægger som BAT-standard for projektet.

7.24 BAT - Management

Ansøgers tiltag:

- Uddannelse af medarbejdere. Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- Journal. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning. Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Forbruget af vand registreres således en gang om året i forbindelse med aflæsning. Strøm aflæses en gang om måneden. Forbrug af pesticider og handelsgødning er planlagt ud fra planternes behov afstemt efter lovgivningen og foretages i samarbejde med planteavlskonsulent. Indkøbt foder registreres og der følges løbende med i forbruget, så der til stadighed er fokus på foderstatus.
- Reparations- og vedligeholdelsesprogram. Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. En del af det daglige arbejde er at bemærke om der er lækager eller lignende, der så repareres hurtigt. Som en del af den faste rutine er der på et centralt sted placeret en notesbog hvor medarbejdere noterer ideer til bedre arbejdsgange og påpeger reparationer der er nært forestående. På den måde minimeres pludselige og overraskende reparationer, og det sikres at produktionsapparatet er vedligeholdt.
- Planlægning af logistik. Logistikken i forbindelse med aflevering af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

---

² Miljøstyrelsens "BAT-blade oversigt" kan ses på http://www.mst.dk/Landbrug/BAT-blade_oversigt.htm

³ Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen kan ses på <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/DE149C78-68E4-4319-BA62-849C62D14774/32976/Vejledninggomtilladelseogmilj%C3%B8godkendelsemvafhusdyr.pdf>

⁴ BREF-dokumentet kan ses på <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/26ACA4B3-026B-4761-95D7-963A23BF54BD/0/Intensivfjerkrægogsvineproduktionresume.pdf>

- Planlægge korrekt gødsning af markerne. Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning noteres og dokumenteres og er afpasset efter sædskifte, jordtype og vandingsforhold.

Forslag til BAT for svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Uddannelse af medarbejdere
- Journal over forbruget af vand, energi, foder, spild samt spredning af gødning på markerne
- Nødfremgangsmåde til at håndtere uheld
- Reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikrer driften og renholdelse af bygninger og udstyr
- Planlægning af logistik såsom levering af materiale og fjernelse af produkter og spild
- Planlægge korrekt gødsning af markerne

I projektet er der fokus på inddragelse og uddannelse af medarbejdere, der føres driftsregnskab over bl.a. forbrug af vand og el, reparations- og vedligeholdelsesprogram er en del af det daglige arbejde, logistik i forbindelse med levering og blanding af foder samt afpasning samt planlægning af markgødsning ud fra gødningsplaner og gødningsregnskab. Varde Kommune vurderer at der hermed leves op til BREF-punkterne om management.

Varde Kommune vurderer, at ansøgers tiltag på punktet management lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-standard for projektet blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT for punktet management.

7.25 BAT – Foder

Ansøgers tiltag:

Der anvendes foder (tørfoder) indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).

Der er på ansøgningstidspunktet pålagt ejendommen, at foderet til slagtesvinene maksimalt må have et indhold på 159 g Råprotein/FE og 4,2 g fosfor/FE.

For svin angiver BREF-dokumentet følgende tiltag på punktet foder som værende BAT:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder)	Samlet fosforindhold (% i foder)
So	Drægtighed	13 - 15	0,43 - 0,51
So	Diegivning	16 - 17	0,57 - 0,65
Pattegrise	Op til 10 kg	19 - 21	0,75 - 0,85
Smågrise	Op til 25 kg	17,5 - 19,5	0,60 - 0,70
Slagtesvin	25 - 50 kg	15 - 17	0,45 - 0,55
Slagtesvin	50 - 110 kg	14 - 15	0,38 - 0,49

Forslag til BAT ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

Benzoesyre (Sv.Fo.01) - Fytasetilsætning (Sv.Fo.02) - Reduceret råprotein til slagtesvin (Sl.Fo.01) - Fasefodring og reduceret råprotein til søer (So.Fo.01).

Som beskrevet i afsnit 7.10 stilles der vilkår om at foderblandinger til alle dyregrupper skal være tilsat fytase, og det gennemsnitlige fosforindhold i foderet for den enkelte dyregruppe,

med undtagelse af avlsdyr, ikke må overstige BREF-notens samlede indhold af fosfor pr. foderenhed for den tilhørende dyregruppe. Desuden skal der anvendes foderkorrektioner i foderet til slagtesvin for at nedbringe ammoniakemissionen (type 2 foderkorrektion).

Varde Kommunen vurderer, at ansøgers tiltag på punktet foder lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-standard for projektet, blandt andet vurderet ud fra BREF-dokumentet.

7.26 BAT - Staldindretning

Ansøgers tiltag og fravalg:

I den nye stald til polte etableres gyllekøling. I stedet for skrabeanlæg er det valgt at justere gyllehøjden i kanalerne ved hyppig udslusning af gylle. Derved undgås at gyllen lagdeler og det sikres, at kølingen foregår effektivt.

I dele af de eksisterende stalde, bygning 2 og bygning 1, er gyllekøling og delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv fravalgt da det ville medføre, at alle gulve og kanaler skulle brydes op og reetableres, hvilket ikke synes proportionalt dels ud fra udvidelsens størrelse og dels det faktum, at alle produktionsbygningerne er af nyere dato.

For det eksisterende staldanlæg, bygning 2, gælder, at der er tale om udvidelse i eksisterende stalde og det er på nuværende tidspunkt ikke aktuelt at ændre på andelen af spaltegulv eller etablere køling og skrabere. Begge dele vil kræve en total reovering af staldene.

Ansøger har telefonisk oplyst, at delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv er fravalgt, da det vil øge svineriet på gulvet. Ansøgers besætning er en opformeringsbesætning, hvor der produceres avlsdyr til videresalg. Ansøger oplyser, at ved svineri på det fastegulv, i sær i sommer halvåret, vil der opstå et øget smittetryk med specielt salmonella bakterier. Ansøger oplyser derfor, at da der er tale om en opformeringsbesætning som lever af at sælge avlsdyr, er BAT gulvet (delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv) fravalgt pga. den høje risiko for at dyrene smitter hinanden med sygdomme der reducerer deres salgsværdi væsentligt.

Gylleforsuring er ligeledes fravalgt, da syretilsætning er ikke realistisk på grund af et kanalsystem, der ikke er kontinuert og gyllesystemerne i de enkelte afsnit ikke koblet sammen.

Luftvasker er også fravalgt, da det økonomisk vurderes ikke at være proportional med effekten grundet besætning er opstaldet i flere af hinanden uafhængige staldafsnit.

Når staldene en gang skal reoveres, vil der blive taget højde for hvilke muligheder der er for at leve op til det, som til pågældende tidspunkt er BAT for staldsystemer. Der forventes ikke at skulle udføres større reoveringer før om 15-20 år.

Der etableres gyllekøling i den nye stald til polte, hvilket er BAT I henhold til BAT-blad Køling af gylle i svinestalde (Sv.St.01).

For svin angiver BREF-dokumentet følgende tiltag som værende BAT:

- Spaltegulve, hvor spalterne er af metal eller plastik i stedet for beton.
- Fuldspaltegulv med vacuumsystem til hyppig udmugning.
- Køling af gyllen, gødningsskraber under gulvene, udslylningsrender eller -rør under gulvet er BAT teknik, hvis det findes i forvejen, men kan ikke kræves for nye stalde.
- For diegivende søer bokse med jern- eller plastikgulv og udslylningsystem under spalterne.

Forslag til BAT ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

- Køling af gylle i svinestalde. Ammoniakfordampning er afhængig af staldtype (Sv.St.01)
- Luftrensning med syre. Ammoniakfordampning op til 90 % (Sv.St.03)
- Luftrensning med syre til slagtesvin. (St.02: v2 05-09)
- Svovlsyrebehandling af svinegylle. Ammoniakfordampning 65-70 % (Sv.St.02)
- Svovlsyrebehandling af svinegylle i slagtesvinestalde. Ammoniakfordampning 65-70 % (Sl.St.01: v1 05-09)
- Biologisk luftrensning (Sv.St.04)

Desuden findes der BAT-byggeblade omhandlende:

- Drægtighedsstald med delvist spaltegulv samt skraberanlæg og gyllekøling. Ammoniakfordampningen reduceres med 30 % i forhold til delvis spaltegulv uden køling (106.01-51)
- Farestier med delvis spaltegulv. Ammoniakfordampningen reduceres med 50 % i forhold til fuldspaltegulv (106.02-51)
- To-klimastald med delvist spaltegulv til smågrise (106.03-52)
- Slagtesvinestald med delvist spaltegulv med 1/3 spalter. Ammoniakfordampning 15 % i forhold til drænet gulv (106.04-52)
- Slagtesvinestald med delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund. Ammoniakfordampning 40 % ift drænet (106.04-53)

Varde kommunes vurdering

Ansøger har herover redegjort for til- og fravalg af BAT-teknologier på staldsystemerne. Varde kommune har herunder listet de forskellige dyregrupper, staldsystem samt om BREF-dokumentet, MST og BAT-byggebladene har listet staldtypen som forslag til BAT.

Dyregruppe	Stipladser	Staldtype	Eksisterende stald (ja eller nej)	BAT jf. BREF/MST/BAT-byggeblade (ja eller nej)
Smågrise (7,2-30 kg)	1.875	Delvis spaltegulv	Ja	Ja / Ja / Ja
Slagtesvin eller polte (30-80 kg)	2.824	Drænet gulv og spalter (33/67) + gyllekøling i den nye stald	Ja – (2.284 stipladser) Nej – (600 stipladser)	Ja / Ja (pga. gyllekøling) / Nej
Slagtesvin eller polte (30-107 kg)	775	Drænet gulv og spalter (33/67) + gyllekøling	Nej	Ja / Ja / Nej

Ansøger lever op til Miljøstyrelsens liste over BAT ved etablering af gyllekøling i den nye stald samt ved delvis spaltegulv i den eksisterende klimastald (stald 1). Varde Kommune vurderer at gyllekøling og to-klimastald med delvist spaltegulve er BAT-standard for projektet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet staldindretning.

Ansøger lever ikke op til BAT kravet for den eksisterende stald til slagtesvin/polte (stald 2) med drænet gulv og spaltegulv (33/67 fordeling). Ansøger har redegjort for fravalg af teknologier. Varde Kommune accepterer disse fravalg, da der ved en fremtidig renovering, vil der blive taget højde for hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemerne. Da der ikke er planlagt en renovering af de eksisterende stalde indenfor de næste 8 år (næste revurdering) vil Varde Kommune ved næste revurdering tage stilling til, om der skal sættes en tidsfrist for implementering af BAT i de eksisterende stalde. Varde kommune bemærker de særlige forhold der er i forbindelse med dyreholdet, hvor der er

tale om en opformeringsbesætning med salg af avlsdyr som en del af indtægtskilden. Specielt denne situation gør, at Varde kommune fastsætter gyllekøling som BAT-standard i den nye stald uden at have BAT krav til staldgulvet grundet ansøgers redegørelse for fravalg. I den eksisterende stald (stald 2) vurderer Varde kommune at drænet gulv med spalter (33/67) er BAT-standard for projektet. I smågrisestalden (stald 1) er delvist spaltegulv BAT-standard for projektet. Miljøstyrelsen lister i øvrigt delvis spaltegulv til smågrise som værende BAT gulv.

7.27 BAT - Forbrug af vand og energi

Ansøgers tiltag:

- Der er installeret vertikale ventilator, der har et lavere energiforbrug end horisontale ventilator.
- Ventilation er frekvensstyret.
- Der etableres gyllekøling (BAT) i de nye stalde, der reducerer forbruget af olie til opvarmning.
- Udendørs belysning er dagslysstyret og med bevægelsessensorer.
- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest mulig forbrug af energi.
- I alle stalde er der undertryksventilation, som er mere strømbesparende end fx ligetryksventilation.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringsystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.
- Klimastalden vaskes hver 8. uge herved fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget til ventilation.
- Vandforbruget registreres.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandbesparelse opnås ved drikkenipler som sidder over fodertruget (integreret i foderautomaten) og ved drikkekopper.
- Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med varmt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Forslag til BAT til svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Reduktion af vandforbruget ved at anvende højtryksrensere til rengøring af staldene
- Registrering af vandforbrug
- Regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget
- Detektion og reparation af lækager
- Naturlig ventilation
- Optimering af ventilationssystemet
- Hyppige eftersyn og rengøring af luftkanaler
- Anvendelse af lav-energibelysning

I projektet lægges hovedvægten på at der er drikkenipler og drikkekopper installeret og at staldene i blødsættes og vaskes med højtryksrensere. Desuden registreres vandforbruget og der installeres gyllekøling i nogle af staldene, der reducerer brugen af olie til opvarmning.

Varde Kommunen vurderer, at ansøgers tiltag på punktet forbrug af vand og energi lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-standard for projektet blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet forbrug af vand og energi.

7.28 BAT - Opbevaring

Ansøgers tiltag:

- Der er tale om en stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholderens bund og vægge er tætte
- Al gylle overpumpes via neddykket rør
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- Beholderne er overdækkede med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning)
- Beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Ansøger oplyser følgende om væsentlige alternativer til BAT:

Overdækning af gyllebeholder er fravalgt, da der opretholdes effektivt og tæt naturligt flydelag ved at tilføre halm. Der føres logbog og jævnligt opsyn med flydelagets tæthed.

Forslag til BAT til svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Stabil og tæt gyllebeholder, der efterses hvert år
- Omrøring kun lige før tømning
- Fast låg
- Flydelag
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg
- Placering af markstak langt fra naboer, vandløb og markdræn
- Mekanisk adskillelse af gyllen
- Anaerob behandling i et biogasanlæg
- Aerob behandling af den flydende del

Forslag til BAT ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

- Forsuring af kvæggylle og svinegylle
- Flydebarrierer
- Overdækning af separationsprodukter
- Overdækning
- Gylleseparation

BAT-standard på punktet opbevaring:

Ansøger lever op til punkterne om stabile og tætte gyllebeholdere, der efterses hvert år og der omrøres kun lige før tømning som BREF-dokumentet lister som værende BAT. Ansøger lever ikke op til nogle af punkterne som Miljøstyrelsens "BAT-blade oversigt" lister. Ansøger har redegjort for hvorfor overdækning er fravalgt. Varde Kommune vurderer at dette fravalg er i overensstemmelse med lovgivningen de øvrige teknologier (forsuring m.m.) er ikke relevant for projektet, da der er etableret gyllekøling. Varde Kommune vurderer de valgte tiltag er BAT-standard for projektet og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet opbevaring.

7.29 BAT - Udbringning

Ansøgers tiltag:

- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.
- Det er typisk gylleleverandørerne, der står for gylleudbringningen. Gyllen køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger eller nedfælder. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.
- Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Forslag til BAT til svin og fjerkræ ifølge BREF-dokumentet er:

- Nedfældning og slangeudlægning med hurtig indarbejdelse i jorden
- Ikke at tilføre gødning til marker, der er vandmættede, frosne, snedækkede, stejlt hældende eller støder lige op til vandløb
- Gødning spredes på et tidspunkt tæt på maksimal afgrødevækst.
- Gødning spredes på hverdage
- Gødning spredes under hensyntagen til vindretning i forhold til nabobeboelser

Forslag til BAT ifølge Miljøstyrelsens nuværende og planlagte "BAT-blade oversigt" er:

- Nedfældning i afgrøder
- Forsuring af kvæggylle og svinegylle

I projektet lægges hovedvægten på at der laves gødningsplanlægning og at gyllen aldrig udbringes på frosne, oversvømmede eller vandmættede jorder og gyllen udbringes på hverdage. Desuden udlægges gyllen med slæbeslanger eller nedfælder på veletablerede afgrøder.

Varde Kommunen vurderer, at ansøgers tiltag på punktet udbringning lever op til det niveau, som Varde Kommune fastsætter som BAT-standard for projektet blandt andet baseret på BREF-dokumentet samt Miljøstyrelsens "BAT-blade oversigt" og ansøger lever dermed op til lovgivningens krav til BAT på punktet udbringning.

7.30 Samlet BAT-vurdering

Varde Kommune vurderer, at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger så som at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige, ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

Ansøger lever op til Varde Kommunes fastsatte niveau for BAT-standard for projektet på alle 6 punkter. Varde Kommune vurderer derfor at ansøger lever op til lovgivningens krav om BAT.

8 Egenkontrol

Produktionens størrelse, fordeling af næringsstoffer på harmoniarealet, samt andelen af efterafgrøder fremgår af gødningsregnskabet.

Der føres logbog over gyllebeholdernes flydelag.

Af driftsregnskabet fremgår råvareforbruget samt salg af smågrise. Forbruget af vand registreres en gang om året i forbindelse med aflæsning. Strøm aflæses en gang om måneden.

Der stilles vilkår om egenkontrol til dokumentation af ejendommens produktion, til registrering af afsat og udbragt husdyrgødning. Der stilles vilkår til registrering af vand- og elforbrug. Desuden stilles kontrolvilkår til gyllekølingsanlægget.

Varde kommune vurderer at dokumentationen er dækkende.

9 Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ved virksomhedens ophør rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af bygninger og gyllebeholdere vil foregå i henhold til gældende regler.

Varde Kommune vurderer, at tiltagene er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare.

10 Alternative muligheder

Ansøger oplyser at alternativet til miljøgodkendelsen af det ansøgte projekt vil være et 0-alternativ. Svineproduktion vil fortsætte uændret. Den nødvendige udvikling vil ikke ske på ejendommen, og reelt set vil en bæredygtig landbrugsproduktion afvikles indenfor en overskuelig årrække. Produktionen vil ikke blive omfattet af de generelle regler for reduktion af bl.a. ammoniakudledning.

11 Nabohøring

Varde kommune har udvalgt beboelser, der skal parthøres ud fra geneafstanden til byzone, som er 942,5 m. Projektet er sendt til høring hos følgende naboer i perioden fra den 23. juni til den 4. august 2010:

Parter inden for genegrænsen til byzone:

- Egon Søndergård, Ulvemosevej 9, 6800 Varde
- Harald Poulsen, Ulvemosevej 8, 6800 Varde
- Preben Vagner Kristensen, Ulvemosevej 6, 6800 Varde
- Knud Erik Hofmann Jessen, Knoldeflodvej 66, 6800 Varde
- Ane P. Sørensen og Henrik H. Pape, Knoldeflodvej 69, 6800 Varde
- Anni Jepsen, Vardevej 52, 6818 Årre (Ejer af Knoldeflodvej 68, 6800 Varde)
- Niels Kristian Nørregaard, Knoldeflodvej 77, 6800 Varde
- Gunner Hougaard Jakobsen, Knoldeflodvej 70, 6800 Varde
- Ruth Madsen, Troesmosevej 21, 6800 Varde
- Jørgen Bruun, Møllebakken 42, 6800 Varde (Ejer af Vestervangvej 2, 6800 Varde)
- Lars Bruun, Møgelbjergvej 15, 6800 Varde (Ejer af Vestervangvej 2, 6800 Varde)
- Jens Møller, Vestervangvej 4, 6800 Varde
- Aage Emil Sørensen, Vestervangvej 5, 6800 Varde
- Aksel Niels Jensen, Vestervangvej 7, 6800 Varde
- Gert Wieger Wijbenga, Vestervangvej 8, 6800 Varde
- Hans Sørensen, Ulvemosevej 12, 6800 Varde
- Trine Kærgaard Andersen, Ulvemosevej 10, 6800 Varde
- Pia T. Jørgensen og Anders Søvig, Vestervangvej 6, 6800 Varde

I forbindelse med nabohøringen er der kommet bemærkninger.

Egon Søndergård (Ulvemosevej 9, 6800 Varde) mødte personligt op den 1. juli 2010 i Teknik og Miljø afdelingen i Varde Kommune. Varde Kommune (Stine Larsen) og Egon Søndergård drøftede situationen omkring flytning af vejen med udkørsel til Ulvemosevej. Det blev gennemgået forskellige scenarier for, hvad mulighederne var for at flytte vejen. Varde Kommune foreslog, at hvis Varde museum ikke ville være med til at flytte vejen og udkørslen om på vest-siden af gravhøjen, så kunne det blive aktuelt med et møde i mellem Egon Søndergård, ansøger Poul Quist Iversen og Varde kommune. På et sådan møde kunne alternative placeringer af vejen drøftes. Det blev aftalt, at Varde Kommune kontakter Egon Søndergård når det ligger fast om Varde museum kan acceptere at vejen og udkørslen, flyttes nærmere på gravhøjen.

Varde Kommunes Team Natur og Park gav den 16. juli 2010 afslag på den ansøgte placering af vejen vest for gravhøjen.

Varde Kommune og ansøger Poul Q. Iversen har været i dialog, for at finde alternative løsninger til flytning af vejen. Dette har Poul Q. Iversen hele vejen igennem sagsforløbet vist stor velvilje til samt selv udarbejdet forslag hertil. I forbindelse med at der er lavet forslag til andre placeringer af vejen, har Poul Q. Iversen undersøgt nærmere om der findes tekniske løsninger, der alligevel skulle kunne muliggøre en flytning af vejen om på vest-siden af gravhøjen, hvilket måske er tilfældet. Poul Q. Iversen har i den forbindelse mandag den 2. august 2010 afleveret en ansøgning til Varde Kommune om etablering af vejen vest for graven, som tidligere ansøgt. Vejen skal dog etableres efter andre metoder end der i første omgang blev søgt om. På godkendelsestidspunktet for denne miljøgodkendelse er det ikke afgjort i Team Natur og Park i Varde Kommune om denne placering, med den nye teknik til etablering af vejen, kan tillades.

Som aftalt den 1. juli 2010 og et senere møde i mellem Varde Kommune og Egon Søndergård, blev der i uge 30, 2010 fastsat en dato for et møde i mellem Varde Kommune, Egon Søndergård og Poul Q. Iversen. Mødet blev afholdt den 5. august 2010 ved Egon Søndergårds beboelse, Ulvemosevej 9, 6800 Varde.

På mødet var følgende tilstede: representant for Varde Kommune, Stine Larsen, Egon Søndergård, ansøger Poul Q. Iversen og tredje nabo, Harald Poulsen, Ulvemosevej 8. Mødet var sat i stand af Varde Kommune for at imødekomme Egon Søndergårds ønsker om at flytte vejen. På mødet blev det fremlagt, at Poul Q. Iversen fortsat afventer svar på, om vejen kan flyttes alligevel med de nye tekniske foranstaltninger taget i betragtning.

Varde Kommune gjorde ansøger Poul Q. Iversen og Egon Søndergård opmærksom på, at der desværre ikke kunne gives en tidshorizont for, hvornår en tilladelse eller et afslag til flytning af vejen kunne foreligge. Varde Kommune og Poul Q. Iversen gjorde Egon Søndergård opmærksom på, at der kunne findes andre løsninger ved at flytte vejen langt væk fra gravhøjen og altså finde en helt ny placering, hvilket Varde Kommune var villig til at være behjælpelig med. Dette afviste Egon Søndergård og gjorde Varde Kommune og Poul Q. Iversen klart, at han kun var interessert i den løsning der omhandlede at flytte vejen om på vest-siden af gravhøjen.

Varde Kommune gav udtryk for, at kommunen havde forståelse for Egon Søndergårds ønsker om at flytte vejen, så eventuelle støjgener fra den ansøgte drift kunne minimeres. Varde Kommune gjorde dog Egon Søndergård klart at det ikke er givet, at Varde Kommunes Team Natur og Park giver tilladelse til flytningen af vejen og at alternative muligheder kraftigt burde overvejes. Egon Søndergård gjorde Varde Kommune klart, at han ikke ønskede at drøfte andre løsninger.

Varde Kommune ridsede følgende op for de tre tilstedeværende på mødet

- Antallet af transporter vil stige fra 641 til 740, en stigning på 99 transporter (dette tal har ansøger oplyst)
- Stigningen af antal transporter begrænser sig til ca. 15 % i forhold til det samlede antal transporter i nudriften
- De 99 øgede antal transporter vil være med gylle og vil derfor hovedsageligt foregå i sæsonen for gylleudkørsel. Disse 99 transporter vil øge sæsonkørslen med ca. 3 til 5 dage om året (formentlig højt sat)

Egon Søndergård gav ved mødets afslutning udtryk for, at han ikke følte at han var blevet hørt i sagen, idet der ikke var sat krav til, at vejen skal flyttes inden ansøger Poul Q. Iversen kunne få sin miljøgodkendelse.

Varde Kommune har vurderet, at det øgede antal transportet er en uvæsentlig stigning. Dette begrundes af Varde Kommune med, at antallet af transporter går fra 641 til 740, hvilket kun er en stigning på 99 transporter svarende til ca. 15 % i forhold til nudriften. Transporterne er af en karakter, der begrænser sig til få dage om året. Antallet af dage, hvor der er gylletransporter på den pågældende vej, øges kun med 3-5 dage om året (højt sat). Disse forhold gør at Varde Kommune, med de stillede vilkår, vurderer at det øgede antal transporter ikke vil være af væsentlig betydning eller gene for de omkringboende.

12 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, naturen og naboerne sammenholdt med den nuværende produktion, hvis de i miljøgodkendelsen opstillede vilkår overholdes.

Varde Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til, at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1 – Vej med tidsbegrænsning for gyllekørsel

På det rødt-markerede stykke vej på figuren herover, må de ekstra 99 gyllekørsler kun køres i dagtimerne i mellem kl. 07.00 og 18.00. Kørslerne skal fortrinsvis foregå på hverdage. Der er sat vilkår hertil i afsnit 4.